

ISSN 0859-8185 (Print)

ISSN 2821-9988 (Online)

ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร

Phetchabun Rajabhat Journal

ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร
Phetchabun Rajabhat Journal
ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567

- นโยบาย**
1. สนับสนุนผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
 2. เผยแพร่ผลงานวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป
 3. สร้างความรู้และองค์ความรู้ที่ถูกต้อง พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล
- ขอบเขตงาน**
- เนื้อหาเป็นวารสารวิชาการที่เผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยสาขาวิชาที่รับตีพิมพ์ ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา บริหารธุรกิจ และการจัดการ
- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อเผยแพร่ความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา บริหารธุรกิจและการจัดการ
 2. เป็นสื่อกลางในการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนแนวความคิดเห็นเชิงวิชาการ หรือประสบการณ์ของผู้ที่อยู่ในวงการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา และบุคคลที่มีความสนใจ
- เจ้าของ**
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- ที่ปรึกษา**
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้ประเมินอิสระหรือทวิญพิจารณ์ (Peer review)

ศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ประมวล
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน
รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช เรืองศรีตระกูล
รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร กาญจนกิจสกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ศรีจำเริญ
รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา
รองศาสตราจารย์ ดร.ศจีมาถ ฦ วิเชียร
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริปัฐ บัญครอง
รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์
รองศาสตราจารย์ ดร.จอมขวัญ สุวรรณรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สรรสวิสุทธิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวรรณ วงศ์คำจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ขอมขุนทด
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา
รองศาสตราจารย์ ดร.กันต์ อินทวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ธันวดี ศรีธาวินันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุจน์ มะโนธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ มากุล
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตรีวิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ นารักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรุดี พิพรรณจินดา
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ปัญญา
รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตินันท์ ชาญโกศล
รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิโรจน์ บุณศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศจี สุวรรณศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณนิดา ชันธพัทธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิฑูร ธนบดีกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ชื่นวาริน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย ตั้งวรรณวิทย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ทศนอุดม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ศรีล้านช้าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาพิษณุโลก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินันท์ วารีนิช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนะ ใจบุญ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร บุญมี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชา เดชสุภา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัณนิกา ดันตีสันติสม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา หมี่ไพรพฤกษ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร สุทิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญแสน เตียววนกุลธรรม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ บุญเจริญ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ นิยม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิกร แก้วทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ปิ่นวัฒนะ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ ศุภวิทิพัฒนา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรดรัล จุลกัลป์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทิน สีนวน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายธาร ทองพร้อม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสงวน ปัสสาโก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีรัตน์ สุวรรณ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรภาพ จันทรแสนต่อ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนว สีดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต่อศักดิ์ ขอแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรดา ดามาพงษ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร อภิรัตน์นุสรณ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุมาน จันทวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เพิ่มชาติ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิฐพงษ์ อุเทศธำรง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ เมืองตุ้ม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ บุญธรรม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์สิริรักษา บุญเอี่ยม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญณวุฒิ ไชยรักษา
 อาจารย์ ดร.นันทิยะ ศรีแก้ว
 อาจารย์ ดร.นิทรา เนื่องจักษ์
 อาจารย์ ดร.คุณานันท์ สุขพาสณ์เจริญ
 อาจารย์ ดร.เฉลียว เพชรทอง
 อาจารย์ ดร.เรืองเดช เร่งเพียร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 มหาวิทยาลัยชินวัตร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ในพระบรมราชูปถัมภ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
 วิทยาเขตสุโขทัย
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

[illegible]

[illegible]

อาจารย์ ดร.ทิววรรณ ศิริเจริญ กันหา
อาจารย์ ดร.จตุพร จันทร์เพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กองบรรณาธิการที่ปรึกษา

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการสังคม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร กาญจนกิจสกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธรักษา
รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตินันท์ ชาญโกศล
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกมล วิเศษศรี
รองศาสตราจารย์ ดร.จอมขวัญ สุวรรณรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์ ธรรมนูญชนชาติ วันแต่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ นิยม
อาจารย์ ดร.กฤษดา เขียววัฒนสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษติญา มูลศรี

ผู้ประสานงาน

นางสาวชุติมา พุ่มอ่อน

ฝ่ายวารสารออนไลน์

นายบรรจง สุรินทร์
นางสาวชุติมา พุ่มอ่อน

ฝ่ายดำเนินงาน

นางสาวชุติมา พุ่มอ่อน
นางกฤษวิณัฏ์ ทองสี
นางสาวมณีนุช เกตุแพง
นายบรรจง สุรินทร์
นางสาวศิรินทิพย์ ผลประเสริฐ
นางปิยนันท์ เพ็ญสูตร
นายเกื้อกูล พิมพ์ดี
นางรัตดา สำราญพันธุ์
นางสาวรมิดา สายทอง
นางสาวภัศราภรณ์ บุญสิงห์
นายยศรพี ทองเจริญ

บทบรรณาธิการ

วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและยาวนานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา บริหารธุรกิจและการจัดการ เพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการเหล่านี้ อีกทั้งแลกเปลี่ยนแนวความคิดเห็นเชิงวิชาการ และประสบการณ์ของผู้ที่อยู่ในวงการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปัจจุบันวารสารราชภัฏเพชรบูรณ์ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) แต่ทั้งนี้ด้วยการตั้งเป้าหมายประกอบกับความมุ่งมั่นของคณะผู้ดำเนินงานที่จะร่วมกันผลักดันให้วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์ก้าวสู่กลุ่มที่ 1 ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้ได้ในเวลาต่อไป

ฉบับนี้เป็นปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567 ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 10 เรื่อง บทความที่นำเสนอในเล่มนี้ส่วนใหญ่มาจากการวิจัยที่มาจากโจทย์เชิงพื้นที่ โดยผลงานที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ประเมินอิสระหรือพิชญ์พิจารณา (Peer Review) อย่างน้อยบทความละ 3 คน ในสาขาวิชานั้น ๆ และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

- การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหาร จัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
Needs Assessment of Risk Management in School Learning Management under the
Phetchabun Primary Educational Service Area office, Region 2
วันเฉลิม วงศ์สวัสดิ์ และนิคม นาคอ้าย
Wanchalerm Wongsawat and Nicom Nakai 1-10
- ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
Academic Leadership of School Administrators in Wang Pong District Group Under
Phetchabun Primary Education Service Area Office 1
สุรวจน์ แก้วหมุด, นิรดา เวชญาลักษณ์ และจารุวรรณ นาทัน
Surawat Kaewmud, Nirada Wechayaluck and Jaruwan Natun 11-24
- การศึกษาการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม
Twitch
A Study of Word Formation Made by Viewers of League of Legend on Twitch
Streaming
ศิริวิมล นกทรัพย์, กลมทิพย์ เจนใจ, นรากร กาญจนประเสริฐ, ปรีศนา โพธิ์ขาว,
พุดิตา พิมพ์สมุทร, ศิริยาภรณ์ อินทัยักษ์ และสุกฤตา ชำนาญผล
Siriwimon Noksub, Kamonthip Janejai, Narakorn Kanjanaprasert,
Prissana Phokaw, Putita Pimsamut, Siriyaporn Inthayak and Sukitta
Chamnanphol 25-35
- ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง
The Effects of Teaching Using The Cippa Model For Calculus 1
ฤทธิศักดิ์ สดคมขำ, อภินันต์ อันทวิสิน, รตินันท์ จินดา และพิไลรัตน์ ศรีวิเชียรอำไพ
Ritisak Sodkomkham, Apinun Untaweessin, Ratinan Chinda and Philairat
Sriwichiam-aumphai 37-47

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 The Development of Selective Course on Knowledge Integration of Local Culture in order to Live together in a Quality Society for Prathom 2 Students แขก บุญมาทัน Khak Boonmatun	49-61
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ Causal Factors Influencing Repurchase Intention of Buyers Toward OTOP Products on Online Platforms ศิริกานดา แหยมคง และชัชวาล ภาณุศุภนิรันดร์ Sirikarnda Yaemkong and Chatchavan Panusupanirun	63-82
อิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร Influences Quality of life the Happiness of the Elderly Bangkok area กิ่งแก้ว พรอภีรักษสกุล และประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์ Kingkeaw Pornapiraksakul and Prasert Sitthijirapat	83-97
รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม Creative Tourism Model by Creating a Learning Base Based on The Sufficiency Economy Philosophy : A Case Study of Moo 6 Community Bangnokkhawak Sub- District, Bangkhontee District, Samut Songkhram Province พงษ์ศักดิ์ เจริญงามเสมอ, พรรณี โรจนเบญจกุล, ทิพย์วารินทร์ เบญจนิรัตน์, จตุพร อุ้นประเสริฐสุข, ศศิเพ็ญ คุรุชังทอง, รุ่งตะวัน เมืองมูล และ จิรวัดน์ สุตสวาท Pongsak Jareanngamsamear, Phannee Rojanabenjakun, Tipvarin Benjanirat, Jatuporn Ounprasertsuk, Sasipen Krutchangthong, Roongtawan Muangmoon and Jirawat Sudsawat	99-112
การศึกษาการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแชโดวี่ง ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา The Study of English Word Stress Using the Shadowing Technique of Students at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University กุสุมา นະสานี และพรเพ็ญ ไพศาลศุภนิมิต Kusuma Nasanee and Pornpen Paisarnsupnimit	113-123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกม เป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น The effect of Physical Learning Management Based On The Concept Of King Rama IX principles Learning management And Game Based Learning On Achievement Of The Lower Secondary School Student. วิธวรรณ สีชื่น Withawat Seechuen	125-138
Publication Ethics (จริยธรรมการตีพิมพ์)	139-140
หลักเกณฑ์และรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ	141-149

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการ
การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 2
Needs Assessment of Risk Management in School Learning
Management under the Phetchabun Primary Educational
Service Area office, Region 2

วันเฉลิม วงศ์สวัสดิ์* และนิคม นาค้าย
Wanchalerm Wongsawat* and Nicom Nakai
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: wanzachip@gmail.com

Received: December 20, 2023; Revised: January 31, 2024; Accepted: February 21, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 156 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในภาพรวมพบว่า การจัดการความเสี่ยง มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การติดตามผล การประเมินความเสี่ยง การระบุมความเสี่ยง และการกำหนดวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การศึกษาความต้องการจำเป็น, การบริหารความเสี่ยง, การบริหารจัดการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this study was to study the needs assessment of risk management in school learning management under the Phetchabun Primary Educational Service Area office, Region 2 the samples used in this research were administrators and academic teachers in schools within the Phetchabun Primary Educational Service Area office, Region 2 total 156 individuals. The data were analyzed by mean, standard deviation, and PNI Modified.

The result of the study of the needs assessment of risk management in school learning management under the Phetchabun Primary Educational Service Area office, Region 2 in overall found that the highest PNI Modified was Risk Implementation, followed by Monitoring, Risk Assessment, Event Identification and Objective Setting, respectively.

Keywords: Needs Assessment, Risk Management, Learning Management

บทนำ

ในปัจจุบันภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การปรับตัวขององค์กรภาครัฐเพื่อก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพในศตวรรษหน้า ซึ่งในปัจจุบันสังคมมีความเป็นโลกาภิวัตน์มากขึ้น ส่งผลให้องค์กรต้องก้าวไปสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติมากขึ้นและเกิดการพัฒนามีความหลากหลายอันจะส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง นวัตกรรมเทคโนโลยีและที่สำคัญคือการศึกษา เป็นการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามการวางแผนจึงมีความสำคัญต่อความอยู่รอดขององค์กร บทบาทผู้บริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาและนำองค์กรเดินไปข้างหน้าด้วยวิธีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส รับผิดชอบและนำทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีวิสัยทัศน์นโยบาย กรอบการทำงานที่ชัดเจน กลยุทธ์เป็นผู้นำเชิงรุก ไวต่อการเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับความเสี่ยงทุกเมื่อ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 1)

การบริหารงานขององค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป บ้างก็เพื่อคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างผลกำไร เพื่อการให้บริการประชาชน เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นกำหนดวัตถุประสงค์ไว้เช่นใดก็ตาม การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นก็ต้องประสบกับความเสี่ยง (Risk) อยู่เสมอ ซึ่งอาจปรากฏในลักษณะที่ต่างกันไป เช่น ความเสี่ยงด้านนโยบาย การเงินทรัพยากรมนุษย์เทคโนโลยี การเมือง ความเสี่ยงเป็นภาวะคุกคามปัญหาอุปสรรคหรือการสูญเสียโอกาสจะมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือก่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติงาน การดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ประเด็นสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงคือความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ถึงแม้บางท่านอาจจะให้คำอธิบายว่า ความเสี่ยงก่อให้เกิดเฉพาะผล ที่ติดตามมาทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้ แต่หากสามารถควบคุมความเสี่ยงได้แล้วจะช่วยก่อให้เกิดโอกาสในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 3)

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562, น. 11) จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้จะทำให้บุคลากรทุกระดับมีความเข้าใจและสามารถบริหารความเสี่ยงได้ดีขึ้น การบริหารความเสี่ยงจะช่วยสนับสนุนให้โรงเรียนกล้าตัดสินใจ ที่จะยอมรับความเสี่ยง ช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีกระบวนการการบริหารความเสี่ยงที่มีระบบ สามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียน เพื่อป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญและการจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิตติมา วรณศรี, 2557, น. 28)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 128 โรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2563-2564 ในทุกรายวิชามีคะแนนเฉลี่ยลดลงต่ำกว่าระดับประเทศ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีพัฒนาการลดลง -0.99 และในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ได้คะแนนเฉลี่ย 47.23 ปีการศึกษา 2564 ได้คะแนนเฉลี่ย 46.16 พัฒนาการลดลง -1.07 สำหรับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2563-2564 ในทุกรายวิชามีคะแนนเฉลี่ยลดลงต่ำกว่าระดับประเทศ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ได้คะแนนเฉลี่ย 51.40 ปีการศึกษา 2564 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.24 พัฒนาการลดลง -6.16 และในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2563

ได้คะแนนเฉลี่ย 35.03 ปีการศึกษา 2564 ได้คะแนนเฉลี่ย 31.42 ซึ่งมีพัฒนาการลดลง -3.61 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2, 2565, ออนไลน์)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษา มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สถานศึกษาต้องนำมาใช้ในการบริหารและจัดการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อลดความเสียหายให้น้อยที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยกำหนดประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 128 คน จากจำนวน 128 โรงเรียน และครูวิชาการ จำนวน 128 คน จากจำนวน 128 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 256 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดโดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986, p. 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 42-43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน ผู้วิจัยกำหนดให้เป็น 156 คน เพื่อให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีความพอดีตามสัดส่วน และผู้วิจัยได้ทำการเทียบสัดส่วน โดยจำแนกตามอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 78 คน และครูวิชาการ จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ประกอบด้วย ข้อคำถามครอบคลุมขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามผลความเสี่ยง จำนวนทั้งหมด 25 ข้อ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

2.2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายและขอบเขตการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่อง และภาษาที่ใช้และครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารการศึกษาหรือเป็นอาจารย์สอนด้านการบริหารการศึกษา ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาพิจารณาข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังต่อไปนี้

2.2.5 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามตามความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 71-72) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่คล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูวิชาการในโรงเรียน จำนวน 1 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 แห่ง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

2.2.7 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 77) และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ .860

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้ง 2 สภาพ คือ สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น เป็นรายข้อเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับที่ต่ำสุด

3.2 วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ปรับสูตร (Modified Priority Needs

Index) ซึ่ง สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น. 279) ได้การคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารค่าผลต่างของ (I - D) ด้วยค่า D

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียน	78	66	84.62
2. ครูวิชาการ	78	78	100.0
รวม	156	144	92.31

จากตารางที่ 1 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 156 คน โดยเป็นตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 78 คน และครูวิชาการ จำนวน 78 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 และครูวิชาการ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในภาพรวม

การบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI modified (I-D) / D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.43	.48	มาก	4.62	.41	มากที่สุด	.042	5
2. การระบุความเสี่ยง	4.25	.61	มาก	4.51	.48	มากที่สุด	.061	4
3. การประเมินความเสี่ยง	4.21	.54	มาก	4.52	.50	มากที่สุด	.073	3
4. การจัดการความเสี่ยง	4.19	.71	มาก	4.57	.49	มากที่สุด	.090	1
5. การติดตามผล	4.20	.71	มาก	4.54	.52	มากที่สุด	.080	2
รวม	4.26	.55	มาก	4.55	.44	มากที่สุด	.068	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับสภาพที่เป็นจริงของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .55) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .48) รองลงมา คือ กระบวนการระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กระบวนการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .71)

ระดับสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .41) รองลงมา คือ กระบวนการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กระบวนการระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .48)

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ .068 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการจัดการความเสี่ยงมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญ (PNI) สูงสุดเป็นลำดับแรก (.090) รองลงมา คือ กระบวนการติดตามผล (.080) ส่วนลำดับสุดท้ายคือ กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ (.042)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในภาพรวมพบว่า การจัดการความเสี่ยง มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน รวมไปถึงการสร้างภาคีเครือข่ายกับภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรทางการศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีมาตรการป้องกันและส่งเสริมแนวทางการดำเนินงานที่หลากหลายสามารถลด ยับยั้ง และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่คาดคะเนว่า จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ COSO (2017) ที่ได้บอกถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงว่า กระบวนการจัดการความเสี่ยงช่วยให้การพัฒนางานองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจากผลที่ได้จากการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมถึงเหตุการณ์ทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้นได้การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรไม่จำกัดอยู่เพียงแต่สิ่งที่เป็นความเสียหาย แต่ยังสามารถที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบ่งชี้และใช้ประโยชน์จากเหตุการณ์ในเชิงบวกได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำข้อมูลจากการกำหนดวัตถุประสงค์ไปสู่การระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องกระทำก่อนที่จะสามารถระบุเหตุการณ์ซึ่งมีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้มั่นใจได้ว่าฝ่ายบริหารมีกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่พร้อมแล้วและเป็นสิ่งสนับสนุน ให้ไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจของโรงเรียน ความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่โรงเรียนยอมรับได้ สอดคล้องกับ จรรย์ พะโยม และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน แต่ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการระบุเหตุการณ์ที่ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงโดยมีการนำข้อมูลที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาระบุเหตุการณ์ มีการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มีการจัดระบบการบริหารและพัฒนางานองค์กร

2. การระบุความเสี่ยง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนศึกษา สำนวนข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนวนข้อมูลสถิติของความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารทุกระดับพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอกให้ครอบคลุมทุกประเภทของความเสี่ยงของโรงเรียน สอดคล้องกับ ดุสิต สว่างศรี และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2566) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ด้านการระบุความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดการมอบหมายให้ ครูผู้รับผิดชอบภาระงานต่าง ๆ ดำเนินการวิเคราะห์ ค้นหาปัญหาสาเหตุ หรือปัจจัยความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของงานที่ตนเองรับผิดชอบอันจะเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

3. การประเมินความเสี่ยง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนรับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงของโรงเรียนแต่ส่วนสำคัญคือการนำหลักการไปปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติอาจยังขาดความเข้าใจความสำคัญของคุณค่าประเมินระดับ

ความรุนแรงของความเสียหาย โดยโรงเรียนควรนำข้อมูลการระบุความเสี่ยงจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมพิจารณาใน 2 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง จากนั้นผู้บริหารจะดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยเรียงลำดับจากความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นสูงและส่งผลกระทบต่อโรงเรียน ลดหลั่นลงมาตามลำดับเพื่อดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรตีประทุมสุวรรณ และคณะ (2562) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารจะพิจารณาเป็น 2 มิติ คือ โอกาสที่จะเกิดและความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยเสี่ยงใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากัน เพื่อจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

4. การจัดการความเสี่ยง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนวางแผนการจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนกระทำได้อย่างรวดเร็ว ใช้งบประมาณน้อยและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประเด็นดังกล่าวเป็นแนวทางในการลดความเสี่ยงที่สำคัญ เป็นสิ่งที่สร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้อง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน เป็นการกำหนดมาตรการการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดระดับอันตราย สอดคล้องกับ ดุสิต สว่างศรี และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2566) ที่ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารความเสี่ยงเพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีความชัดเจนครอบคลุมทุกความเสี่ยง ตรงตามวัตถุประสงค์ใช้งบประมาณน้อยและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การติดตามผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด มี 2 รายการ คือ โรงเรียนวางแผนกระบวนการเก็บข้อมูลที่เกิดจากความเสี่ยงในด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน และโรงเรียนตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมความเสี่ยงของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันภาระหน้าที่ของครูจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้รายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้ครูส่วนใหญ่จำเป็นต้องเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานในส่วนที่ต้นสังกัดต้องการมากกว่าการรายงานในสิ่งที่จะช่วยสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ลดความซ้ำซ้อน เน้นการบูรณาการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกต่อโรงเรียน สอดคล้องกับ เจริญรัตน์ ไชยโรจน์ และเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2557) ที่ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ที่ได้กล่าวถึงผู้บริหารควรนำการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วประหยัดทรัพยากรบุคคลประหยัดงบประมาณประหยัดเวลาและก่อให้เกิดความคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อโรงเรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสูงที่สุด คือ การจัดการความเสี่ยง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้ร่วมกันเสนอแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย และส่งต่อแนวทางดังกล่าวให้แก่คณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารความเสี่ยงพิจารณาเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำข้อมูลจากการกำหนดวัตถุประสงค์ไปสู่การระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น โรงเรียนควรสื่อสารหรือสร้างความเข้าใจกับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ตรงกันและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า การระบุความเสี่ยง ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนศึกษา สืบหาข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติความเสี่ยงของโรงเรียนที่เคยเกิดขึ้น และควรเชื่อมโยงข้อมูลความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในโรงเรียนอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินความเสี่ยง ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้มีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพจริงในปัจจุบัน

1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดการความเสี่ยง ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนวางแผนการจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนกระทำได้อย่างรวดเร็ว ใช้งบประมาณน้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนควรมีการวางแผนจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงจากการพิจารณามาตรการ กิจกรรม โครงการจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความเสี่ยง เพื่อลดระดับ และจัดการความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็ว ใช้งบประมาณน้อยและมีประสิทธิภาพ

1.6 จากผลการวิจัยที่พบว่า การติดตามผล ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด มี 2 รายการ คือ โรงเรียนวางกระบวนการเก็บข้อมูลที่เกิดจากความเสี่ยงในด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน และโรงเรียนตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมความเสี่ยงของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรสื่อสาร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานและติดตามผลการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพให้แก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน อีกทั้งโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อทำหน้าที่หลักในการติดตามผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและรายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเป็นระยะ

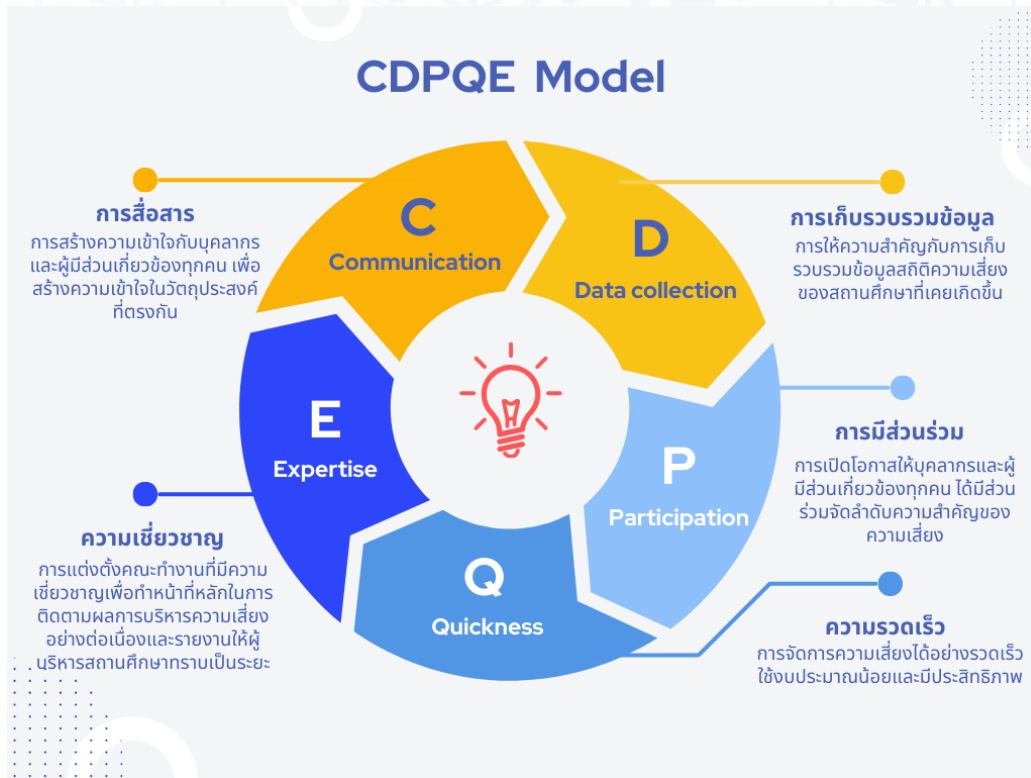
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ครอบคลุมในทุกกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีระบบและสอดคล้องกับกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนสามารถป้องกัน หลีกเลี่ยง และควบคุมความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษา สามารถนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 สามารถแสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในรูปแบบของ “CDPQE Model” ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงการสรุปองค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 1 แสดงรูปแบบแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของการบริหารจัดการในโรงเรียนเสนอในรูปแบบ “CDPQE Model” อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. Communication (C) คือ การสื่อสาร โรงเรียนควรสื่อสารหรือสร้างความเข้าใจกับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ตรงกันและนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. Data collection (D) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติความเสี่ยงที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่เคยเกิดขึ้น และควรเชื่อมโยงข้อมูลความเสี่ยงที่เคยเกิดในโรงเรียนอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
3. Participation (P) คือ การมีส่วนร่วม โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้มีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับสภาพจริงในปัจจุบัน
4. Quickness (Q) คือ ความรวดเร็ว โรงเรียนควรมีการจัดการความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็ว ใช้งบประมาณน้อยและมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงจากการพิจารณามาตรการ กิจกรรม โครงการจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความเสี่ยง
5. Expertise (E) คือ ความเชี่ยวชาญ โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อทำหน้าที่หลักในการติดตามผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและรายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเป็นระยะ ผู้บริหารโรงเรียนควรสื่อสาร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานและติดตามผลการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพให้แก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ ความเมตตากรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้ความรู้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีในทุก ๆ

ขั้นตอนของการศึกษาอีกทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษาทุกท่านของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้ให้การศึกษา อบรม จนผู้ศึกษาสามารถนำความรู้มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเมตตาจากทุกท่านจึงสำเร็จด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ แนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ พะโยม, ทวนทอง เขาวงกตพิงค์ และปาจริย ผลประเสริฐ. (2561). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(45), 157-169.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณาการพิมพ์
- ดุสิต สว่างศรี และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2566). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุ้มทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 14(1), 1-16.
- เอียรรัตน์ ไชยโรจน์ และเอกชัย กี่สุขพันธ์. (2557). การนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(3), 271-285.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดี ประทุมสุวรรณ์, บัญชา ชลาภิรมย์ และพลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2562). กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาคือเป็นพลเมืองโลก. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(1) : 188 – 211.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. (2565). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://159.192.130.156/web/school-notes/?page=school-ONET-P6-2560&school_id=&year=2561&module=1.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- COSO. (2017). *Enterprise Risk Management. Integrating with Strategy and Performance: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*. ISBN: 978-1-94549-886-2.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
Academic Leadership of School Administrators in Wang Pong
District Group Under Phetchabun Primary Education Service
Area Office 1

สุรวจน์ แก้วหมุด^{1*}, นิรดา เวชญาณลักษณ์² และจารุวรรณ นาดัน³

Surawat Kaewmud^{1*}, Nirada Wechayaluck² and Jaruwan Natan³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²รองศาสตราจารย์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

³อาจารย์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Master's degree student Master of Education of Field in Educational Administration,
Pibulsongkram Rajabhat University

²Assoc. Prof Master of Education Field in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University

³Professor of Education Field in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: surachai.k@psru.ac.th

Received: December 22, 2023; Revised: January 31, 2024; Accepted: February 21, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม เครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 113 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 103 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 การพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.40) รองลงมา คือ ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง

Abstract

This research aimed to study academic leadership of school administrators in Wang Pong district group under Phetchabun Primary Education Service Area Office 1. The samples used in this research were administrators and teachers in schools within the Wang Pong district group under Phetchabun Primary Education Service Area Office 1, total 113 individuals. The sample includes 10 school administrators selected through purposive sampling and 103 teachers selected through

simple random sampling. Data collection is conducted through a questionnaire with a proportional stratified sampling method using a 5-level Likert scale. The reliability coefficient of the questionnaire is 0.980. Statistical analyses include frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings reveal that the academic leadership status of school administrators in the network cluster of Wang Pong District, under the Primary Education Area Office, Phetchabun District 1, is generally high, with an overall mean score ($\bar{X} = 4.35$). Examining individual aspects, the highest mean score is observed in aspect 3, teacher development, with a high level ($\bar{X} = 4.40$). Following closely is aspect 4, school curriculum development, with a high level ($\bar{X} = 4.39$). The aspect with the lowest mean score is aspect 1, vision establishment, rated at a high level ($\bar{X} = 4.26$).

Keywords: Academic Leadership, School Administrator, Wang Pong District Group

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนสร้างสังคม และสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขัน และยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญ และทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของ ประเทศภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดัน ภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2560, น. 1) เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ว่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญา และนวัตกรรมดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบโดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนา และยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดี ในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และ เป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้องมีทักษะที่จำเป็นเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถ ได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพ และเหมาะสมมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการ ออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่การเปลี่ยนบทบาทครูการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนา ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถก้าวทันการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, น. 30)

การจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนและการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าตามเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัย ปัจจัยในการพัฒนากำลังคนเป็นหนึ่งเดียวประสานสัมพันธ์ให้มีพลังผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทั้งสถานศึกษาบุคคลที่มี ความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาเพราะต้องเป็นผู้นำ และ

ผู้ประสานความร่วมมือทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้ร่วมกันจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพแต่การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบปัญหาหลายประการโดยเฉพาะปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งปัญหามาจากกระบวนการบริหารด้านวิชาการพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารเป็นจักรสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศและสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์คุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งเรื่องหลักสูตรและการปฏิรูปการศึกษาบบาทผู้บริหารจึงเป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถกระตุ้น และเสริมสร้างทั้งทางด้านวิชาการด้านขวัญและกำลังใจ (อัจฉรา นิยมภา, 2561, น. 50)

ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการต้องปรับตัวในสภาวะการณ์ด้านการศึกษาที่มีการแข่งขันของโลกยุคใหม่ที่เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม และด้านการศึกษาผู้นำที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะในด้านการศึกษาผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำด้านวิชาการ คือมีความสามารถในการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนการพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาครูผู้สอนโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการต้องแสดงพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและทฤษฎีต่าง ๆ และสามารถนำความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ไปพัฒนาต่อไปได้ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2564, น. 133) ดังที่ ไชยา ภาวบุตร (2565, น. 189) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำการบริหารจัดการ และนำคุณภาพสถานศึกษาโดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการปรับตัวด้านโครงสร้างปรับตัวหลักสูตรปรับกระบวนการเรียนการสอนปรับกระบวนการบริหารจัดการใหม่ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมโดยเฉพาะแนวคิดและค่านิยมที่เกิดจากโลกาภิวัตน์อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งเพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิภาพโดยการเสริมพลังผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้ที่มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ และหันมาทุ่มเทให้กับงานวิชาการเป็นหลักอันจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูและนักเรียน และเป็นหนทางจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของสถานศึกษา

จากผลการดำเนินงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ผลการดำเนินงานทางด้านวิชาการยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) ปีการศึกษา 2564 โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1, 2566, น. 14) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เพื่อนำไปใช้ในพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 155 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 113 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 103 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

รายชื่อโรงเรียน	ประชากร(คน)		รวม	กลุ่มตัวอย่าง(คน)		รวม
	ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	
บ้านคลองน้ำคั่น	1	6	7	1	4	5
บ้านชัยเปิบ	1	13	14	1	9	10
บ้านดงลึก	-	3	3	-	2	2
บ้านทางข้าม	-	3	3	-	2	2
บ้านวังศาล	1	12	13	1	9	10
บ้านวังแขกลอย	1	13	14	1	10	11
บ้านโนนตูม	1	14	15	1	10	11
บ้านไร่ฝาย	-	3	3	-	2	2
อนุบาลวังโป่ง	2	24	26	2	17	19
ชุมชนบ้านวังกระดาศเงิน	1	8	9	1	5	6
น้ำอ้อมประชาสรรค์	-	12	12	-	9	9
บ้านวังชนะนาง	1	9	10	1	6	7
บ้านวังหิน	1	16	17	1	12	13
บ้านวังหินทอง	-	6	6	-	4	4
บ้านใหม่วังตะเคียน	-	3	3	-	2	2
รวม	10	145	155	10	103	113

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1, 2566, น. 10

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาครู 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

3.2 ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งความถูกต้องทางด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่อง ภาษาที่ใช้ และครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำแบบสอบถามเสนอเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.4 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรง IOC (Index of Objective Congruence) ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 71-72) นำข้อมูลลงตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.980

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ แบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ ดำเนินการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำผลการวิเคราะห์รายองค์ประกอบ รายข้อกำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

0.51-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จุดมุ่งหมายของงานวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ผู้บริหาร	10	10	100
ครูผู้สอน	103	103	100
รวม	113	113	100

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 113 คน แบ่งออกเป็นผู้บริหารจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ครูผู้สอน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและลำดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.26	0.57	มาก	4
2	การจัดการเรียนรู้	4.38	0.54	มาก	3
3	การพัฒนาครู	4.40	0.49	มาก	1
4	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.39	0.50	มาก	2
รวม		4.35	0.49	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 การพัฒนาครู รองลงมา คือ ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญหนึ่งซึ่งผู้บริหารได้แสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ที่สามารถโน้มน้าวจิตใจ จูงใจ หรือชี้แนะให้ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นการรวมพลังและประสานความสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชานนท์ โตนาม (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กลุ่มเครือข่ายอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กลุ่มเครือข่ายอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับ พิษณุภา สอนสร้อยทอง (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกัญญาณ์ สุขสำราญ (2565) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ พันธกิจ เป้าประสงค์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของผู้บริหารที่สามารถมองเห็นภาพในอนาคตของสถานศึกษาที่ต้องการจะให้เป็นไปได้อย่างชัดเจนโดยภาพนั้นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษามีความเป็นไปได้ และสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุความต้องการนั้นวิสัยทัศน์เป็นภาพอันชัดเจนที่สะท้อนให้เห็นเป้าหมาย ค่านิยม ปรัชญา และความเชื่อที่สมาชิกของสถานศึกษาร่วมกันยึดถือวิสัยทัศน์ที่แท้จริงต้องเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่สมาชิกช่วยกันผลักดันสานฝันอันเป็นผลจากความสามารถคิดอ่าน ผสานเข้ากับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของสมาชิก และเป็นผลจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของฟิชเชอร์ (Fisher, 1993) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึงการบอกถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคตจากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นทุกสิ่งในสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ทั้งเป้า หมาย กลยุทธ์ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวัง สอดคล้องกับแนวคิดของ บุษยา วีรกุล (2558) กล่าวว่า ความสำคัญของวิสัยทัศน์เป็นจุดเริ่มต้นของผู้นำที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ผ่านการคิดและการวางแผนงานต่าง ๆ เป็นเป้าหมายหรือภาพจินตนาการบนเส้นทางที่คาดหวังในอนาคตที่ชี้แนะให้องค์การเดินไปสู่เป้าหมายเดียวกันผู้นำที่มีความสามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่เข้าใจง่าย และมีความชัดเจนจะส่งผลต่อผู้ปฏิบัติทำให้เกิดแรงจูงใจที่ทำงานนี้เนื่องจากมองเห็นความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชิน ประสานพันธ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพในการเข้าร่วมการแข่งขันในกิจกรรมทักษะวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาส่งผลให้มีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสนับสนุน และสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ ช่วยครูและนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้สนับสนุนการอบรมและพัฒนาทักษะทางวิชาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพของการสอนและการเรียนรู้ มีผลทำให้การจัดการเรียนรู้ดีขึ้นสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ นิรดา เวชญาลักษณ์ (2564) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อวางแผนการปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนก่อนเปิดเรียนการกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูผู้สอนต้องศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฝึกคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แหม่มข้อย (2565) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โดยการสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยมีการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและคุณค่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายมีการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการประเมินการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลักสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีริวิทย์ เมืองสุบาล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูสนับสนุนในการเข้าร่วมฝึกอบรม การเรียนรู้ตลอดชีวิต การดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมครูให้มีความพร้อมที่ดีในการสอน และการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกันส่งผลให้ครูมีโอกาสนำความรู้ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาครูอันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาที่ชัดเจน และเหมาะสมสำหรับครูในทุกระดับช่วยให้ครูมีทักษะและความรู้ที่เพียงพอในการทำหน้าที่ของตนเชื่อมโยงกับความต้องการของครูตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของครูในการพัฒนาช่วยสร้างความเข้าใจและความพึงพอใจในการทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของ พิณสุดา สิริรังศรี (2557) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และรับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีกฎหมายนโยบายว่าครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาจากหน่วยงาน และพัฒนาตนเองทุกปี โดยมีองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านพัฒนาครูเป็นการเฉพาะมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา มีระบบพี่เลี้ยง ครูต้นแบบ เพื่อช่วยครูมีระบบการนิเทศ ติดตามและพัฒนาการทำงานของครูในชั้นเรียนการเรียนรู้และพัฒนาจากเพื่อนครู การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีการสร้างครูจิตอาสาช่วยสอนมีการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการสอนของครูให้น้อยลง และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักรงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) เสนอว่าวิชาชีพครูถือเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นวิชาชีพที่ใช้วิธีการแห่งปัญญา และมีลักษณะเฉพาะด้านในการให้บริการแก่สังคมที่ต่างจากวิชาชีพอื่นต้องผ่านการศึกษอบรมในสถาบันการศึกษามาอย่างดีและมีการกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเพื่อควบคุมความประพฤติมาตรฐาน และคุณภาพในการประกอบวิชาชีพมีเอกสิทธิ์ และเสรีภาพทางวิชาชีพที่จะแสดงความคิดเห็นอันเป็นคุณประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติครูนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาเป็นด้านหน้าในการพัฒนาคุณภาพประชากร

ของชาติให้มีศักยภาพมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีนานาชาติโดยเฉพาะการก้าวให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพหนึ่งที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมของประชากรในชาติให้สามารถดำรงและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีศักดิ์ศรีสามารถอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ครูคือบุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาเพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดภารกิจของครูจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญสังคมส่วนใหญ่จึงมุ่งหวังให้ครูพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเทียบเท่านานาชาติโดยหน้าที่สำคัญ คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ อบรม สั่งสอนผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามให้เป็นผู้มีความรู้มีทักษะความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เนติ มโนปัญญา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพครู อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กรออกแบบหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้ากับความต้องการและความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามีการพัฒนาที่สอดคล้องกับทิศทางและความเปลี่ยนแปลงของสังคมการร่วมมือกับครูในการสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนการนำเสนอแนวคิดใหม่และนวัตกรรมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้สร้างความสนใจในการเรียนรู้พัฒนาทักษะทั้งทางวิชาการและทักษะอารมณ์สร้างการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณค่าการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสามารถทำให้ข้อมูลถูกส่งถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะช่วยให้งานวิชาการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความต้องการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพสังคมและบรรลุดตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุสิรา จิตระยวณิช (2565) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นสถานศึกษาสามารถออกแบบหลักสูตรของตนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้สอน นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นพลเมืองที่ดีโดยสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเรียนรู้ในหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้ผู้ใ้สูตรโดยเฉพาะสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งการจัดการศึกษาโดยเป็นการสร้างความร่วมมือในการร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนทำให้สถานศึกษามีหลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศหรือแนวทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพล ธิตา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

สรุป

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาครู รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงแนวทางวิชาการที่กำลังเปลี่ยนแปลงในระดับสากล และในประเทศทำการศึกษา และเข้าใจภาวะปัจจุบันของการศึกษาทางวิชาการเพื่อสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาสร้างช่องทางสื่อสารที่เปิดกว้างกับครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะทั้งทางวิชาการ และทักษะชีวิตกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่ท้าทาย และสามารถวัดประเมินผลได้จริงการมีเป้าหมายที่ชัดเจนสร้างความร่วมมือกับภาคีรัฐภาคเอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนตรวจสอบวิสัยทัศน์ทางวิชาการเป็นประจำเพื่อปรับปรุง และปรับให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา การวัดผลทำให้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดความสำเร็จของวิสัยทัศน์ทางวิชาการ

1.2 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างนวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ โดยการใช้ระบบจัดการเอกสารออนไลน์การสร้างแพลตฟอร์มจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อทำให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปได้ง่ายและมีประสิทธิภาพการใช้แอปพลิเคชันทางการศึกษานำแอปพลิเคชันทางการศึกษามาใช้ในการบริหารงานวิชาการสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้และการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและครูการสร้างสถานที่การเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีการใช้เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ เช่น Augmented Reality (AR) หรือ Virtual Reality (VR) ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีนวัตกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เทคโนโลยีสื่อสารออนไลน์เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับผู้เรียน และครูเพื่อให้สามารถทำงานได้ในโลกที่ต้องการทักษะดิจิทัล

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มบุคคล องค์กรแหล่งความรู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยการสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมการเชื่อมโยง เช่นการจัดอบรมสัมมนาหรือกลุ่มงานที่เปิดโอกาสให้ครูได้พบปะแบ่งปันประสบการณ์แนวคิดสร้างพื้นที่ในการแบ่งปันความรู้ที่สามารถใช้แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลประสบการณ์การสอนระหว่างครู กลุ่มบุคคล องค์กร และทรัพยากรทางการศึกษาส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครู กลุ่มบุคคล องค์กรแหล่งความรู้โดยการกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา หรือองค์กรที่เชื่อมโยงกับการศึกษา เพื่อนำเข้าความรู้ทรัพยากรทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการ ในการวิเคราะห์ครูด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และมีความเป็นผู้นำทางวิชาการโดยการประเมินความสามารถจากทักษะการสอนการสังเกตการสอนในห้องเรียนการสังเกตการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการสอนการตรวจสอบผลงานทางวิชาการโครงการที่ครูเคยทำ มีการสนทนากับครูเพื่อทำความเข้าใจแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ

สอนสำรวจทักษะบุคลิกภาพทักษะการสื่อสารการจัดการเวลา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมถึงทักษะการแก้ไขปัญหาการทำงานภายใต้แรงกดดันการประเมินผลงานทางวิชาการประจำปีผู้บริหารควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับพัฒนาทางวิชาการสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสนับสนุนครูในการเข้าร่วมอบรมหรือฝึกอบรมสร้างโอกาสให้ครูพัฒนาทักษะเพิ่มเติมที่ต้องการ ร่วมกับครูในการสร้างแผนการพัฒนาทางวิชาการติดตามและประเมินผล

1.5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนครูในการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมครูวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้ลงมือปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารครู และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสร้างทีมงานหรือคณะที่มีความหลากหลายเพื่อให้มีมุมมองที่แตกต่างในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ผลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาการนำไปใช้ และการประเมินผลให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

2.3 สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

1. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่ผู้บริหารได้แสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ที่สามารถโน้มน้าวจิตใจ จูงใจ หรือชี้แนะให้ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นการรวมพลังและประสานความสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. จากผลการพบว่าวิจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างนวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบจัดการเอกสารออนไลน์การสร้างแพลตฟอร์มจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อทำให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปได้ง่าย และมีประสิทธิภาพการใช้แอปพลิเคชันทางการศึกษาการนำแอปพลิเคชันทางการศึกษามาใช้ในการบริหารงานวิชาการสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้และการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและครูการสร้างสถานที่การเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีการใช้เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ เช่น Augmented Reality (AR) หรือ Virtual Reality (VR) ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีนวัตกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เทคโนโลยีสื่อสารออนไลน์เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับผู้เรียนและครูเพื่อให้งานสามารถทำงานได้ในโลกที่ต้องการทักษะดิจิทัล

3. จากผลการพบว่าวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลองค์การ และแหล่งความรู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมการเชื่อมโยง

เช่นการจัดอบรมสัมมนาหรือกลุ่มงานที่เปิดโอกาสให้ครูได้พบปะแบ่งปันประสบการณ์แนวคิดสร้างพื้นที่ในการแบ่งปันความรู้ที่สามารถใช้แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลประสบการณ์การสอนระหว่างครู กลุ่มบุคคล องค์กร และทรัพยากรทางการศึกษาส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครู กลุ่มบุคคล องค์กรแหล่งความรู้โดยการกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา หรือองค์กรที่เชื่อมโยงกับการศึกษา เพื่อนำเข้าความรู้ทรัพยากรทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง

4. จากผลการพบว่าวิจัยด้านการพัฒนาครู พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการวิเคราะห์ครูด้านความสามารถและความถนัดความสนใจ และมีความเป็นผู้นำทางวิชาการแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินความสามารถจากทักษะการสอนการสังเกตการสอนในห้องเรียนการสังเกตการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการสอนการตรวจสอบผลงานทางวิชาการโครงการที่ครูเคยทำมีการสนทนากับครูเพื่อทำความเข้าใจสร้างความรู้แจ้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนสำรวจทักษะบุคลิกภาพทักษะการสื่อสารการจัดการเวลา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมถึงทักษะการแก้ไขปัญหาการทำงานภายใต้แรงกดดันการประเมินผลงานทางวิชาการประจำปีผู้บริหารควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับพัฒนาทางวิชาการสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความสามารถในการสนับสนุนครูในการเข้าร่วมอบรมหรือฝึกอบรมสร้างโอกาสให้ครูพัฒนาทักษะเพิ่มเติมที่ต้องการ ร่วมกับครูในการสร้างแผนการพัฒนาทางวิชาการติดตามและประเมินผล

5. จากผลการพบว่าวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตรส่งเสริมครูวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนครูในการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมครูวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้ลงมือปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสร้างทีมงานหรือคณะที่มีความหลากหลายเพื่อให้มีมุมมองที่แตกต่างในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ผลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาการนำไปใช้ และการประเมินผลให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ ความเมตตากรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ฌริดา เวชญาลักษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.จากรุณ นาดัน ที่ท่านได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้คำปรึกษาทุกขั้นตอนของการทำวิจัย และมีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษาทุกท่านของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้ให้การศึกษา อบรม จนผู้ศึกษาสามารถนำความรู้มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยความเมตตาจากทุกท่าน จึงสำเร็จด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ แนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการศึกษาวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอวังโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอบลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1*. (ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก).
- กุลิสรา จิตระณานิข. (2565). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์ (1991).
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership ฉบับปรับปรุง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์.
- ณัฐชนน โตนาม. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่าย อำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ณัฐพล ธิตา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*. (ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา).
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). *ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วนิดาการพิมพ์.
- ธีรวิทย์ เมืองสุบาล. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- เนติ โมปัญญา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สาขาการบริหารการศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยา วีรกุล. (2558). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- พิชญภา สอนสร้อยทอง. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(2), 51-52.
- พินสุตา สิริธรรศรี. (2557). *รายงานการวิจัยและพัฒนาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. เพชรบูรณ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *นโยบายด้านครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)*. กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชิน ประสานพันธ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, สาขาการบริหารการศึกษา.
- อัจฉรา นิยมภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ คักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิสต้า อินเตอร์พรีน.

Fisher, K. (1993). *Leading self-directed work teams: A guide to developing new team leadership skill*. pp.123-129. New York: McGraw-Hill.

การศึกษาการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch A Study of Word Formation Made by Viewers of League of Legend on Twitch Streaming

ศิริวิมล นกทรัพย์^{1*}, กลมทิพย์ เจนใจ², นรากร กาญจนประเสริฐ², ปริศนา โพธิ์ขาว²,
พุดิตา พิมพ์สมุทร², ศิริยาภรณ์ อินทย์รักษ์² และสุกฤดา ชำนาญผล²

Siriwimon Noksub^{1*}, Kamonthip Janejai², Narakorn Kanjanaprasert², Prissana Phokaw²,
Putita Pimsamut², Siriyaporn Inthayak² and Sukitta Chamnanphol²

¹อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

²นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^{1*}Lecturer of English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

²Students, Bachelor of Arts Program in English Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: siriwimonnoksub@gmail.com

Received: December 10, 2023; Revised: January 31, 2024; Accepted: February 21, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมออนไลน์ League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch ในบัญชีผู้เล่น loltyler1 ผ่านวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ตารางทฤษฎีการสร้างคำใหม่ อ้างอิงจากทฤษฎีการสร้างคำของเฟล็กซ์เนอร์ (Flexner) โอเกรดี (O'Grady) และ ยูเล (Yule) เพื่อหาความถี่และคำร้อยละซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ประเมิน และพบว่า ผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมออนไลน์มีการสร้างคำโดยใช้ตัวย่อมากที่สุดร้อยละ 37.5 โดยลำดับรองลงมาคือการสร้างคำแบบหลายวิธี คิดเป็นร้อยละ 25 การสร้างคำสแลงสังเคราะห์และประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 12.5 การสร้างคำเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 7.5 ส่วนการสร้างคำแบบตัดคำ และการเลียนเสียงธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 5 และการสร้างคำที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ การขยายคำ การประสมคำ และการสร้างคำรันทุกกับคำต้องห้าม คิดเป็นร้อยละ 2.5 เท่ากัน

คำสำคัญ: การสร้างคำใหม่, สตรีมมิ่ง, ผู้รับชม, League of Legends, Twitch

Abstract

This research aimed to study the word formation process of viewers on online game streaming. The samples from purposive sampling consisted of viewers on online game streaming of League of Legends on Twitch platform focused on account player named loltyler1. The instrument was used to gather data based on theories and concepts of Flexner, O'Grady, and Yule. Data was analyzed and presented as frequencies and percentages which were validated by inter-raters. The findings were presented that abbreviation was the most frequently used at 37.5%, the second rank was multiple processes at 25%, the third rank was a slang creation was about 12.5%, the fourth rank was a word coinage at 7.5%. The fifth rank was clipping and onomatopoeia about

5%. The least frequently used formations were radiation, compounding, and euphemistic and forbidden terms about 2.5%.

Keywords: Word Formation, Streaming, Viewers, League of Legends, Twitch

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเราต่างปฏิเสธไม่ได้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้ามามีบทบาทและเปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์ไปอย่างสิ้นเชิง จากการสื่อสารด้วยสื่อสิ่งพิมพ์สู่การสื่อสารในรูปแบบภาพและเสียง เช่น วิดีโอหรือโทรทัศน์ เป็นต้น จนกระทั่งการสื่อสารในรูปแบบออนไลน์อย่างปัจจุบันที่เราสามารถสื่อสารผ่านช่องทางมากมายด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพียงเครื่องเดียว ซึ่งเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดและนำไปสู่การสื่อสารอย่างไม่จำกัดและไร้พรมแดน (เมตตา วิวัฒนากุล, 2557) จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้ผู้คนสามารถเลือกและเข้าถึงสื่อบันเทิงได้อย่างไม่จำกัด และการสตรีมมิ่งเกมออนไลน์ก็ถือเป็นหนึ่งในสื่อบันเทิงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย (ธนวันต์ แสงวิรุณ, 2560)

เมื่อกล่าวถึงการสตรีมมิ่งเกมออนไลน์ ก็ถือเป็นหนึ่งกิจกรรมที่ผู้เล่นเกมเชื่อมต่อกับกลุ่มผู้รับชมที่มีความชื่นชอบกันบนโลกเสมือนจริง ถึงแม้กลุ่มผู้ชมไม่ได้มีส่วนร่วมในการเล่น กำกับ หรือบังคับตัวละครในเกมก็ตาม (เจตน์จันทร์ เกิดสุข และลัทธสิทธิ์ ทวีสุข, 2562) และการสตรีมมิ่งนั้นก็ต้องอาศัยสื่อตัวกลางอย่างเช่น Twitch หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ถือว่าผู้เล่นและผู้รับชมมารวมตัวกันมากที่สุด โดยลักษณะของแพลตฟอร์มคือผู้เล่นพูดคุยกับผู้ชมระหว่างเล่นเกมโดยใส่อารมณ์และน้ำเสียงให้ดึงดูดและน่าสนใจต่อผู้ชมของตน (ศุภรัช วิจารณ์สุข, 2560) จากสถิติบนเว็บไซต์ twitchtracker.com ระหว่างวันที่ 24 สิงหาคม ถึง 31 สิงหาคม 2565 ได้แสดงให้เห็นถึงหัวข้อความนิยมในการรับชมรายชั่วโมงจากทั่วโลกบนแพลตฟอร์ม Twitch โดยอันดับหนึ่งคือ Just Chatting มีค่าร้อยละของการรับชมอยู่ที่ 13.77 และลำดับต่อมาคือเกมออนไลน์ประเภทการวางแผนรบแบบทีมหรือ MOBA ที่ชื่อว่า League of Legends (LOL) มีจำนวนผู้รับชมร้อยละ 7.43 หรือ 125,613 คน ระหว่างการถ่ายทอดสด

จากกิจกรรมการสตรีมมิ่งดังกล่าวพบว่าการรวมตัวของผู้รับชมจากหลากหลายเชื้อชาติและมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล แน่นนอนว่าสิ่งที่ตามมาคือการสร้างคำใหม่ ซึ่งถือเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคมที่มีความชอบคล้ายกันและเพื่อเพิ่มรรถรสในการรับชมการเล่นเกมนบนโลกเสมือนจริง (ภัทร ทรงประโคน และกิตติมา อินทร์ทรัพย์, 2562) จากที่กล่าวมาข้างต้น การสร้างคำใหม่โดยเฉพาะในวงการผู้เล่นและผู้รับชมเกมเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้เข้าใจความหมายไปในทิศทางเดียวกัน โดยเน้นการใช้คำหรือวลีเป็นหลัก จึงมีจำนวนตัวอักษรไม่มาก สั้น กระชับ และเรียบง่าย เพื่อให้เกิดการตอบสนองกันได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที เช่นคำว่า GG คือ Good Game ที่สื่อว่าเกมนั้นสั้นแต่ว่าดี หรือ NT คือ Nice Try ที่ใช้เมื่อผู้เล่นบรรลุวัตถุประสงค์แม้เสียชีวิต เช่น เสียชีวิตเพราะไปเหยียบกับระเบิดของผู้เล่นอื่น เป็นต้น (สรศักดิ์ เชื้อชาญ, 2558; Sumardi & Muamaroh, 2020)

การศึกษาการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมบนแพลตฟอร์มออนไลน์ในครั้งนี้มีขึ้นเพื่อทราบกระบวนการ และความหมายของคำที่ถูกสร้างขึ้นโดยผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการใช้คำใหม่ในงานเขียนของนักศึกษาอยู่บ่อยครั้งซึ่งแน่นอนว่าอาจทำให้เกิดความสับสนต่อผู้สอนหรือผู้อ่านงานเขียนได้โดยเฉพาะในแง่ของความหมาย ดังนั้นการศึกษการสร้างคำดังกล่าว อาจช่วยให้ทราบได้ว่านักศึกษาบางกลุ่มตลอดจนกลุ่มคนทั่วไปที่มีโอกาสถ่ายทอดงานเขียนของตน มีกระบวนการสร้างคำอย่างไร และต้องการสื่อสารความหมายใด หรืออาจจะช่วยให้เห็นว่าอิทธิพลของการใช้ภาษาในสังคมการเล่นเกมนั้นส่งผลต่อกลุ่มคนที่ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้รับชมหรือผู้เล่นก็ตาม จนมีการนำมาใช้จริงอย่างเป็นปกติธรรมดา และงานวิจัยครั้งนี้ร่วมมือกันกับกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม จึงช่วยให้เข้าใจธรรมชาติของการใช้ภาษาของกลุ่มคนเฉพาะกลุ่มดังกล่าวได้มากยิ่งขึ้น และคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้สอนหรือผู้สนใจงานเขียนจากผู้เล่นหรือผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมเข้าใจคำใหม่ที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นตามกาลเวลามากขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

หากนิยามคำว่า “คำ” ก็คือหน่วยเสียงทางภาษาที่แม้มีขนาดเล็ก แต่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากนำไปสู่ลี ประโยค ย่อหน้า และบทความ ตามลำดับ โดยคำนั้นประกอบไปด้วยหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งพยางค์และมีความหมาย ดังนั้นคำจึงสามารถใช้สื่อสารได้ในทันทีสำหรับบางบริบท แม้ไม่ได้อยู่ในโครงสร้างประโยคที่สมบูรณ์ก็ตาม และคำยังถูกจำแนกไว้หลากหลายชนิด เช่น คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์ เป็นต้น ซึ่งมีตัวอย่างงานวิจัยมากมายที่ศึกษาเกี่ยวกับคำในแง่มุมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น หน้าที่ของวิชาหน่วยคำมีบทบาทเพื่อเรียนการอ่านภาษาอังกฤษอย่างไร (Rastle, 2019) การศึกษาการเลือกใช้คำในการเขียนของนักศึกษาระดับวิทยาลัย (Fu & Guan, 2020) และการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้มัลติมีเดีย (นภธีรา จวอรรณ และสุมาลี ชีโนกุล, 2563) เป็นต้น

เกมออนไลน์เป็นสื่อบันเทิงที่ผู้เล่นมีการใช้ตัวละครจำลองเพื่อแทนตัวผู้เล่นโดยมีทั้งผู้เล่นคนเดียว และเป็นกลุ่ม ซึ่งผู้เล่นต้องอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของตน และผู้เล่นยังสามารถสร้างชุมชนของตนโดยมีผู้รับชมเป็นส่วนร่วมสำคัญ (วรรณภรณ์ พุฒิพิรุฬห์วงศ์, 2562; ธนพัทธ์ เอมะบุตร, 2557; สิริวรรณ ปัญญาภาส, 2551) ส่วนประเภทต่าง ๆ ของเกม เช่น เกมแนวการต่อสู้ เกมวางแผนการรบที่แบบเป็นทีม เกมต่อสู้ให้อยู่รอดเป็นคนสุดท้าย เกมผจญภัย เกมปริศนา เกมสยองขวัญเอาชีวิตรอด เกมสวมบทบาท เกมจำลองสถานการณ์ เกมกลยุทธ์ และเกมกีฬา เป็นต้น (ศักดิ์พัทธ์ รัตนสุรีย์, 2563; Grace, 2005) ซึ่งหนึ่งในแพลตฟอร์มสตรีมมิ่งที่มีขนาดใหญ่และเป็นที่ยอมรับมากที่สุดทั่วโลก คือ Twitch ซึ่งไม่เพียงเป็นศูนย์กลางการรวมตัวกันระหว่างผู้เล่นและผู้รับชม Twitch ยังเปิดโอกาสให้ผู้สร้างรายได้ได้อีกด้วย (Marc, 2022; ศุภรัช โรจน์ดุขฎิ, 2560)

เมื่อกล่าวถึงการรวมตัวกันระหว่างผู้เล่นและผู้รับชม ก็ย่อมมีการปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น และเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีการรวมตัวจากผู้คนต่างชาติ และต่างภาษา จึงมีการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสากลเป็นสื่อกลางการสื่อสาร และยังพบการใช้ภาษาที่สั้น กระชับ และมีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม (เสาวณี ทับเพชร, 2563; Bachman, 1990) ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น กัญญนัช ชะนะจิตร (2560) ศึกษาการสร้างคำสแลงในเฟซบุ๊กแฟนเพจ พบว่ามีการสร้างคำสแลงจากการประกอบคำและจากลักษณะพิเศษอื่น ๆ โดยแยกย่อยได้เป็น การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ การยืมคำ การซ้ำคำ การตัดคำ การรวมคำ การสะกดคำ การประสมคำ การใส่เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ การซ้อนคำ และการใช้อักษรย่อ เป็นต้น และ Paramarta (2022) ศึกษาการสร้างคำในการสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (Word Formations in Social Media Communication of the Students of English Department) พบว่ามีการสร้างคำใหม่ที่กระชับกว่าคำเดิมที่เคยใช้ ภาษาอังกฤษมีผลต่อการสร้างคำใหม่ รองลงมาคือภาษาอินโดนีเซียและภาษาบาลี และยังพบเหตุผลว่าการสร้างคำใหม่นั้นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ความกระชับ ความทันสมัย ความคุ้นชินต่อผู้ใช้อื่น ๆ และเพื่อใช้กับกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม และอีกหนึ่งในหลาย ๆ งานวิจัยคือ การวิเคราะห์การสร้างคำใหม่และความหมายแฝงในภาพยนตร์แนวเหยียดเชื้อชาติ กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง Green Book และ The Butler ของ สพลเชษฐ์ ประชุมชัย (2564) พบว่ามีการเติมหน่วยคำแปลงมากที่สุดทั้งสองเรื่อง แม้พบการสร้างคำใหม่ในเรื่อง The Butler มากกว่าก็ตาม

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ก็ล้วนมีทฤษฎีการสร้างคำรองรับการสร้างคำ โดยมีวิธีการหลากหลาย เช่น การซ้อนคำเพื่อความหมายและเสียง การซ้ำคำ การประสมคำ การเปลี่ยนความหมาย การตัดคำ การยืมคำ การใช้คำรึ้นหูและคำต้องห้าม การสร้างคำเฉพาะบุคคล การสร้างคำสแลง การเลียนเสียงธรรมชาติ การบัญญัติศัพท์ การเปลี่ยนหน้าที่ของคำ การย่อคำ การเติมหน่วยคำ และการสร้างคำแบบหลายวิธี เป็นต้น (Flexner, 1975; O'Grady, 1997; Yule, 2005; Yule, 2010; ศิดา เข็มขันติถาวร; 2554)

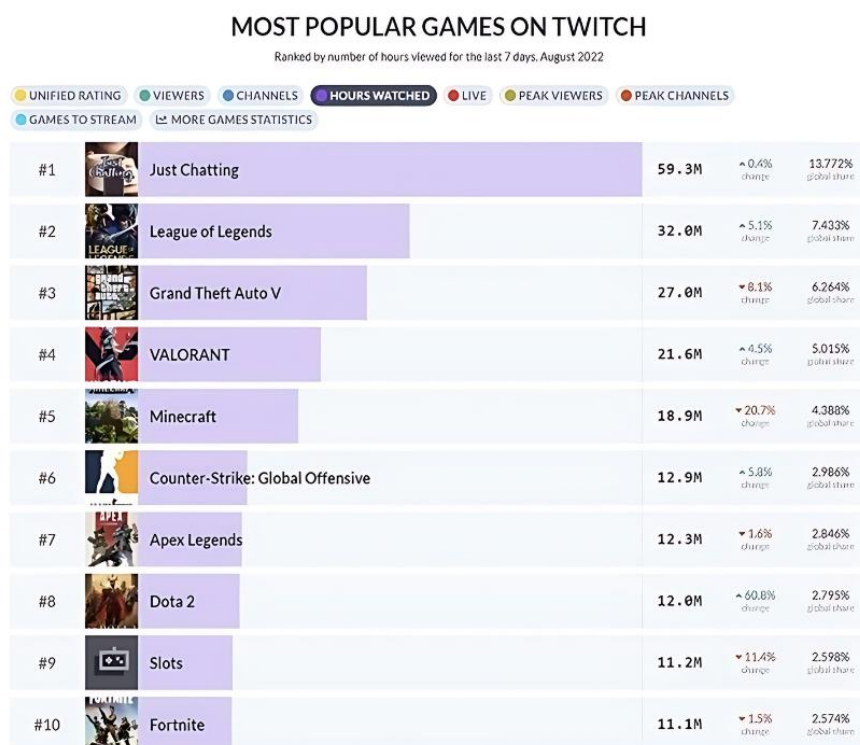
วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมบนแพลตฟอร์มออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

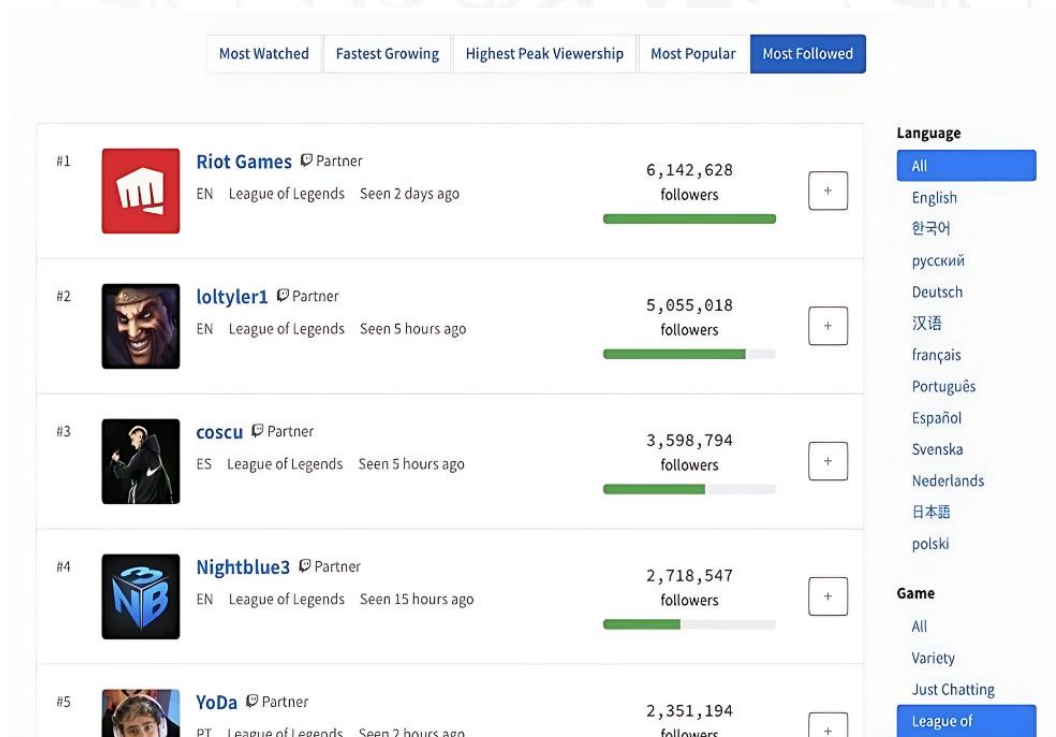
กลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มผู้รับชมแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch ณ วันที่ 24 – 31 สิงหาคม 2565 ถึงแม้อันดับที่ 2 จากสถิติความนิยมของผู้รับชมมากที่สุดบน Twitch จากเว็บไซต์ twitchtracker.com แต่ด้วยเพราะอันดับที่ 1 คือ Just Chatting ซึ่งเป็นเพียงการสตรีมมิ่งเพื่อพูดคุยเท่านั้น จึงไม่ตอบโจทย์การสตรีมมิ่งเกม เป็นเหตุผลให้เลือก League of Legends ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สถิติความนิยมของผู้รับชม จากเว็บไซต์ twitchtracker.com

ส่วนบัญชีผู้เล่นเกมคือ loltyler1 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจงจากการจัดอันดับความนิยมของบัญชีผู้เล่นเกม League of Legends บนเว็บไซต์ twitchmetrics.net ในวันที่ 24 – 31 สิงหาคม 2565 พบว่าบัญชี Riot Games ได้รับความนิยมสูงสุด แต่เป้าหมายของบัญชีคือการรวมตัวให้ผู้เล่นแข่งขันเกมกันเอง จึงเป็นเหตุผลให้เลือกบัญชีผู้เล่นเกมบัญชี loltyler1 ที่มีเป้าหมายคือการสตรีมมิ่งเกมและพูดคุยกับผู้รับชมของตน ดังภาพที่ 2 โดยเลือกวันที่ 27 สิงหาคม 2565 ช่วงเวลา 1:19:21 – 01:42:25 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มียอดผู้รับชมสูงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนข้อความที่ปรากฏอย่างรวดเร็วและเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2 สถิติความนิยมของบัญชีผู้เล่นเกมส์ จากเว็บไซต์ twitchmetrics.net

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีการสร้างคำของเฟล็กซ์เนอร์ (Flexner, 1975) โอเกรดี (O'Grady, 1997) และ ยูล (Yule, 2010) เพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์หาการสร้างคำของผู้รับชม League of Legends ดังภาพที่ 3

ประเภทการสร้างคำ	เจ้าของทฤษฎีและแนวคิด		
	(Flexner, 1975)	(O' Grady, 1997)	(Yule, 2010)
การซ้ำเสียง	✓		
การใช้คำประสม	✓	✓	✓
การขยายคำ	✓		
การเชื่อมคำ	✓		
การทำให้ความหมายแคบลง	✓		
การรวมคำ	✓	✓	✓
การตัดคำ	✓	✓	✓
การใช้ตัวย่อ	✓	✓	✓
การใช้คำรึนหุและคำต้องห้าม	✓		
การสร้างคำเฉพาะบุคคล หรือบัญญัติศัพท์	✓		✓
การใช้สแลงประสังเคราะห์และประดิษฐ์	✓		
การซ้ำเสียงด้วยการเปลี่ยนเสียงสระ	✓		
การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ	✓	✓	
การเติมหน่วยคำแปลง		✓	✓
การเปลี่ยนหน้าที่ของคำ		✓	✓
การสร้างคำแบบหลายวิธี			✓
การยืมคำ	✓		✓
การซ้ำเสียงด้วยการเพิ่มหรือตัดคำ	✓		
การสร้างคำย้อนกลับ		✓	✓

ภาพที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์การสร้างคำ
(Flexner, 1975; O'Grady, 1997; Yule, 2010)

จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์จากผู้ประเมิน 3 ท่าน โดยกำหนดตารางตรวจสอบความถูกต้องสำหรับผู้ประเมิน ดังภาพที่ 4

ประเภทการสร้างคำ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	ข้อคิดเห็น
การซ้ำเสียง																
การใช้คำประสม																
การขยายคำ																
การเชื่อมคำ																
การทำให้ความหมายแคบลง																
การรวบคำ																
การตัดคำ																
การใช้ตัวย่อ																
การใช้คำรึ้นหูและคำต้องห้าม																
การสร้างคำเฉพาะบุคคล หรือบัญญัติศัพท์																
การใช้สแลงประสังเคราะห์และประดิษฐ์																
การซ้ำเสียงด้วยการเปลี่ยนเสียงสระ																
การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ																
การเติมหน่วยคำแปลง																
การเปลี่ยนหน้าที่ของคำ																
การสร้างคำแบบหลายวิธี																
การยืมคำ																
การซ้ำเสียงด้วยการเพิ่มหรือตัดคำ																
การสร้างคำย้อนกลับ																

ภาพที่ 4 ตารางตรวจสอบความถูกต้องสำหรับผู้ประเมิน 3 ท่าน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์

นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบงานวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ให้อยู่ในรูปแบบตาราง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบการสร้างคำ 9 ประเภท ดังตารางที่ 1 และ โดยแต่ละประเภทของการสร้างคำสามารถแจกแจงได้ ดังตารางที่ 1 – 10

ตารางที่ 1 ประเภทของการสร้างคำ

ลำดับ	ประเภทของการสร้างคำ	จำนวนคำ	ค่าร้อยละ
1	การใช้ตัวย่อ	15	37.5
2	การใช้หลายวิธี	10	25
3	การใช้คำสแลงสังเคราะห์และประดิษฐ์	5	12.5
4	การใช้คำเฉพาะบุคคล	3	7.5
5	การใช้วิธีตัดคำ	2	5
6	การใช้วิธีเลียนเสียงธรรมชาติ	2	5
7	การใช้วิธีขยายคำ	1	2.5
8	การใช้วิธีประสมคำ	1	2.5
9	การใช้คำรึ้นหูกับคำต้องห้าม	1	2.5
รวม	ประเภทของการสร้างคำทั้ง 9 ประเภท	40	100

ตารางที่ 2 การใช้ตัวย่อ

การใช้ตัวย่อจำนวน 15 คำ	CS ย่อมาจาก Creep Score	META ย่อมาจาก Most Effective Tactic Available
	EZPZ ย่อมาจาก Eazy Peasy	GG ย่อมาจาก Good Game
	FF ย่อมาจาก Forfeit	EZ ย่อมาจาก Eazy
	INT ย่อมาจาก International	LCS ย่อมาจาก League Championship
	KS ย่อมาจาก Skill Steal	TY ย่อมาจาก Thank You
	WP ย่อมาจาก Well Play	LMAO ย่อมาจาก Laughing My Ass Off
	SRS ย่อมาจาก Serious	PLS ย่อมาจาก Please
	WOT ย่อมาจาก Waste of Time	

ตารางที่ 3 การใช้หลายวิธี

การใช้หลายวิธีจำนวน 10 คำ	AF ประกอบด้วยคำรึ้นหูและคำต้องห้าม	Bruh ประกอบด้วยการตัดคำ การเลียนเสียง และการสร้างคำใหม่
	Diff ประกอบด้วยการตัดคำ และการเปลี่ยนหน้าที่ของคำ	Minion ประกอบด้วยคำสแลงสังเคราะห์และ ประดิษฐ์ การบัญญัติคำ และการสร้างคำใหม่
	Sup ประกอบด้วยการตัดคำ การรวบคำ และการสร้างคำใหม่	Poggers ประกอบด้วยคำสแลงสังเคราะห์และ ประดิษฐ์ การบัญญัติคำ และการสร้างคำใหม่
	Roaming ประกอบด้วยคำสแลง สังเคราะห์และประดิษฐ์ การบัญญัติคำ และการสร้างคำใหม่	MF ประกอบด้วยคำรึ้นหูกับคำต้องห้าม
	Luv u ประกอบด้วยวิธีการสร้างคำใหม่ และการใช้ตัวย่อ	Goof ประกอบด้วยวิธีการสร้างคำใหม่และคำ รึ้นหูกับคำต้องห้าม

ตารางที่ 4 การใช้คำสแลงสังเคราะห์และประดิษฐ์

การใช้คำสแลงสังเคราะห์และประดิษฐ์จำนวน 5 คำ	Cape หมายถึง To defend หรือ to protect	Dodge หมายถึง Avoid
	Yep หมายถึง Yes	Edgy หมายถึง tense or being nervous
	LeTroll หมายถึง Let's get rolling.	

ตารางที่ 5 การใช้คำเฉพาะบุคคล

การใช้คำเฉพาะบุคคลจำนวน 3 คำ	KEK หมายถึง Laughter
	TT หมายถึง Ten out of ten
	Welp หมายถึง Feel hopeless or do not know to do something

ตารางที่ 6 การใช้วิธีตัดคำ

การใช้วิธีตัดคำ จำนวน 2 คำ	Pog มาจาก Pogchamp
	Sus มาจาก Suspicious

ตารางที่ 7 การใช้วิธีเลียนเสียงธรรมชาติ

การใช้วิธีเลียนเสียง ธรรมชาติ จำนวน 2 คำ	KEKW เลียนเสียงมาจากการหัวเราะ
	OOF เลียนเสียงมาจากการตอบรับหรือแสดงความรู้สึกโดยไม่ต้องพูด

ตารางที่ 8 การใช้วิธีขยายคำ

การใช้วิธี ขยายคำ จำนวน 1 คำ	Sadge ขยายมาจากคำว่า Sad
------------------------------------	--------------------------

ตารางที่ 9 การใช้วิธีประสม

การใช้วิธี ประสมคำ จำนวน 1 คำ	Pro league player ประกอบด้วย Professional + league + player
-------------------------------------	---

ตารางที่ 10 การใช้คำร่นทูลกับคำต้องห้าม

การใช้คำร่นทูล กับคำต้องห้าม จำนวน 1 คำ	Sheesh มาจากคำต้องห้ามหรือคำหยาบคายอย่าง Shit หรือ Damn
---	---

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch เพื่อการศึกษาวิธีการสร้างคำใหม่ของผู้รับชมการสตรีมมิ่งออนไลน์ พบว่ามีการสร้างคำโดยใช้ตัวย่อในระดับมากที่สุด เนื่องจากปัจจุบันพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้นต้องการความรวดเร็ว อีกทั้งการแสดงความคิดเห็นในช่องแชทระหว่างที่ผู้เล่นเกมทำการสตรีมมิ่งอยู่นั้นมีการไหลของข้อความอย่างรวดเร็วหรือที่ Recktenwald (2018) เรียกว่า ปรากฏการณ์น้ำตกแชท (Waterfall of text) ด้วยเหตุนี้เองความยาวของข้อความนั้น ๆ มักส่งผลต่อการอ่านของผู้สตรีมมิ่งหรือผู้รับชมการสตรีมมิ่งอยู่ เพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่าถูกละเลยสิ่งที่ต้องการจะสื่อสาร ดังนั้นกระบวนการย่อคำจนเกิดคำใหม่จึงเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกมออนไลน์ นอกจากนี้ยัง

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Mustafa (2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสร้างคำที่นิยมใช้ในกลุ่มผู้ใช้บัญชี Facebook ชาวมาเลเซีย ส่วน Faradisa et al. (2019) ที่ศึกษาเรื่องการเน้นกระบวนการสร้างคำบนอินสตาแกรม โดยได้แสดงผลวิจัยออกมาว่ามีการสร้างคำด้วยตัวอักษรที่คล้ายกัน แต่งานวิจัยชิ้นนี้ มีการสร้างคำแบบหลายวิธี รองลงมาเพียงเล็กน้อยคือพบการสร้างคำด้วยตัวอักษรจำนวน 15 คำ แต่พบการสร้างคำแบบหลายวิธีจำนวน 10 คำ ซึ่งเป็นอีกผลลัพธ์ที่น่าสนใจคือการสร้างคำแบบหลายวิธี เนื่องจากเป็นผลลัพธ์อันดับสองที่ปรากฏเยอะมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Yule (2010) นักทฤษฎีการสร้างคำที่เคยกล่าวไว้ว่า ถึงแม้จะมีการจำแนกวิธีการสร้างคำไว้หลายวิธี และมีข้อกำหนดไว้ชัดเจน การปรากฏของการสร้างคำแบบหลายวิธีรวมกันนั้นย่อมมีโอกาสเป็นไปได้เสมอ งานวิจัยชิ้นนี้จึงแสดงให้เห็นว่าถึงแม้พฤติกรรมการสื่อสารบนโลกออนไลน์นั้นต้องการความรวดเร็วโดยเฉพาะเพื่อจุดประสงค์ในการส่งข้อความระหว่างการรับชมการสตรีมมิ่งเกม และการใช้คำย่อเป็นที่ยอมรับอย่างปฏิเสธไม่ได้ เนื่องจากมีความสั้นมาก แต่ก็มีความยากต่อการคาดเดาความหมาย ในขณะเดียวกันการสร้างคำแบบหลายวิธีจึงช่วยทำให้ความหมายชัดเจนมากขึ้นหรือคาดเดาความหมายได้ง่ายมากขึ้นแม้ผู้อ่านไม่มีประสบการณ์ในการรับชมการสตรีมมิ่งเกมมาก่อนหรืออาจจะเป็นมือใหม่ ส่วนกระบวนการสร้างคำที่พบจำนวนน้อยที่สุดนั้นคือวิธีการสร้างคำแบบการขยายคำ การประสม การใช้คำรันทุและคำต้องห้าม ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับ Gayo & Maryadi (2020) ที่ศึกษาเรื่องคำสแลงในเกมออนไลน์ Arena of Valor และพบว่าการปรากฏของการสร้างคำดังกล่าวมีจำนวนน้อยมากที่สุดเช่นกัน

งานวิจัยในครั้งนี้กลุ่มผู้วิจัยได้เข้าใจวิธีการในการสร้างคำใหม่ของกลุ่มผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch ว่ามีจุดประสงค์และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การสื่อสารเฉพาะกลุ่มบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามหากงานวิจัยมีการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างอาจจะช่วยให้เห็นภาพการใช้วิธีการในการสร้างคำว่าเหมือนและต่างกันอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนที่มีความหมายเดียวกัน แต่อาจจะใช้สื่อหรือแพลตฟอร์มต่างกัน และการศึกษาการสร้างคำอย่างต่อเนื่องเพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของวิธีการในการสร้างคำเนื่องจากจะช่วยให้เราเห็นพัฒนาการหรือสิ่งใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้นตามช่วงเวลานั้น ๆ

สรุป

งานวิจัยในครั้งนี้กลุ่มผู้วิจัยได้เข้าใจวิธีการในการสร้างคำใหม่ของกลุ่มผู้รับชมการสตรีมมิ่งเกม League of Legends บนแพลตฟอร์ม Twitch ว่ามีจุดประสงค์และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การสื่อสารเฉพาะกลุ่มบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามหากงานวิจัยมีการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างอาจจะช่วยให้เห็นภาพการใช้วิธีการในการสร้างคำว่าเหมือนและต่างกันอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนที่มีความหมายเดียวกัน แต่อาจจะใช้สื่อหรือแพลตฟอร์มต่างกัน และการศึกษาการสร้างคำอย่างต่อเนื่องเพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของวิธีการในการสร้างคำเนื่องจากจะช่วยให้เราเห็นพัฒนาการหรือสิ่งใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้นตามช่วงเวลานั้น ๆ

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางภาษานั้นย่อมเกิดขึ้นตามธรรมชาติ และแน่นอนว่าสังคมไม่เพียงเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา แต่ยังเป็นผู้เผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และอิทธิพลจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ดังนั้นการศึกษาคำใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์ของผู้ใช้ในช่วงเวลานั้น ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เช่น การสร้างคำใหม่ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอาจมีความหมายเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น ตลอดจนการบันทึกผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นคำใหม่ ความหมาย กระบวนการสร้างคำใหม่ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อผู้คนยุคปัจจุบัน แต่ยังรวมไปถึงผู้คนยุคถัดจากนี้เพื่อให้ได้เห็นถึงวิวัฒนาการทางภาษาอย่างไม่หยุดยั้งและนำไปปรับใช้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กัญญนัช ชะนะจิตร. (2560). การสร้างคำและความหมายของสแลงในเฟซบุ๊ก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจตน์จันทร์ เกิดสุข และลัทธสิทธิ์ ทวีสุข. (2562). แรงจูงใจของผู้ชมอีสปอร์ตที่ส่งผลต่อการติดเกม. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 18(2), 138-152.
- ธนพัทธ์ เอมะบุตร. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเล่นเกมออนไลน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครปี 2558 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนวันต์ แสงวิรุณ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดรับสื่อเกมออนไลน์บน Platform Steam ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ*, 3(1), 43-63.
- นภธีรา จววรรธ และสมาลี ชีโนกุล. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้มัลติมีเดีย. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 17(2), 27-48.
- ภัทร ทรงประโคน และกิตติมา อินทร์พรหม. (2562). คำศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรไทย. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 12(1), 178-187.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2557). เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในสังคมไทย. *วารสารศิลปศาสตร์*, 6(2), 63-78.
- วรรณภรณ์ พุฒิพิรุฬห์วงศ์. (2562). สื่อเกมออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของเยาวชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์พัทธ์ รัตนสุรีย์. (2563). พฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์อีสปอร์ตของผู้เล่นเกมในเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิตา เยี่ยมขันติถาวร. (2554). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ศุภรัช ไรจน์ดุขภู. (2560). อิทธิพลของการพูดปากต่อปากทางอิเล็กทรอนิกส์ การโต้ตอบเสมือนจริงและความเชี่ยวชาญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อซอฟต์แวร์เกมรูปแบบดิจิทัล จากการได้รับชมผ่านช่องทาง Twitch ของวิวเวอร์ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สพลเชษฐ์ ประชุมชัย. (2564). การวิเคราะห์การสร้างคำใหม่และความหมายแฝงในภาพยนตร์แนวเหยียดเชื้อชาติกรณีศึกษา Green Book และ The Butler. *วารสารเพชรบูรณ์สาร*, 23(1), 45-56.
- สิริวรรณ ปัญญาภาศ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในสื่อเกมออนไลน์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่นตอนปลายในจังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ. (2558). การวิเคราะห์ลักษณะภาษาโฆษณาจากหนังสือพิมพ์เพื่อสร้างแบบฝึกหัดเสริมวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 29(90), 199-217.
- เสาวณี ทับเพชร. (2563). A content Analysis of Learning English through Online Game: A Case Study of Real English for gamers. ใน มหาวิทยาลัยรังสิต, *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- Bachman, L. F. (1990). *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: OUP.
- Faradisa, A., Aziz, Z., & Yasin, B. (2019). *An Analysis of Word Formation Processes Found in Instagram*. Research in English and Education.
- Flexner, E. (1975). *Century of struggle: the woman's rights movement in the United States*. Rev. ed. Cambridge, Mass., Belknap Press of Harvard University Press.
- Fu, H & Guan, C. (2020). Study on the Selection of Words in College English Writing. *Creative Education*, 11(3), 229-238.
- Gayo, M., & Maryadi, M. (2020). *Slang Words in Game Online Arena of Valor*.

- Grace, L. (2005). *Game type and game genre*. [Online]. Available from:
http://www.lgrace.com/documents/game_types_and_genres.pdf.
- Marć, A. (2022). Which Live Streaming Platform Pays the Most?. [Online]. Available from:
<https://instreamly.com/posts/which-live-streaming-platform-pays-the-most-2023/>.
 (accessed: 24 January 2022).
- Mustafa, S. Z. (2015). An analysis of word formation process in everyday communication on Facebook. *International Journal of Education and Research*, 3(6), 261-274.
- O'Grady, William. (1997). *Syntactic Development*. Chicago: University of Chicago Press. A phenomenon-by-phenomenon survey of the acquisition of syntax.
- Paramarta, S. (2022). Word Formations in Social Media Communication of The Students of English Department. *Uniqbu Journal of Social Sciences*, 3(1), 84-98.
- Rastle, K. (2019). The Place of Morphology in Learning to Read in English. *Cortex*, 116, 45-54.
- Recktenwald, D. (2018). *The Discourse of Online Live Streaming on Twitch: Communication between Conversation and Commentary*. Doctoral Thesis, The Hong Kong Polytechnic University.
- Sumardi & Muamaroh. (2020). Edmodo Impacts: Mediating Digital Class and Assessment in English Language Teaching. *Cakrawala Pendidikan*, 39(2), 319-331.
 doi:10.21831/cp.v39i2.30065.
- Yule, G. (2005). *The Study of Language*. 3rd ed. Cambridge University Press: New York.
- Yule, G. (2010). *The Study of Language*. 4th ed. Cambridge University Press: New York.

ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง The Effects of Teaching Using The Cippa Model For Calculus 1

ฤทธิศักดิ์ สดคมขำ*, อภินันต์ อันทวิสิน, รตินันท์ จินดา และไพโรจน์ ศรีวิเชียรอำไพ
Ritisak Sodkomkham*, Apinun Untaweessin, Ratinan Chinda and Philairat Sriwichiam-aumphai
มหาวิทยาลัยคริสเตียน
Christian University

*Corresponding author E-mail: ritisaktk10@gmail.com

Received: December 15, 2023; Revised: March 5, 2024; Accepted: March 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาของการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงกึ่งทดลองในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 86 คน ได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ในรายวิชา แคลคูลัส 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการตื่นตัวในการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการวางแผนและสามารถใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนมากขึ้น 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58) อีกทั้ง ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและสามารถใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนมากขึ้น

คำสำคัญ: การสอนรูปแบบซิปปา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แคลคูลัส

Abstract

This present research is aimed to 1) study the learning achievement of the CIPPA Model in teaching Calculus 1 2) investigate the students' learning behaviors in the classroom while participating the CIPPA Model teaching and learning activities 3) explore the students' satisfactions toward the learning management. This study is a quasi-experimental research design. The 20 students who enrolled the course of Calculus 1 in Semester 1 Academic year 2022 were employed as a purposive sampling. The research instruments were pre-test and post-test of learning achievement, adapted classroom observation sheet, and questionnaires. The data were analyzed by t-test, Means and Standard Deviations.

The research result pointed out that 1) the post-test score was higher, comparing to the pre-test. 2) The result also suggested that students who were participated in the class can use their ability regarding autonomous learners, collaborative skills as they can work effectively in

teams, and be more enthusiastic and active. The students seem to be able to develop their critical thinking skills as well. 3) According to the data, the students have satisfaction toward the teaching by CIPPA Model as the highest level ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= 0.58). There are some suggestions for the further study.

Keywords: CIPPA Model, Learning Achievement, Calculus

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ ช่วยให้ผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากสาขาดังกล่าวต้องอาศัยความรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานทางการคิด การสร้างองค์ความรู้และการทำงานดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ จึงเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาของชาติ ดังจะเห็นได้จากความพยายามของหน่วยงานทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนำความรู้และทักษะดังกล่าวไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Makanong, 2011) นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังสามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Ministry of Education, 2002) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญส่วนหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นั่นก็คือการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาครูคณิตศาสตร์ให้มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ทั้งในเชิงโมทัศน์และเชิงขั้นตอนวิธีการอย่างถ่องแท้และสมดุลกัน (Hiebert & Lefevre, 1986)

แคลคูลัส (calculus) เป็นวิชาคณิตศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการอธิบายกฎเกณฑ์ธรรมชาติ เป็นพื้นฐานของความเข้าใจโลก และปรากฏการณ์ต่าง ๆ แคลคูลัสช่วยให้สามารถคำนวณวงโคจรของดาวต่าง ๆ คำนวณกระแสไฟฟ้า คำนวณหาเส้นแรงในอาคารรูปแปลก ๆ เพื่อให้สามารถสร้างอาคารเหล่านั้นเป็นวิชาที่จำเป็นสำหรับนักวิทยาศาสตร์แทบทุกแขนง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) สำหรับรายวิชาคณิตศาสตร์ที่สำคัญในระดับอุดมศึกษาก็คือ รายวิชาแคลคูลัส เพราะเป็นรายวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาสาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์และเห็นได้จากการนำ รายวิชาแคลคูลัส เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นวิทยาศาสตร์ต้องเรียนรู้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555)

จากการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในวิชาแคลคูลัส 1 ในเทอม 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 1 เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษาค่อนข้างต่ำนั้น สาเหตุและปัญหา (สมวงษ์ แปลงประสพโชค, 2558) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาวิชาแคลคูลัส ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้มากมาย หากผู้เรียนไม่แม่นยำในความรู้พื้นฐาน ย่อมทำให้การเรียนแคลคูลัสไม่ประสบผลสำเร็จ และยังพบว่าวิธีสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ วิธีสอนแบบพัฒนา

รายบุคคลซึ่งร่วมทำงานเป็นคณะ สื่อที่ส่งผลต่อความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มากที่สุด คือ สื่อการสอนเล่มเล็ก และสาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวงวิชาการทั่วไปก็คือการสอนของครู วิธีสอนของครู โดยส่วนใหญ่จะสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางเน้นเนื้อหาที่มีในหลักสูตรเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงวิธีคิด หาคำตอบทำให้นักศึกษามีโอกาสพัฒนาสมองเท่าที่ควร (ประทีป โกมลมาศ, 2546)

วิธีสอนแบบต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องรู้ เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอน ให้บังเกิดผลดีกับนักศึกษา และวิธีสอนใดก็ตามที่ให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนมีความสนใจ และมีความเข้าใจในบทเรียนนั้น นับได้ว่าเป็นวิธีสอนที่ดี ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ชี้ชัดว่าวิธีสอนหนึ่งดีกว่าวิธีสอนอีกวิธีหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการเลือกใช้วิธีสอนใดวิธีหนึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหา นักศึกษา และครู และวิธีการสอนคณิตศาสตร์มีหลายวิธี เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบอธิบายแสดงเหตุผล การสอนแบบใช้คำถาม การสอนแบบสาธิต แบบทดลอง แบบโครงการแบบอุปนัย นิรนัย แบบค้นพบและวิธีสอนแบบผสม เป็นต้น ในการกล่าววาทเรียนนี้เหมาะสมกับวิธีสอนนี้หรือวิธีสอนนี้ดีกว่าวิธีสอนวิธีนั้น จึงไม่เป็นการถูกต้องนักทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ มาประกอบกันและครูควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ คือจุดมุ่งหมายของวิชาคณิตศาสตร์ เนื้อหา ตัวครู นักศึกษา เวลา และสื่อการเรียนการสอนอีกด้วย (สิริพร ทิพย์คง, 2545)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่งซึ่งส่งเสริมการคิดของนักเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้คิด ได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการที่สำคัญคือ ผู้เรียนได้บทวนความรู้เดิม ผู้เรียนได้รับ รู้จักแสวงหาและรวบรวมข้อมูลประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ศึกษาคิดวิเคราะห์ และ สร้างความหมายข้อมูลหรือประสบการณ์ด้วยตนเองโดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปาเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยมีกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีการฝึกคิดแก้ปัญหา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ภายใต้การทำงานของกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและค้นหาคำตอบในบทเรียน (ทิตินา แคมมณี, 2553) และการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย แปลความหมาย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการหรือแหล่งความรู้ที่หามาได้ ตีความหมายจากข้อมูลที่แท้จริงเพื่อตรวจสอบความรู้ที่ได้มาเป็นการสอนเนื้อหาสาระต่าง ๆ โดยพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดแบบต่าง ๆ รวมทั้งทักษะการคิดพื้นฐานผสมผสานในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป (ฉันท ชาติทอง, 2554; อุษาพร เสวกวิ และเน่งน้อย ทรงกำพล, 2562)

รูปแบบการสอนแบบชิปปา เกิดขึ้นจากหลักการตามแนวคิดทางการศึกษาที่ได้ผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยประกอบด้วย 5 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการสร้างความรู้ (Constructivism) 2) หลักกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group process and cooperative learning) 3) หลักความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning readiness) 4) หลักการเรียนรู้กระบวนการ (Process learning) และ 5) หลักการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of learning) จากหลักการทั้ง 5 เป็นที่มาของแนวคิดของ “CIPPA” ซึ่งในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปายึดหลักแนวคิดที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยประกอบด้วย 5 แนวคิด คือ 1) โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง C (Construction of knowledge) 2) การมีปฏิสัมพันธ์ I (Interaction) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลาย ๆ ด้าน 3) ทักษะกระบวนการ P (Process skills) ทักษะกระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ เช่น กระบวนการคิดกระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เป็นขั้นตอน 4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้กระทำ/ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ P (Physical participation) และ 5) การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ A (Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลายด้วยแนวคิดดัง กล่าวไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพ และรูปแบบนี้ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัย ความร่วมมือจากกลุ่ม (Thita & Ariya, 2020) นอกจากนั้น ยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ เช่น กระบวนการคิด

กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ที่ต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ รวมถึงสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้อย่างเต็มตัว (จิตจรดา เสงชัยโย และอินทิรา รอบรู้, 2562) เป็นต้นโดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปาประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจหรือความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับ ความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้ และวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและแสดงผลงาน และขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งแต่ละขั้นตอนต่าง ๆ รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง (ทศนา ขัมมณี, 2557) ด้วยขั้นตอนและกระบวนการดังที่กล่าวมานี้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปาจึงเหมาะสมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ (ชัชวาลย์ บัวริคาน, 2559)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางคณิตศาสตร์ ในรายวิชา แคลคูลัส 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 นักศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้ มีผลมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางคณิตศาสตร์มาก ในเรื่องปัญญานพันธ์ ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบในรายวิชา แคลคูลัส 1 ได้มีความสนใจศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาแคลคูลัส 1 เรื่องปัญญานพันธ์ อันส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการเรียนรู้วิชาแคลคูลัส 1 และเพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1
2. เพื่อสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักศึกษาของการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบซิปปาใน

รายวิชาแคลคูลัส 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนในรายวิชา แคลคูลัส 1
2. นักศึกษามีความพึงพอใจ ต่อการจัดรูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองและเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนด รายละเอียดของการศึกษา อันประกอบไปด้วย กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา ระยะเวลา แบบแผนการทดลอง และ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา แคลคูลัส 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน และตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น หาวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยศึกษาเอกสาร ตำรา วรรณกรรม และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ กำหนดระยะเวลาและออกแบบการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้รูปแบบซิปปา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 20 ข้อ และอัตนัย 10 ข้อ ซึ่งมีผลการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย (IOC) เท่ากับ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาในห้องเรียน (Observation sheet) โดยได้ออกแบบจากหลักการ Observation Protocol (Creswell & Poth, 2016) โดยมีการบันทึกเหตุการณ์ในห้องเรียนโดยผู้สอนในขณะที่นักศึกษาทำกิจกรรมที่เตรียมไว้ ทั้งแบบ Descriptive notes

และ Reflective notes ทั้งนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยนักวิจัยที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยทางเชิงคุณภาพ และปรับปรุงคุณภาพจนได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 3 เดือน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทดสอบสมมติฐานและแปลผลข้อมูลตามหลักสถิติ โดยใช้ การทดสอบค่าเฉลี่ยและการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นที่ผู้วิจัยทำการอภิปรายผลการวิจัยตามหลักทฤษฎีเพื่อสะท้อนผลการวิจัยและนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไปจากนั้นดำเนินการจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่มีแผนการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 ได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา แคลคูลัส 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1.1 การทดสอบค่าเฉลี่ย กรณีกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม ในการทดสอบค่าเฉลี่ยกรณีกลุ่มตัวอย่างมี 1 กลุ่มจะเป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกับค่าคงที่ค่าหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่ต้องการเปรียบเทียบ ซึ่งค่าคงที่นี้อาจได้มาจากการกำหนดขึ้นหรือการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งการใช้สถิติทดสอบ t-test ทดสอบค่าเฉลี่ยกรณีกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม

1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียนและเป็นคะแนนที่เกิดจากกรณีสอบคนเดียวกัน 2 ครั้ง การทดสอบความแตกต่างของข้อมูลโดยใช้การทดสอบทุกกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน (t-test dependent samples)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ในการเพิ่มผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา
2. วิเคราะห์พฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา ศึกษาผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา คำนวณหาค่า t ที่มีระดับนัยสำคัญ 0.01 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียนของ
นักศึกษา 20 คน

คะแนนสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t-test	df	sig
ก่อนเรียน	20	50.85	17..23	6.83	19	0.00
หลังเรียน		61.60	16.80			

จากตารางที่ 1 ผลปรากฏว่านักศึกษา ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 50.85 และหลังเรียน ทำคะแนนเฉลี่ยได้ 61.60 จากการคำนวณค่า t จากตาราง (0.01, df = 19) เท่ากับ 2.8609 ซึ่งค่า t จากการคำนวณสูงกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาแคลคูลัส 1 ด้วยรูปแบบซิปปา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งกล่าวได้ว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. วิเคราะห์พฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบซิปปาในรายวิชาแคลคูลัส 1

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในระหว่างการเรียนการสอนโดยใช้พบว่า นักศึกษามีการทำงานร่วมกับเป็นกลุ่มและมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาเพิ่มเติม นักศึกษาเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวเองตามความถนัดด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ ค้นหาจากสื่ออินเทอร์เน็ต ดูวิดีโอสื่อการสอน ปรึกษาเพื่อนกลุ่มเดียวกันและต่างกลุ่ม ปรึกษาผู้สอนในบางประเด็น ซึ่งเป็นลักษณะของการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักศึกษากลับกลองและเลือกชุดข้อมูลที่นักศึกษาค้นคว้าและนำมาวิเคราะห์รวมเข้ากับความรู้เดิมที่เคยเรียนมาด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเกิดการใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ชุดข้อมูล มีการแก้ปัญหาโจทย์ที่ไม่เข้าใจร่วมกันเป็นกลุ่มโดยเลือกวิธีการพูดคุยกับเพื่อนและดูวิดีโอสื่อการสอนเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาโจทย์ที่ไม่เข้าใจ ส่งผลให้นักศึกษารู้สึกผ่อนคลายในการเรียนรู้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการเรียนการสอนปกติที่ผู้สอนเป็นผู้นำกิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นตอนก่อนนำเสนอให้นักศึกษาได้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแบ่งงานและออกแบบการนำเสนอของตัวเอง ทั้งนี้พบว่านักศึกษาสามารถตอบคำถามของอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาเกี่ยวกับบทเรียนและโจทย์คำถามได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบซิปปาที่ส่งผลให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริง

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
ด้านเนื้อหา	4.56	0.58	มากที่สุด	3
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.48	0.63	มาก	4
ด้านสื่อการเรียนรู้	4.62	0.56	มากที่สุด	1
ด้านการวัดและประเมินผล	4.58	0.57	มากที่สุด	2
รวม	4.56	0.58	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบ CIPPA MODEL โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.56, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.62, S.D. = 0.56) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.57) ด้านเนื้อหา ($\bar{x}$ = 4.56, S.D. = 0.58) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.48, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ด้านเนื้อหาของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปยาก	4.65	0.65	มากที่สุด	1
2. เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต้องเรียน	4.55	0.50	มากที่สุด	3
3. เนื้อหาที่เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง	4.45	0.50	มาก	4
4. เนื้อหาที่เรียนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้	4.55	0.67	มากที่สุด	3
5. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	4.60	0.58	มากที่สุด	2
รวม	4.56	0.58	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจด้านเนื้อหาของนักศึกษา พบว่านักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปยาก ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.65) และเนื้อหาที่เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.58) และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต้องเรียนกับเนื้อหาที่เรียนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.67) และลำดับสุดท้าย คือ เนื้อหาที่เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. การเรียนแบบ CIPPA ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.45	0.67	มาก	2
2. มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบ CIPPA	4.50	0.59	มาก	1
รวม	4.62	0.56	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่าความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่านักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบ CIPPA MODEL ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.59) และลำดับสุดท้าย คือการเรียนแบบ CIPPA MPDEL ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ด้านสื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. สื่อการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด	2
2. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.55	0.74	มากที่สุด	3
3. เอกสารประกอบการเรียนทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น	4.70	0.46	มากที่สุด	1
รวม	4.62	0.56	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 5 พบว่าความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่านักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือเอกสารประกอบการเรียนทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) และสื่อการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) และลำดับสุดท้าย คือสื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1.การวัดและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน	4.40	0.80	มาก	3
2.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.60	0.49	มากที่สุด	2
3.การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.75	0.43	มากที่สุด	1
รวม	4.58	0.57	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 6 พบว่าความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่านักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.43) และการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) และลำดับสุดท้าย คือการวัดและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.80)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

จากสมมติฐานที่ 1.พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียน ในรายวิชา แคลคูลัส 1 พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่าการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารียวรณ์ กันดา (2556) พบว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาแคลคูลัส 1 เรื่องลิมิตและความต่อเนื่องของฟังก์ชัน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาแคลคูลัส 1 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนแบบซิปปา เรื่องลิมิตและความต่อเนื่องของฟังก์ชัน มีประสิทธิภาพ 79.63/79.84 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 1 ภายหลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่องลิมิตและความต่อเนื่องของฟังก์ชัน สูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ ปัทมา เล็กยินดี (2558) ที่ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการแปลความ และทักษะการตีความ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยรูปแบบซิปปา พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 2) ทักษะการแปลความ เรื่องสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 3) ทักษะการตีความ เรื่องสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 4) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้รูปแบบซิปปา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ชัชวาลย์ บวรિકาน (2559) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งพบว่า 1) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบซิปปา เรื่องการเรียงสับเปลี่ยน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 2) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบซิปปา เรื่องการเรียงสับเปลี่ยน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากสมมติฐานที่ 2. นักศึกษามีความพึงพอใจ ต่อการจัดรูปแบบการสอนแบบซิปปาจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาได้ทำแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนรูปแบบซิปปา ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาต้องจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้อำนวยต่อการเรียนการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีวินัยให้นักเรียน บรรยากาศที่ครูต้องกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จ บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกตึงเครียดและสอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทมทอง (2556) กล่าวว่า บรรยากาศที่ทำให้ให้นักเรียนกระตือรือร้น สนใจ ติดตาม ค้นคว้าศึกษา เช่นการถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่แข่งขันกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม เป็นสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าพฤติกรรมทางการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปานั้นเป็นที่น่าพึงพอใจ สามารถบ่งชี้ได้ว่านักศึกษาสามารถค้นคว้าและเรียนรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตัวเองอย่างมีอิสระ ตามหลักการสร้างความรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ สามารถออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้การแสวงหาและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งโดยตัวบุคคลและกลุ่มนักศึกษา ซึ่งเป็นหลักฐานว่าเกิดกระบวนการการเรียนรู้และการถ่ายโอนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2553) และ Thita & Ariya (2020) ที่เสนอแนะว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ภายใต้การทำงานของกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและค้นหาคำตอบในบทเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ฆนัท ธาตุทอง (2554) อุษาพร เสวกวิ และแนนน้อย ทรงกำพล (2562) ในประเด็นของการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ที่ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้โดยออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้หรือสนใจ จึงมาร่วมกันอภิปราย แปลความหมาย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการหรือแหล่งความรู้ที่หามาได้ ตีความหมายจากข้อมูลที่แท้จริงเพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา เป็นการสอนเนื้อหาสาระต่าง ๆ โดยพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาลักษณะการคิดแบบต่าง ๆ รวมทั้งทักษะการคิดพื้นฐานผสมผสานในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ การเรียนการสอนรูปแบบนี้ส่งผลให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีมีความพร้อมและการตื่นตัวต่อการเรียน (จิตรลดา เสงชัยโย และอินทิรา รอบรู้, 2562)

สรุป

การวิจัยเรื่องผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 ผลปรากฏว่านักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 50.85 และหลังเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 61.60 จากการคำนวณค่า t จากตาราง (0.01, $df=19$) เท่ากับ 2.8609 ซึ่งค่า t จากการคำนวณ t เท่ากับ 6.83 ซึ่งสูงกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาแคลคูลัส 1 ด้วยรูปแบบซิปปาของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบซิปปา ในรายวิชาแคลคูลัส 1 หลังเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 61.60 ซึ่งสูงกว่าคะแนนหลังเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางคณิตศาสตร์ ซึ่งคะแนนหลังเรียนได้ 49.60 จากการคำนวณค่า t จากตาราง (0.01, $df = 19$) เท่ากับ 2.8609 ซึ่งค่า t จากการคำนวณ t เท่ากับ 3.19 ซึ่งสูงกว่าค่า t จากตาราง แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาแคลคูลัส 1

3. การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการตื่นตัวในการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการวางแผนและสามารถใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนมากขึ้น

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58)

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

จากการศึกษาและสังเคราะห์ หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปา ในรายวิชา แคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า ผู้สอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ ควรนำกรอบแนวคิดที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาหรือกิจกรรมอื่น ๆ ได้ เนื่องจากการเรียนการสอนโดยรูปแบบซิปปาสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ และสำคัญอย่างยิ่งยังสามารถพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนให้มีสามารถในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการตื่นตัวในการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการวางแผนและสามารถใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนมากขึ้น ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญต่อผู้เรียนที่จะสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมได้ต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาการวิจัยกับนักศึกษาที่มากกว่า 1 กลุ่มการทดลองโดยใช้รูปแบบซิปปาแล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนแบบปกติ และควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางด้านอื่น ๆ ที่เกิดจากการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาเพิ่มเติม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2565 ทำให้การดำเนินงานของการทำวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้ทำวิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ในกลุ่มคณิตศาสตร์และสถิติ คณะสหวิทยาการในการช่วยให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสรุปข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเอกสารประกอบการสอนและแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ คณะผู้ทำวิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำงานวิจัยครั้งนี้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- มนต์ ชาติทอง. (2554). *สอนคิด:การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิตรลดา เสงชัยโย และอินทิรา รอบรู้. (2562). ผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปา. *วารสาร มมร วิชาการ* ล้านนา, 8(1), 40-48.

- ชัชวาลย์ บัวริคาน. (2559). การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(3), 91-101.
- ทิตนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ. ทิตนา แคมมณี. (2557). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: CIPPA MODEL. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เอส.พรินตัง ไทย แพคตอรี.
- ประทีป โกมลมาศ. (2546). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในบริบทของการอุดมศึกษาไทยสู่ความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *จุลสาร มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*, 24(138), 2-3.
- ปัทมา เล็กยีนดี. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการแปลความ และทักษะการตีความเรื่อง สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยรูปแบบซิปปา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2555). *ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: 3- คิว มีเดีย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมวงษ์ แปลงประสพโชค. (2558). การสำรวจชุดฝึกปฏิบัติวิชาแคลคูลัส 2 สำหรับนักศึกษาเอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 10(2), 123-131.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). *หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ พว.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารีย์วรรณ กันตา. (2556). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาแคลคูลัส 1 เรื่อง ลิมิตและความต่อเนื่อง ของฟังก์ชันโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อุษาพร เสวกวิ และแน่น้อย ทรงกำพล. (2562). โมเดลซิปปาชุดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โมเดลซิปปา. *Ratchaphruek Journal*, 17(2), 1-13.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Hiebert, J., & Lefevre, P. (1986). *Conceptual and procedural knowledge in mathematics: An introductory analysis*. In J. Hiebert (Ed.), *Conceptual and procedural knowledge: The case of mathematics*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Makanong, A. (2011). *Mathematical skills and processes (2nd ed.)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Ministry of Education. (2002). *The basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.
- Thita, S., & Ariya, K. (2020). The local context-based instructional model of the 21st-century career skills development for primary students in Chiangrai. In *RSU International Research Conference 2020* (pp. 1011-1019).

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of Selective Course on Knowledge Integration of Local Culture in order to Live together in a Quality Society for Prathom 2 Students

แขก บุญมาทัน

Khak Boonmatun

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University

Corresponding author E-mail: Khak.boon@pcru.ac.th

Received: May 10, 2023; Revised: February 21, 2024; Accepted: April 19, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของหลักสูตร 2) สร้างและทดลองนำร่องหลักสูตร 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน 4) ประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมองค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น โดยสังเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และวัฒนธรรม 30 คน 2) สร้างและทดลองนำร่องหลักสูตรด้วย 2 กิจกรรมคือ 2.1) จัดทำหลักสูตรและตรวจสอบด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน 2.2) หาประสิทธิภาพหลักสูตรโดยทดลองใช้กับนักเรียน 2 ครั้ง 3) ทดลองนำร่องหลักสูตรและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนกับนักเรียน 30 คน แบบ One Group Pre- Posttest Design 4) ประเมินหลักสูตรกับครู ผู้ปกครองและนักเรียน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรมีความจำเป็นมากที่สุด 2) หลักสูตร มี 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของฉัน 2) การดูแลคนในครอบครัว 3) การช่วยเหลืองานตามหน้าที่ 4) การประพฤติตนให้เหมาะสม เน้นการปฏิบัติจริงโดยใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 3) หลักสูตรมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 94.20/96.44 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 5) ผลการประเมินหลักสูตรอยู่ระดับดีมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.15)

คำสำคัญ: หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม, บูรณาการ, วัฒนธรรมท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research was to 1) study the needs of the curriculum 2) create and pilot a curriculum 3) compare academic achievement before and after studying and 4) evaluate the curriculum for selective course knowledge of integrating local culture to live together in society for Prathom 2 students by using research and development, divided into 4 phases: 1) studying needs and necessities By synthesizing documents interviewed 30 experts in curriculum and culture 2) created and piloted a curriculum using 2 activities: 2.1) created a curriculum and examined it with group discussions with 10 experts. 2.2) find the effectiveness of the curriculum by testing it with students 2 times. 3) pilot the curriculum and compare the academic achievement before and

after the lesson with 30 students in a One Group Pre-Posttest Design. 4) evaluate the curriculum with teachers, 100 parents and students. The data were analyzed using averages, standard deviation and independent t-tests. The results of the research found that 1) the curriculum was the most necessary. 2) the curriculum had 4 learning units: 1) family and my role, 2) caring for family members, 3) helping with duties, 4) behavior on appropriately emphasis on actual practice using measurement and evaluation according to actual conditions. 3) the curriculum had E1/E2 efficiency equal to 94.20/96.44. 4). The students had higher academic achievement after studying than before, with statistical significance at the 0.01 level and 5) the course evaluation results were at the most at good level. ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.15)

Keywords: Selective Course, Integration, Local Culture

บทนำ

การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมดำเนินการไปตามวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์และแตกต่างกัน ด้วยวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นรูปแบบของการดำเนินชีวิต หรือวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนกลุ่มหนึ่งหรือท้องถิ่นหนึ่ง และจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมนั้น ๆ (พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2553, 2553) ซึ่งการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่แสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย วาจา และจิตใจ รวมไปถึงการแต่งกาย การลูก นัง การเดิน รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้อีกฝ่ายพึงพอใจ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจเพื่อกระทำกิจกรรมนั้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายต่อไป ทำให้เรารู้สึกปลอดภัย มีเพื่อน ได้รับการยอมรับ ประสบความสำเร็จในชีวิต และทำให้คุณภาพของชีวิตดีขึ้น (สมพร สุทัศน์, 2554) ปัจจุบันการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในครอบครัวดังที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561, น. 3) ที่สะท้อนลักษณะของครอบครัวไทยว่า การเกิดลดลง ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้น และวัยแรงงานลดน้อยลง จากเดิมที่มี 9 คน รับผิตชอบดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี พ.ศ. 2533 ลดลงเหลือเพียงประมาณ 5 คน ในปี 2533 และคาดว่าจะเหลือเพียง 2 คน ในปี 2573 และพบว่า ประมาณ 1 ใน 10 มีความคิดว่า ผู้สูงอายุ (80 ปีขึ้นไป) เป็นภาระแก่บุตรหลาน รวมทั้งมีความรู้สึกว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ที่น่าเบื่อ และยังพบประเด็นน่าเป็นห่วงคือ กว่าทศวรรษที่ผ่านมาเด็กอายุ 0-17 ปี ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากร้อยละ 19.3 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 22.8 ในปี 2554 จากข้อมูลพบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองใช้เวลาในการทำกิจกรรมกับลูกลดลง ผลกระทบต่อเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ตีหรือการเรียนรู้อย่างผิด ๆ จากสื่อต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายในปัจจุบัน อาจทำให้เด็กมีโอกาสรั่วพลัดไปในทางที่ผิดได้ จากข้อมูลการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอายุ 13 ปี ขึ้นไปพบว่า การแสดงออกทางเพศอย่างเปิดเผยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.5 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 8.8 ในปี 2554 นอกจากนี้ข้อมูลยังแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมเชิงลบที่สะท้อนให้เห็นถึงการเลี้ยงดูการอบรมของครอบครัว เช่น การนอนดึกตื่นสาย การเที่ยวเตร่ การเล่นเกม ดิตโซเซียล ละเลยต่อบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และการเล่นการพนันที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

จากสภาพดังกล่าว สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการทำให้ครอบครัวเข้มแข็งโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวเกิดความรัก ทรหนักรู้ในคุณธรรม จริยธรรม เข้าใจหลักธรรม คำสอนของศาสนามากขึ้นและสมาชิกในครอบครัวได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวอันจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีทั้งในครอบครัวและการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติคือ พัฒนาหลักสูตรตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยสู่สังคมโลกว่า ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกเน้นประเด็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือการดำเนินชีวิตในสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ต่อสู้ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่ยังคงอยู่บนหลักคุณธรรม

ปัจจุบันโรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และวิชาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ อย่างไรก็ตามในกลุ่มวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมอยู่บ้าง หากแต่เน้นที่องค์ความรู้มากกว่าการปฏิบัติ และเพื่อเป็นการยกระดับการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่มีการเพิ่มเนื้อหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นดังแนวคิดของ ปัทมา มารีปุนภพ (2547, น. 11) ที่ได้กล่าวว่า เป็นการนำรูปแบบของการดำเนินชีวิต หรือวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนกลุ่มหนึ่งหรือท้องถิ่นหนึ่ง เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมนั้น ๆ มาใช้

จากสภาพและแนวทางข้างต้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 35) กล่าวว่า สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยกำหนด “ผลการเรียนรู้” เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีเป้าหมายเพื่อการยกระดับการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมโดยเฉพาะในสังคมสูงวัยด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเนื่องจากเป็นรายวิชาที่สถานศึกษาสามารถเปิดสอนเพิ่มเติมจากสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้น ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนหรือความต้องการของท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2565, น. 51) อันเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพให้เกิดขึ้นในครอบครัวและส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขในชุมชนและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อสร้างและทดลองนำร่องหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Research: R₁) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การสัมภาษณ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

ผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และองค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ครู ฅณาจารย์ กลุ่มหลักสูตรและการสอน กลุ่มจิตวิทยา กลุ่มสื่อและเทคโนโลยี กลุ่มวัดและประเมินผล ผู้ปกครองนักเรียน

ปราชญ์ชาวบ้าน ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข ผู้สูงอายุ เลือกแบบเจาะจงกับผู้ที่เต็มใจ และมีเวลาในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.8-1.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction)

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องและความตรง

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คนที่มีคุณสมบัติคือ จบการศึกษาในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านสื่อและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและการวิจัย ด้านสุขภาพ และด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ (ร่าง) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง องค์กรความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า IOC ระหว่าง 0.8-1.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสนทนากลุ่มทางสื่อออนไลน์ โดยใช้เวลา 4 ชั่วโมง คือระหว่าง 9.00 – 13.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์เนื้อหาและการสรุปอุปนัย

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) เพื่อสร้างหลักสูตร ดำเนินการ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อสร้างหลักสูตร

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปอุปนัยจากระยะที่ 1 เพื่อสร้างร่างหลักสูตร

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของหลักสูตร

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน รวม 10 คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านผู้สอน ด้านสุขภาพและด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับหลักสูตร ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.8-1.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสนทนากลุ่มทางสื่อออนไลน์ โดยใช้เวลา 3 ชั่วโมงคือ ระหว่าง 9.00 – 12.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์เนื้อหาและการสรุปอุปนัย

ขั้นที่ 3 การทดลองนำร่องเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองนำร่องเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

1. การทดลองใช้ครั้งที่ 1

ผู้ร่วมการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านยางสามต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 3 คน เลือกแบบเจาะจงตามความสมัครใจของนักเรียนและครูประจำชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ 1. หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์กรความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2. แบบทดสอบหลังการพัฒนา เรื่อง การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า IOC = 1.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One-Shot Case Study (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2551)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

2. การทดลองใช้ครั้งที่ 2

ผู้ร่วมการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านสะเดียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ 1. หลักสูตรและเอกสารประกอบใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า $E_1/E_2 = 94.20/96.44$ 2. แบบทดสอบหลังการพัฒนา เรื่อง การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบ แบบถูก-ผิด จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 15 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.53-0.73 และค่า $KR_{20} = 0.79$

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One-Shot Case Study (ชูศรีวงศ์รัตน์, 2551)

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (t-test แบบ One Sample test)

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้ร่วมการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ 1. หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2. แบบทดสอบหลังการพัฒนา เรื่อง การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pre- Posttest Design (ชูศรีวงศ์รัตน์, 2551) โดยใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

ระยะที่ 4 การวิจัย (Research: R₃) เพื่อประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้ให้ข้อมูล เป็น ครู 3 คน ผู้ปกครองนักเรียน 7 คน และนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 90 คน ที่ร่วมทดลองใช้หลักสูตร รวมทั้งสิ้น 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามรูปแบบการประเมิน CIPP (Stufflebeam, D.L., 2003) มีค่า IOC ระหว่าง 1.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบประเมินให้กับครูและมอบให้ครูแจกให้กับผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยได้รับเครื่องมือกลับจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 94

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลักสูตรมีความจำเป็นมากที่สุดทั้งนี้ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร มีองค์ประกอบ 13 องค์ประกอบ คือ ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีชื่อย่อภาษาไทยว่า รู้พอเพียง และชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า LS. Model อ่านว่า รูปแบบแอลเอสหรือ แอลเอสโมเดลและชื่อย่อของกระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ PK. Model อ่านว่า รูปแบบพีเค หรือ พีเคโมเดล ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เน้นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ สภาพด้านการวัดและการประเมินผล เป็นการประเมินผลในระดับชั้นเรียน เน้นการประเมินทักษะ และการปฏิบัติ โดยการประเมินตามสภาพจริง ด้านเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในส่วนของรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น โดยใช้เวลา 20 ชั่วโมง ด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของฉัน (4 ชั่วโมง) เป็นความรู้เกี่ยวกับความหมายของครอบครัว แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว และบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการทำบุญ ความเกรงกลัวต่อบาป การเคารพบุคคลในครอบครัว หน่วยที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การดูแลคนในครอบครัว (5 ชั่วโมง) เป็นความรู้เกี่ยวกับการดูแลคนในครอบครัวด้านร่างกาย จิตใจ และความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมและบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเหยียบ การนวด การแช่เท้าเพื่อสุขภาพ การเล่นเกมพื้นบ้าน กิจกรรมการเล่านิทาน และใช้เวลาว่างร่วมกัน หน่วยที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การช่วยเหลืองานในหน้าที่ (5 ชั่วโมง) เป็นความรู้เกี่ยวกับการช่วยเหลืองานในหน้าที่ และบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการการกุศลบ้าน ล้างจาน ล้างห้องน้ำ เก็บสิ่งของ การสวมใส่และเก็บเสื้อผ้า และการช่วยหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ หน่วยที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การประพฤติตนให้เหมาะสม (4 ชั่วโมง) เป็นความรู้เกี่ยวกับการประพฤติตนให้เหมาะสมในชีวิตประจำวัน และบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการการทักทาย การสวัสดี การกินการนอนและการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้สูงอายุในบ้าน

2. ผลการสร้างและทดลองนำร่องหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้ ชื่อรายวิชา องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม รหัสวิชา ส10203 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยกิต 0.5 หน่วยกิต เวลา 20 ชั่วโมง คะแนน 100 คะแนน

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียน	เวลา	น้ำหนักคะแนน
1	ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของฉัน	มีความรู้เกี่ยวกับครอบครัว แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	4	25
2	การดูแลคนในครอบครัว	มีความรู้และทักษะในการดูแลบุคคลและผู้สูงอายุในครอบครัวทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม	5	25
3	การช่วยเหลืองานในหน้าที่	มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	5	25
4	การประพฤติตนให้เหมาะสม	มีความรู้และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและวัย	4	25
รวม	4		18	100

อัตราส่วนคะแนนเก็บระหว่างภาค : ปลายภาค = 70 : 30

หมายเหตุ ใช้เวลาสำหรับเกริ่นนำและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน 2 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส10203 รายวิชา องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 หรือ 2 จำนวนหน่วยกิต 0.5 หน่วยกิต จำนวนชั่วโมง 20 ชั่วโมง

ศึกษาและค้นคว้า ครอบครัวยุคใหม่และบทบาทหน้าที่ของฉันทน์ การดูแลคนในครอบครัว การช่วยเหลืองานในหน้าที่และการประพฤติตนให้เหมาะสม

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการดูตัวอย่าง การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และกระบวนการหล่อหลอมจากครอบครัว การสร้างแรงจูงใจโดยการยกย่องชมเชย

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลตนเองและคนในครอบครัว การช่วยเหลืองานในหน้าที่และการประพฤติตนให้เหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจ ผูกพันกับคนในครอบครัว ร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมในครอบครัวให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของคนในครอบครัว สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างเพียงพอ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

1. มีความรู้เกี่ยวกับครอบครัว ความสำคัญของครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
2. มีความรู้และทักษะในการดูแลบุคคลโดยเฉพาะผู้สูงอายุในครอบครัวทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
3. มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่
4. มีความรู้และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและวัย

รวมทั้งหมด 4 ผลการเรียนรู้

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จัดเวลาเรียนแต่ละวันจนครบ 20 ชั่วโมง โดยมีแนวการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่นตามสภาพความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น การปฏิบัติจริงในครอบครัว และชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญคือ อินเทอร์เน็ต บ้าน/ครอบครัวตนเองและชุมชน

การวัดและประเมินผล เน้นการวัดผลภาคปฏิบัติ โดยใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติ แบบถูก-ผิด

ผลการทดลองนำร่องหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
คะแนนระหว่างเรียน	180	169.57	94.20
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	15	14.47	96.44
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) = 94.20/96.44			

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนได้คะแนนระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเฉลี่ย 169.57 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.20 และนักเรียนได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2) มีค่าเฉลี่ย 14.47 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.44 แสดงว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ $94.20/96.44$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	15	12.07	1.93	10.29	0.00**
หลังเรียน	30	15	7.83	1.58		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

4. ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นำเสนอ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C)	4.73	0.34	มากที่สุด
1. หลักสูตรตอบสนองความต้องการของสังคม	4.70	0.65	มากที่สุด
2. หลักสูตรเป็นไปตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.64	0.93	มากที่สุด
3. หลักสูตรสอดคล้องกับกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	4.82	0.47	มากที่สุด
4. หลักสูตรส่งผลต่อการแก้ปัญหาสังคม	4.74	0.71	มากที่สุด
การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation: I)	4.67	0.36	มากที่สุด
5. บุคลากรสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้	4.48	0.92	มาก
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ พร้อมใช้	4.53	0.77	มากที่สุด
7. หลักสูตรมีเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.89	0.34	มากที่สุด
8. หลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ทุกโรงเรียน	4.76	0.59	มากที่สุด
การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P)	4.80	0.22	มากที่สุด
9. หลักสูตรมีความง่ายต่อการนำไปใช้จัดการเรียนรู้	4.75	0.59	มากที่สุด
10. หลักสูตรใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้เหมาะสม	4.89	0.42	มากที่สุด

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
11. หลักสูตรมีเนื้อหาโดยบูรณาการองค์ความรู้กับวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.81	0.56	มากที่สุด
12. การจัดกิจกรรมในหลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.84	0.53	มากที่สุด
13. กิจกรรมสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.90	0.41	มากที่สุด
14. มีเอกสารประกอบหลักสูตรครบถ้วน	4.96	0.17	มากที่สุด
15. การนิเทศ ติดตาม กำกับมีความเหมาะสม	4.40	1.17	มาก
16. การวัดและประเมินผลตรงประเด็น ชัดเจน ง่ายและไม่เป็นภาระ	4.87	0.42	มากที่สุด
การประเมินด้านผลิตผล (Product Evaluation: P)	4.84	0.28	มากที่สุด
17. หลักสูตรส่งผลต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ	4.82	0.47	มากที่สุด
18. หลักสูตรส่งผลต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว	4.87	0.44	มากที่สุด
19. หลักสูตรส่งผลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้เรียน	4.77	0.62	มากที่สุด
20. หลักสูตรส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุในครอบครัว	4.89	0.30	มากที่สุด
รวม	4.77	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลการประเมินทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.77, S.D. = 0.15) โดยมีข้อ 5. บุคลากรสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้ และข้อ 15. การนิเทศ ติดตาม กำกับมีความเหมาะสม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมยังมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องน้อย และเป็นความรู้มากกว่าการปฏิบัติ รวมทั้งใช้การวัดผลโดยวัดความรู้ ประกอบกับสังคม โดยเฉพาะครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูบุตร มาเป็นครอบครัวข้ามรุ่น คือ ปู่ย่า ตายาย เป็นผู้เลี้ยงดูหลาน และพ่อแม่ทำงานต่างจังหวัดเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูลูกที่อาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย ก่อให้เกิดปัญหาในการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมาเสริมทักษะ และการประพฤติปฏิบัติจริงของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมเชิงลบที่สะท้อนให้เห็นถึงการเลี้ยงดู การอบรมของครอบครัว เช่น การนอนดึกตื่นสาย การเล่นเกม ติดโซเชียล และละเลยต่อบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 35) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียนในการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยของจิราภา กุลชาติ (2557, ก) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิลที่พบว่า ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม อยู่ในระดับมากที่สุด และสายฝน หล้าสุดตา (2558, ก) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเป็นการจัดการเรียนการสอนภายใต้ความร่วมมือที่เน้นให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสภาพปัญหาของชุมชน โดยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีองค์ประกอบด้วย ชื่อ รหัส ชั้น กลุ่มสาระ หน่วยกิต เวลา ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ เนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรม แหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาและ

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 27-28) กำหนด เนื่องจาก หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาเพราะเป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรยังพัฒนาจากกระบวนการวิจัยและพัฒนา 4 ระยะ ทำให้หลักสูตรมีความถูกต้องและเหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น ซึ่งเนื้อหาที่มีความโดดเด่นด้วยการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ เช่น การทำบุญ การนวด/แช่เท้าเพื่อสุขภาพ การทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเล่นเกม การเล่านิทาน เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาและกิจกรรมเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขของนักเรียนสอดคล้องกับ อุดม เชยกิจวงศ์ (2545, น. 7) ที่กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองชีวิตจริงของผู้เรียนที่เป็นปัจจุบัน พัฒนาจากสภาพปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียนและชุมชน นอกจากนี้หลักสูตรยังมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับ ทิพวรรณ สังขศิลา (2559, ข) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการแนวคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ บทบาทของครูผู้สอน บทบาทของนักเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 94.20/96.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจาก กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติระหว่างใช้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นวิถีชีวิตที่ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวคุ้นเคย แต่อาจไม่ค่อยได้ใส่ใจปฏิบัติมากนัก ดังนั้นเมื่อมีหลักสูตรที่มีเนื้อหาในการปฏิบัติกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกันในครอบครัว รวมทั้ง บุคคลในครอบครัวได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติกิจกรรม จึงทำให้บุคคลในครอบครัวมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมกำกับติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และบุคคลในครอบครัวยังมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างตั้งใจ ต่อเนื่องตามใบกิจกรรม ส่งผลให้การประเมินหลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน หล้าสุดตา (2558, ก) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1/ E2) เท่ากับ 82.69/ 84.69

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.00 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมที่ปรากฏในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบุคคลในครอบครัว ที่สะท้อนถึงความดูแลเอาใจใส่ เช่น การแช่เท้า การนวด การช่วยเหลือ หยิบจับสิ่งของ หรือการใช้เวลาร่วมกันในการทำกิจกรรมร่วมกันตามวัยของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภา กุลชาติ (2557, ก) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิล ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนน้อยกว่า หลังเรียน ก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 15.37 คิดเป็นร้อยละ 51.37 และคะแนนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.87 คิดเป็นร้อยละ 86.23 มีคะแนนสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในระดับคุณภาพดีเยี่ยม โดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 81.33 ทักษะภาคปฏิบัติการทำงานกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90.97 ระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70 และมีคะแนนด้านคุณภาพผลงาน คะแนนโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 90.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับสายฝน หล้าสุดตา (2558, ก) ที่ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง

การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลการประเมินทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรมีความง่ายต่อการนำไปใช้ ทั้งในส่วนของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดและการประเมินผลซึ่งเป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่ไม่เพิ่มภาระในการจัดการเรียนรู้ให้กับครู หากแต่กิจกรรมที่ใช้มีความจำเป็นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหลักสูตรจึงตอบสนองความต้องการของสังคมและหลักสูตรส่งผลต่อการแก้ปัญหาสังคมอย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งการประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตตามกรอบแนวคิดของ Stufflebeam, D. L. (2003) และผลวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับกับงานวิจัยของ อาริวรรณ แก้วดอนหัน (2562) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มหัตศรยห์หนองไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มหัตศรยห์หนองไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีทักษะในการดูแลสมาชิกในครอบครัวอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ดังนั้นหลักสูตรนี้จึงเหมาะสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อวางพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความสุข อย่างไรก็ตามการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และจัดเตรียมใบงาน ใบกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ให้พร้อม รวมทั้งประสานความเข้าใจกับชุมชน และครอบครัวของผู้เรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นบุคลากรของสถานศึกษาควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาของชุมชนตามเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สรุป

การสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยเริ่มจากการศึกษาความต้องการจำเป็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยนำวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้วยการดูแลบุคคลในครอบครัว เช่น การช่วยเหลือ การบิบนวด รวมทั้งการใช้เวลาร่วมกัน และการดูแลเอาใจใส่บุคคลในครอบครัวผ่านการกระตุ้นของครูตามกิจกรรมในหลักสูตร หลักสูตรนี้ผ่านการทดลองใช้ 2 ครั้งเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร และทดลองใช้ในสภาพจริงเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งหลักสูตรสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังมีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น จนทำให้เกิดหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่ตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาให้ท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถนำไปใช้ได้ทั้งการจัดการเรียนการสอนดังหลักสูตรสถานศึกษาหรือ อาจจัดเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามเนื้อหา และเวลาที่ปรากฏในหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รวมทั้งควรมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมผู้เรียนที่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รู้จักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและสามารถใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลในครอบครัวได้อย่างมีความสุข เนื่องจากครอบครัวมีแนวโน้มเปลี่ยนไป กล่าวคือ เป็นครอบครัวข้ามรุ่นที่มีสมาชิกหลากหลาย อาศัยอยู่กับปู่ย่าหรือตายาย โดยพ่อแม่ไปทำงานเพื่อส่งเสียเงินทองให้ปู่ย่าหรือตายายเพื่อเลี้ยงดูหลาน อันส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูของปู่ย่าตายายที่ตามใจหลานประกอบกับสื่อ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความขัดแย้งในบทบาท หน้าที่และการใช้ชีวิตร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบการวิจัยและพัฒนา 4 ระยะ โดยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นจากครูในโรงเรียนด้านปัญหา ความต้อง และโครงสร้างของหลักสูตร และบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะผู้สูงอายุว่า มีปัญหาและความต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตัวอย่างไร โดยนำวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสิ่งที่ดีงามในอดีตมาใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว จากนั้นจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างร่างหลักสูตร เมื่อได้ร่างหลักสูตรแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์ร่างหลักสูตรเพื่อให้ความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น จำเป็นต้องมีการทดลองนําร่องใช้หลักสูตร เนื่องจากเป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาใหม่ จึงไม่มีกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ เมื่อสร้างหลักสูตรแล้วจึงนำไปทดลองใช้ในภาคสนามเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตามคือ การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมุ่งหมายให้นักเรียนปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ของตนเองในครอบครัว อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนต่อไปในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือของครูในสถานศึกษา นักวิชาการ และชุมชน ซึ่ง Bennelt (2003) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร ส่งผลต่อทัศนคติที่ดีต่อการนำหลักสูตรไปใช้ แต่หากละเลยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของครูอาจส่งผลต่อทัศนคติในการนำหลักสูตรไปใช้ตามที่ Oestreich (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและพบว่า ด้านอุปการณ์การเรียนการสอนไม่เหมาะสม บุคลากรครู มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการสื่อสาร ขาดครูที่มีความรู้และไม่สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมจึงต้องมีการมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง องค์ความรู้บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนทุนในการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิราภา กุลชาติ. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิล เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (ปริญญา กศ.ม.). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2551). *แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์: แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ทิพวรรณ สังขิตลา. (2559). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญา ปร.ด.). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ปัทมา มาริบุญภพ. (2547). การจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2553. (2553, 4 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 69 ก หน้า 29-39.
- สมพร สุทัศนีย์. (2554). มนุษย์สัมพันธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายฝน หล้าสุตตา. (2558). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญา กศ.ม.). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *สำรวจข้อมูลการละเมิดสิทธิสตรีในประเทศไทย. รายงานวิจัย พ.ม. ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2556.* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/article_attach/12781/17037.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://drive.google.com/file/d/1sT2vOQeRinY--F24YfWYEU3FrzsBQVPa/view>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *พฤติกรรมและการดูแลสุขภาพของประชากรไทยขึ้น โดยใช้ข้อมูลจาก การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อารีวรรณ แก้วดอนหัน. (2562). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มหัตถรรยหนอนใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
- อุดม เขยักวัก. (2545). *หลักสูตรท้องถิ่น: ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- Bennett, R. (2003). "Communication in Service Marketing", in R.M.Janet (Eds) *Services Marketing: A Managerial Approach.* Milton, Old John Wiley & Sons Australia.
- Oestreich. (2003). *Socail Studies Curriculum Development in Belize.* Jo Beth Babcoek.
- Stufflebeam, D. L. (2003). *The CIPP model for evaluation.* In T. Kellaghan, & D. L. Stufflebeam (Eds.), *the international handbook of educational evaluation.* (pp. 31–62). Dordrecht, Holland: Kluwer.

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อป บนแพลตฟอร์มออนไลน์

Causal Factors Influencing Repurchase Intention of Buyers Toward OTOP Products on Online Platforms

ศิริกานดา แหยมคง และชัชวาล ภาณุศุภนิรันดร์*

Sirikanda Yaemkong and Chatchavan Panusupanirun*

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
Bachelor of Business Administration Program in Modern Business Management,
Uttaradit Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: chatchavan.pan@uru.ac.th

Received: February 16, 2024; Revised: April 11, 2024; Accepted: April 19, 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยมี 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 348 คน เลือกกลุ่มอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามออนไลน์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ และคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ โดยมีความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นตัวแปรส่งผ่าน นอกจากนี้ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ โดยมีความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังนั้น การวางแผนและพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อใช้เป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าโอท็อป ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นยกระดับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ซื้อที่มีความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงมีพฤติกรรมซื้อบ่อย และซื้อปริมาณมากขึ้น

คำสำคัญ: คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์, ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์, ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์, ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์, ความตั้งใจซื้อซ้ำ

Abstract

The objectives of this research are twofold: 1) to study the level of electronic service quality, electronic satisfaction, electronic trust, electronic loyalty, and repurchase intentions of buyers of OTOP products on online platforms, and 2) to study the causal factors that influence repurchase intentions of buyers of OTOP products on online platforms. The sample group consisted of 348 consumers who had experience in purchasing OTOP products on online platforms. The sample groups were selected using stratified random sampling techniques. The tools used in the research were online questionnaire. Statistics used in data analysis include percentage, mean,

standard deviation and structural equation modeling. The research results found that electronic trust and electronic loyalty had a positive direct effect on repurchase intention. In addition, electronic service quality had an indirect effect on repurchase intention, with electronic trust, electronic satisfaction, and electronic loyalty acting as mediator variables. Electronic satisfaction had an indirect effect on repurchase intention with electronic loyalty acted as mediator variable. Therefore, in planning and developing an online platform to be used as a channel for selling OTOP products, Entrepreneurs should focus on improving the quality of electronic services, electronic satisfaction, electronic trust, and electronic loyalty. This will result in consumers being more willing to repurchase of OTOP products on the online platform, as well as causing them to have frequent purchasing behavior and buy in larger quantities.

Keywords: Electronic Service Quality, Electronic Satisfaction, Electronic Trust, Electronic Loyalty, Repurchase Intention

บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 ประเทศไทยได้มีนโยบายในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความรู้และทักษะการตลาดดิจิทัล และสามารถใช้ช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสร้างโอกาสและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การหลุดพ้นจากการติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) และตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พ.ศ. 2562 - 2565 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเทศไทยได้มีนโยบายส่งเสริมการสร้างและการขยายตลาดด้วยการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ (กรมพัฒนาชุมชน, 2564) และจะเห็นได้ว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ซึ่งเป็นการจำหน่ายสินค้าบนแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้น องค์การธุรกิจชั้นนำของโลกได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการจำหน่ายสินค้าและบริการ ทำให้ผู้ขายกับผู้บริโภคติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว (ปิยพงษ์ สัจจาพิทักษ์, 2560) ทำให้ผู้ประกอบการสามารถตอบสนองตามความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารทางการตลาดกับกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งปัจจุบันการใช้งานอินเทอร์เน็ตและดิจิทัลแพลตฟอร์มได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน (เขมรัตน์ บุญหล่อสุวรรณ, 2563) จากการสำรวจพฤติกรรมการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทางช่องทางออนไลน์พบว่า ช่องทางที่ผู้ใช้ใช้ในการซื้อสินค้าออนไลน์มากที่สุด คือ e-Marketplace ร้อยละ 75 รองลงมาคือ Facebook ร้อยละ 61 Website/App ร้อยละ 39 LINE ร้อยละ 31 Instagram ร้อยละ 12 และ Twitter ร้อยละ 3 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565) อย่างไรก็ตาม ภาพรวมตลาดผลิตภัณฑ์โอท็อปในประเทศไทยพบว่า มีรายได้ลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ทั้งนี้เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายใต้อาณัติการณดังกล่าวส่งผลให้เกิดแนวโน้มที่สำคัญคือการเติบโตของตลาดอีคอมเมิร์ซ การจำหน่ายสินค้าโอท็อปผ่านช่องทางออนไลน์จึงถือว่าเป็นช่องทางที่สำคัญอย่างมากสำหรับผู้ประกอบการ (กรีน เน็ตเวิร์ค, 2565) และด้วยสถานการณ์ตลาดที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา รัฐบาลจึงมีนโยบายพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศด้วยเศรษฐกิจดิจิทัล โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าโอท็อป โดยเฉพาะการพัฒนาช่องทางจำหน่ายที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าโอท็อปได้ง่ายขึ้น ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีการซื้อขายสินค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (โพสดีทุเคย์, 2566)

โดยมุ่งหวังให้มีการขยายฐานสินค้าชุมชนให้เติบโตขึ้น และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ชุมชน (กรีน เน็ตเวิร์ค, 2565) เป้าหมายสำคัญคือ เพื่อสร้างโอกาสทางการค้า สร้างช่องทางตลาดแบบใหม่ และสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สินค้าชุมชน รวมทั้งสามารถก้าวสู่การเป็นธุรกิจชุมชนยุคใหม่ที่มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการโอท็อปอยู่รอด และสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อมูลจากเว็บไซต์รายงานผลการจำหน่ายสินค้าตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปีงบประมาณ 2566 ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า รายได้จากการจำหน่ายสินค้าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ปีงบประมาณ 2566 มีมูลค่าทั้งหมด 2.99 แสนล้านบาท แยกเป็นจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ 7.45 พันล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาข้อมูลการจำหน่ายออนไลน์ พบว่า มูลค่าการจำหน่ายในกลุ่มประเภทอาหาร 3.0 พันล้านบาท (40.59%) ประเภทเครื่องดื่ม 3.5 ร้อยล้านบาท (4.69%) ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย 2.4 พันล้านบาท (31.67%) ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง 1.3 พันล้านบาท (16.96%) และประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา 4.5 ร้อยล้านบาท (6.08%) ส่วนรายได้จากการจำหน่ายผ่านทางออฟไลน์ 2.92 แสนล้านบาท (กรมพัฒนาชุมชน, 2567) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รายได้จากการจำหน่ายสินค้าโอท็อปผ่านทางออนไลน์มีสัดส่วนน้อยมากเพียงร้อยละ 2.49 เมื่อเทียบกับภาพรวมของรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโอท็อปผ่านทางออฟไลน์ทั่วประเทศ ดังนั้น จึงควรที่จะมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโอท็อปผ่านทางออนไลน์ของผู้ประกอบการโอท็อป ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีการแข่งขันกันสูง คุณภาพการบริการจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้เกิดความจงรักภักดีต่ออิเล็กทรอนิกส์ (ภนิชชา รุ่งรัชพันธ์, 2563) และทำให้ผู้ซื้อเกิดความตั้งใจในการซื้อซ้ำ (วิวนิชา พุทธเกิด, 2565) นอกจากนี้แล้ว คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจซื้อซ้ำบนแพลตฟอร์มออนไลน์ หากผู้ซื้อรับรู้ถึงคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่สูง ก็จะซื้อซ้ำบนแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้ซื้อมีความตั้งใจในการซื้อซ้ำบนแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบริการ การสร้างความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความจงรักภักดี (Saodin & Sunarti, 2019) สอดคล้องกับ ฉันทะ จันทะเสนา (2562) ที่กล่าวว่า คุณภาพการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยสำคัญ เพราะว่าเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความจงรักภักดีต่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีอิทธิพลต่อการซื้อซ้ำ ดังนั้น ผู้ประกอบการและร้านค้าออนไลน์ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความตั้งใจซื้อซ้ำ

ถึงแม้ว่าจากการทบทวนวรรณกรรมจะพบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณภาพบริการ ความพึงพอใจ ความไว้วางใจ ความจงรักภักดีที่มีต่อความตั้งใจซื้อซ้ำได้รับความสนใจเป็นจำนวนมาก แต่งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น การซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน Shopee การสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน Grab Food และเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าทั่วไปที่ไม่ใช่สินค้าโอท็อป นอกจากนี้ ปิยพงษ์ สัจจาพิทักษ์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของสินค้าโอท็อป แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีต่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่การศึกษาด้านอิทธิพลของคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อการซื้อซ้ำยังมีจำนวนเล็กน้อย โดยเฉพาะการนำความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มาศึกษา (ฉันทะ จันทะเสนา, 2562) ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้คือการลดช่องว่างสารสนเทศในประเด็นดังกล่าว

จากปัญหาและช่องว่างของสารสนเทศดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงควรมีการศึกษาเพื่อตรวจสอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการกำหนดแนวปฏิบัติ สำหรับพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์คือ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าโอท็อป ซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับ

ผู้ประกอบการโอท็อป และชุมชน รวมทั้งทำให้ผู้ประกอบการโอท็อปสามารถเติบโตได้ในระยะยาวภายใต้สถานการณ์ที่มีทั้งโอกาส และอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระดับจุลภาคและสภาพแวดล้อมระดับมหภาค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

การทบทวนวรรณกรรม

ความตั้งใจซื้อซ้ำ

ความตั้งใจซื้อซ้ำ หมายถึง ลูกค้ามีความเต็มใจในการซื้อสินค้าจากร้านค้าออนไลน์ และจะซื้อสินค้าจากร้านค้าออนไลน์เป็นประจำในอนาคต (Shanti, Astuti & Harsono, 2022) ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจซื้อสินค้าในครั้งแรก ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้บริโภคมีความพึงพอใจ หรือเกิดความรู้สึกภักดีในสินค้าหรือบริการที่ได้รับจากการซื้อสินค้าในครั้งนั้น เกิดเป็นความต้องการที่จะกลับมาซื้อซ้ำอีก ซึ่งความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยอิทธิพลจากภายในตัวผู้บริโภคคือ การยอมรับและการยืนยันความคาดหวัง และความพึงพอใจที่จะซื้อซ้ำจากระบบเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (ลัดดาวัลย์ โชคถาวร และคณะ, 2563)

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำในบริบทของการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ (Saodin & Sunarti, 2019; Purnamasari & Suryandari, 2023; บิวนิชา พุทธเกิด, 2565) ปัจจัยด้านความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ (Saodin & Sunarti 2019; Miao et al., 2021; Purnamasari & Suryandari, 2023; ลัดดาวัลย์ โชคถาวร และคณะ, 2563) ปัจจัยด้านความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ (Singh, 2017; Shafiee & Bazirgan, 2018; Saodin & Sunarti 2019; Miao et al., 2021; บิวนิชา พุทธเกิด, 2565) และปัจจัยด้านความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ (Singh, 2017; Kurup & Jain, 2018; Saglam & Jarrar, 2021; ไอรินย์ สมบูรณ์, 2560) ผลจากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมมติฐานและกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์

คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ระดับการบริการที่เว็บไซต์สามารถมอบความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งานเลือกสินค้า ซื้อขายสินค้า และการส่งมอบสินค้าและบริการ (Parasuraman et al., 2005) และภิญญา รุ่งรัชพันธ์ (2563) ที่กล่าวว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การบริการที่องค์กรสามารถส่งมอบ ขายสินค้า บริการให้แก่ผู้บริโภคที่ซื้อผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งาน เพื่อช่วยผู้บริโภคให้สามารถเข้าถึงสินค้าบริการ และตอบสนองความคาดหวังของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น งานวิจัยของ Saodin & Sunarti (2019) ที่พบว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำทางออนไลน์ โดยหากผู้ซื้อรู้สึกถึงคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่สูง ลูกค้าก็จะซื้อซ้ำทางออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้ซื้อมีความตั้งใจในการซื้อซ้ำทางออนไลน์ ต้องใช้เวลาในการสร้างความพึงพอใจ ความไว้วางใจ ความจงรักภักดี จนนำไปสู่ความตั้งใจซื้อซ้ำ และผู้ซื้อสามารถโน้มน้าวชักจูงลูกค้ารายอื่นได้ งานวิจัยของ Shanti, Astuti & Harsono (2022) พบว่า คุณภาพบริการ

อิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำส่งผลผ่านความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ฉันทะ จันทะเสนา (2562) พบว่า คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการซื้อซ้ำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ โดยส่งผลผ่านความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ จะเห็นได้ว่า คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อไปยังความตั้งใจซื้อซ้ำ เช่น ความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความจงรักภักดี งานวิจัยของ บิวนิจา พุทธเกิด (2565) พบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าออนไลน์ หมายความว่า ถ้าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์สูงจะส่งผลทำให้เกิดความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าออนไลน์สูงขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่ำจะส่งผลทำให้เกิดความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าออนไลน์ที่ต่ำ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Purnamasari & Suryandari (2023) พบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความตั้งใจในการซื้อซ้ำทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งผลผ่านความพึงพอใจทางอิเล็กทรอนิกส์ และความไว้วางใจทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานข้อที่ 2 คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานข้อที่ 3 คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์

ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์

ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การที่ผู้บริโภคประเมินความรู้สึกในการใช้งานเว็บไซต์เพื่อซื้อสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้บริโภคทำการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับการรับรู้ ผลการดำเนินงานความพึงพอใจของลูกค้าเกิดจากมีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าทางเว็บไซต์ที่ดี การตอบสนองต่อเว็บไซต์ที่ดี และลูกค้ามีทัศนคติเชิงบวกต่อการซื้อสินค้าทางเว็บไซต์ โดยการประเมินนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาของลูกค้า (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) และ Wandoko et al., (2023) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การตัดสินใจของลูกค้าเกี่ยวกับประสบการณ์การซื้อสินค้าในตลาดออนไลน์ โดยพิจารณาจากประสบการณ์และความคาดหวัง

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลทางตรงต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ ถ้าผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์สามารถทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจแล้ว ลูกค้าก็จะเกิดความไว้วางใจ ในการทำธุรกรรม ส่งผลทำให้ลูกค้าเกิดความจงรักภักดีตามมา (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) งานวิจัยของ ปุณยวีร์ วีระพงษ์ (2565) ที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์ทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผู้ให้บริการของแอปพลิเคชันแกร็บฟู้ดจะต้องพึงพอใจในการใช้งานก่อนถึงจะเกิดความจงรักภักดีในการใช้บริการ งานวิจัยของ Wandoko et al. (2023) พบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ของร้านค้าออนไลน์ของอินโดนีเซียในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 นอกจากนี้ งานวิจัยของ Saodin & Sunarti (2019) ค้นพบว่าความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบต่องานตั้งใจในการซื้อซ้ำทางออนไลน์ และงานวิจัยของฉันทะ จันทะเสนา (2562) ได้ค้นพบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการตั้งใจซื้อซ้ำ จึงเห็นได้ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ผลจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 4 ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์

ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำ

ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในเชิงบวกต่อการใช้งานช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ว่าสามารถได้รับสินค้า บริการ มีความปลอดภัยจากการใช้งานในช่องทางดังกล่าวตามที่ทางองค์กรได้ให้คำมั่นไว้ เมื่อเกิดความไว้วางใจจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวต่อผู้บริโภค (ภณิชา รุ่งรัชพันธ์, 2563) วรรณกรรมที่เป็นหลักฐานสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์กับความตั้งใจซื้อซ้ำ เช่น

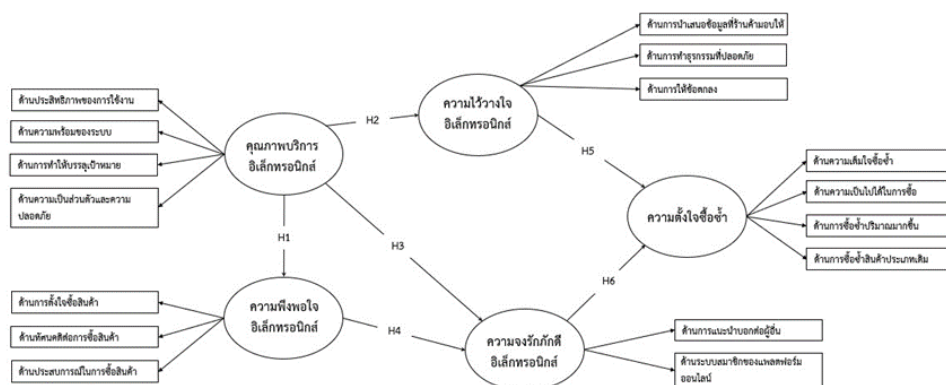
งานวิจัยของ Saodin & Sunarti (2019) พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการซื้อซ้ำทางออนไลน์ หากลูกค้ามีความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์สูง ก็นำไปสู่การตั้งใจซื้อซ้ำทางออนไลน์ที่สูงด้วยเช่นกัน งานวิจัยของ บิวนิชา พุทธเกิด (2565) พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าออนไลน์ในประเทศไทยมากที่สุด งานวิจัยของ Singh (2017) พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำทางออนไลน์ ซึ่งการได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภคถือเป็นหนึ่งในข้อกำหนดที่สำคัญที่สุดในการซื้อสินค้าออนไลน์ เนื่องจาก ผู้บริโภคต้องเปิดเผยรายละเอียดส่วนตัวและความปลอดภัย เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับบัตรเครดิต ดังนั้น องค์ประกอบหนึ่งของการรักษาผู้บริโภคในร้านค้าออนไลน์คือ ความไว้วางใจในความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาไว้บนแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจในผู้ขายว่าจะส่งมอบสินค้าที่มีคุณสมบัติตามที่โฆษณาบนแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้แรงจูงใจในการซื้อซ้ำสามารถทำได้โดยการให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการที่ดี นอกจากนี้ ฉันทะ จันทะเสนา (2562) ได้อธิบายไว้ว่าความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการบอกต่อแบบปากต่อปากเชิงบวกซึ่งส่งผลให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shafiee & Bazirgan (2018) และงานวิจัยของ Miao et al. (2021) ผลจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 5 ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำ

ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ทัศนคติที่ดีของลูกค้าที่ถูกรสร้างขึ้นจากการมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างลูกค้า และร้านค้าอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ลูกค้าเกิดทัศนคติที่ดี ส่งผลให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมการแนะนำไปยังผู้บริโภคคนอื่น ๆ และการเป็นสมาชิกของร้านค้าอิเล็กทรอนิกส์ (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์นำไปสู่พฤติกรรมความตั้งใจซื้อซ้ำของลูกค้าออนไลน์ (Kurup & Jain, 2018) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Emamdin, Singh & Fah (2020) ที่พบว่า ความจงรักภักดีส่งผลต่อความตั้งใจกลับมาซื้อสินค้าซ้ำ โดยความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวทำนายเชิงบวก และมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการซื้อซ้ำออนไลน์ และงานวิจัยของ Saglam & Jarrar (2021) ที่พบว่า ความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมการซื้อซ้ำ ๆ ในอนาคต ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจจึงควรให้ความสำคัญ และพัฒนาแนวคิดเรื่องความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากลูกค้าเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น งานวิจัยของ Bulut (2015) ที่พบว่า ความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของความตั้งใจในการซื้อซ้ำในร้านค้าออนไลน์ ดังนั้น ร้านค้าออนไลน์สามารถให้รางวัลแก่ลูกค้าประจำที่ตั้งใจซื้อซ้ำ โดยใช้การส่งเสริมการขาย การให้ส่วนลด บัตรของขวัญ และการให้ข้อเสนอที่ลูกค้าสามารถกำหนดได้เอง ผลจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 6 ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเวลา 6 เดือนย้อนหลังนับจากวันที่ตอบแบบสอบถาม เนื่องจาก ลูกคากลุ่มดังกล่าวยังสามารถจดจำประสบการณ์ในการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ดี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎทั่วไป (Rule of Thumb) ซึ่ง Schumacker & Lomax (2016) ได้เสนอแนะไว้ว่าควรกำหนดขนาดตัวอย่างในอัตราส่วน 15 - 20 ตัวอย่างต่อตัวแปรสังเกต 1 ตัว เนื่องจาก ในโมเดลสมการเชิงโครงสร้างมีตัวแปรสังเกต จำนวน 16 ตัวแปร และผู้วิจัยได้กำหนดอัตราส่วน 20 ตัวอย่างต่อตัวแปรสังเกต 1 ตัว ดังนั้น ขนาดตัวอย่างมีจำนวนขั้นต่ำเท่ากับ 320 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 9 รวมเป็น จำนวน 348 ตัวอย่าง ทั้งนี้ เพื่อให้ขนาดตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนประชากรมากขึ้น และเพื่อลดความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัย ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกประชากรออกเป็น 18 ชั้น ตามกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 เขต ที่จำแนกโดยกรมพัฒนาชุมชน (กรมพัฒนาชุมชน, 2567) และกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละชั้นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยแต่ละชั้นมีขนาดตัวอย่างเท่ากับ 20 คน จนครบจำนวน 348 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ ส่วนที่ 1 มีคำถามจำนวน 2 ข้อคำถาม ซึ่งเป็นคำถามสำหรับคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้งในช่วง 6 เดือนย้อนหลัง ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อคำถาม ส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 6 ข้อคำถาม ส่วนที่ 4 คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 16 ข้อคำถาม ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 ข้อคำถาม ส่วนที่ 6 ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 ข้อคำถาม ส่วนที่ 7 ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 ข้อคำถาม ส่วนที่ 8 ความตั้งใจซื้อซ้ำ จำนวน 10 ข้อคำถาม และส่วนที่ 9 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อคำถาม ลักษณะของแบบสอบถามส่วนที่ 1 - 3 เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนที่ 4 - 8 เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ซึ่งกำหนดตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ 1 = เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด 2 = เห็นด้วยระดับน้อย 3 = เห็นด้วยระดับปานกลาง 4 = เห็นด้วยระดับมาก และ 5 = เห็นด้วยระดับมากที่สุด และส่วนที่ 9 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

3. การวัดตัวแปร คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มี 4 ด้าน ซึ่งเป็นแนวคิดของ Parasuraman et al., (2005) ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพของการใช้งาน 2) ความพร้อมของระบบ 3) การทำให้บรรลุเป้าหมาย และ 4) ความเป็นส่วนตัวและด้านความปลอดภัย ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรได้จากงานวิจัยของ สุชาติ ไตรภพสกุล (2561), Parasuraman et al., (2005) และ Purnamasari & Suryandari (2023) ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ มี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการตั้งใจซื้อสินค้า 2) ทศนคติต่อการซื้อสินค้า และ 3) ประสบการณ์ในการซื้อสินค้า (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรได้จากงานวิจัยของ Roy & Butaney (2014), สุตาภัทร คงเกิด (2559) และภณิชา รุ่งรัชพันธ์ (2563) ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การนำเสนอข้อมูลที่ร้านค้ามอบให้ 2) การทำธุรกรรมที่ปลอดภัย และ 3) การให้ข้อตกลง (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรได้จากงานวิจัยของ Arya & Srivastava (2015), Miao et al. (2021), Purnamasari & Suryandari (2023), สุตาภัทร คงเกิด (2559) และภณิชา รุ่งรัชพันธ์ (2563) ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ มี 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) การแนะนำบอกต่อผู้อื่น และ 2) ระบบสมาชิกของแพลตฟอร์มออนไลน์ (สุตาภัทร คงเกิด, 2559) ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรได้จากงานวิจัยของ สุตาภัทร คงเกิด (2559), Shafiee & Bazirgan (2018), ฉันทะ จันทะเสนา (2562)

และภณิษา รุ่งรัชพันธ์ (2563) ความตั้งใจซื้อซ้ำมี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเต็มใจซื้อซ้ำ 2) ความเป็นไปได้ในการซื้อซ้ำ 3) การซื้อซ้ำปริมาณมากขึ้น และ 4) การซื้อซ้ำสินค้าเดิม (เกศสิริ ปันธุระ, 2556) ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรได้จากงานวิจัยของ Miao et al. (2021), Purnamasari & Suryandari (2023), เกศสิริ ปันธุระ, (2556) และสุริยา สนุก, (2563)

4. การสร้างและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม 2) ยกร่างแบบสอบถามและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา 3) ปรับปรุงแก้ไขคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ส่งแบบสอบถามฉบับแก้ไขให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5) คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัด (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยพบว่า ข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัยทุกข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้คือ 0.50 (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) จึงสรุปว่า ข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับลูกค้าที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน 7) นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยพบว่า ข้อคำถามที่ใช้วัดคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.901 - 0.958 ข้อคำถามที่ใช้วัดความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.894 - 0.937 ข้อคำถามที่ใช้วัดความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.854 - 0.932 ข้อคำถามที่ใช้วัดความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.890 - 0.915 และข้อคำถามที่ใช้วัดความตั้งใจซื้อซ้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.787 - 0.963 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยทุกด้านมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่สามารถยอมรับได้ (Cronbach, 1970) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีความสอดคล้องภายในและเชื่อถือได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Form และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2566 - 12 กุมภาพันธ์ 2567 รวมระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 55 วัน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 360 คน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 348 ฉบับ และผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ในการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และระดับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ระดับความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ระดับความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ระดับความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และระดับความตั้งใจซื้อซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.20) อายุระหว่าง 51 - 60 ปี (ร้อยละ 87.40) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 52.60) และมีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 34.20)

2. พฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ในช่วงระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาส่วนใหญ่ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ประเภทอาหารมากที่สุด (ร้อยละ 32.10) อันดับสอง คือ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ 26.40) และอันดับสาม คือ ประเภทของใช้/ของแต่งกาย/ของที่ระลึก (ร้อยละ 25.50) โดยซื้อผ่านช่องทาง Shopee มากที่สุดเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 52.60) อันดับสอง คือ Facebook (ร้อยละ 18.30) และอันดับสาม คือ LAZADA (ร้อยละ 17.20) ความถี่ในการซื้อส่วนใหญ่ คือซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 33.00) รองลงมาคือ

2 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 20.10) และซื้อ 3 เดือนต่อครั้ง (ร้อยละ 19.50) ค่าใช้จ่ายในการซื้อแต่ละครั้งส่วนใหญ่ซื้อ 500 - 1,000 บาท (ร้อยละ 39.70) รองลงมา ซื้อน้อยกว่า 500 บาท (ร้อยละ 33.00) และซื้อ 1,000 - 1,500 บาท (ร้อยละ 11.50) ส่วนใหญ่ชำระเงินซื้อสินค้าผ่านช่องทางเก็บเงินปลายทาง (ร้อยละ 50.70) รองลงมา คือจ่ายผ่าน Mobile Banking (ร้อยละ 33.70) และจ่ายโดยใช้บัตรเครดิต/บัตรเดบิต (ร้อยละ 9.30) สำหรับเหตุผลสำคัญที่ตัดสินใจซื้อมีดังนี้ อันดับแรก คือ สินค้าราคาถูกและราคาคุ้มค่า (ร้อยละ 13.50) อันดับสอง คือ ความหลากหลายของสินค้า (ร้อยละ 11.30) และอันดับสาม คือ ค่าจัดส่งถูก/ฟรี (ร้อยละ 7.70)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความตั้งใจซื้อซ้ำ	4.26	0.55	มาก
คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์	4.43	0.37	มาก
ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์	4.40	0.47	มาก
ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์	4.33	0.51	มาก
ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์	4.23	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 โดยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.55) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำจำนวน 4 ด้าน คือ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.37) ด้านความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.47) ด้านความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.51) และด้านความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าความแปรปรวนร่วม และค่ารากที่สองของความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าความแปรปรวนร่วม และค่ารากที่สองของ AVE				
	ESQ	ESA	ETR	ELO	RI
ESQ	(0.781)	[0.395]	[0.372]	[0.212]	[0.262]
ESA	0.629**	(0.836)	[0.407]	[0.137]	[0.187]
ETR	0.610**	0.638**	(0.754)	[0.475]	[0.537]
ELO	0.460**	0.370**	0.689**	(0.842)	[0.529]
RI	0.512**	0.433**	0.733**	0.728**	(0.848)

หมายเหตุ: 1) ** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

2) ค่าที่อยู่ในวงเล็บ [] คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสองหรือค่าความแปรปรวนร่วม

3) ค่าที่อยู่ในวงเล็บ () คือ ค่ารากที่สองของ AVE

จากตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.370 - 0.733 เมื่อนำไปยกกำลังสอง (Squared Correlation) จะได้ค่าความแปรปรวนร่วม (Shared Variance) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.137 - 0.529 กล่าวคือ ตัวแปรที่ศึกษามีค่าความแปรปรวนร่วมตั้งแต่ร้อยละ 13.7 ถึงร้อยละ 52.9 จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาอยู่ในระดับน้อย (Weak) ถึงระดับปานกลาง (Moderate) ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการตีความค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ 0.00 - 0.10 = Negligible, 0.10 - 0.39 = Weak, 0.40 - 0.69 = Moderate, 0.70 - 0.89 = Strong, และ 0.90 -

1.00 = Very strong (Schober, Boer & Schwarte, 2018) และจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าไม่เกิน 0.80 (Stevens, 2009) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดเป็นตัวแปรเดียวกัน และไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity กับตัวแปรอิสระที่จะนำไปใช้อธิบายความตั้งใจในการซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังนั้น จึงมีความเหมาะสมที่จะนำตัวแปรเหล่านี้ไปวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างต่อไป

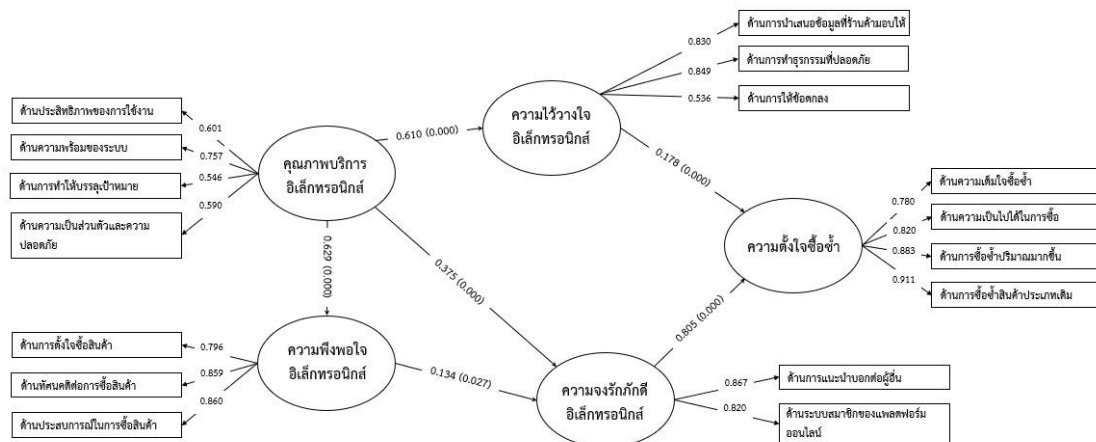
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	Factor Loading	R ²	CR	AVE	Cronbach's alpha
คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์			0.860	0.610	0.720
ด้านประสิทธิภาพของการใช้งาน	0.790	0.831			
ด้านความพร้อมของระบบ	0.796	0.780			
ด้านการทำให้บรรลุเป้าหมาย	0.859	0.672			
ด้านความเป็นส่วนตัว	0.860	0.609			
ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์			0.870	0.700	0.870
ด้านการตั้งใจซื้อสินค้า	0.796	0.673			
ด้านทัศนคติต่อการซื้อสินค้า	0.859	0.751			
ด้านประสบการณ์ในการซื้อสินค้า	0.860	0.687			
ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์			0.790	0.570	0.780
ด้านการนำเสนอข้อมูล	0.830	0.720			
ด้านการทำธุรกรรมที่ปลอดภัย	0.849	0.690			
ด้านการให้ข้อตกลง	0.736	0.739			
ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์			0.830	0.710	0.830
ด้านการแนะนำบอกต่อผู้อื่น	0.867	0.738			
ด้านระบบสมาชิกของแพลตฟอร์ม	0.820	0.634			
ความตั้งใจซื้อซ้ำ			0.910	0.720	0.920
ด้านความเต็มใจซื้อซ้ำ	0.780	0.649			
ด้านความเป็นไปได้ในการซื้อซ้ำ	0.820	0.626			
ด้านการซื้อซ้ำปริมาณมากขึ้น	0.883	0.672			
ด้านการซื้อซ้ำสินค้าเดิม	0.911	0.661			

จากตารางที่ 3 ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ของตัวแปรสามารถตรวจสอบได้โดยการพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่อยู่ในรูปค่ามาตรฐาน (Standardized Factor Loading) ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.50 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่สามารถยอมรับได้ (Hair et al, 2010) และสามารถตรวจสอบได้จากค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.50 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่สามารถยอมรับได้ (Fornell & Larcker, 1981) ผลจากการตรวจสอบพบว่า Standardized Factor Loading มีค่าอยู่ระหว่าง 0.590 - 0.883 และ AVE มีค่าอยู่ระหว่าง 0.570 - 0.720 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรทุกตัวที่มีอยู่ในแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือน ส่วนความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) สามารถตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์ของ Fornell & Larcker (1981) จากตารางที่ 2 และตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าค่า AVE ของตัวแปรแต่ละตัวเมื่อนำมาหารากที่สองแล้วพบว่า มีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นกับตัวแปรแฝงอื่น ๆ เช่น ค่า AVE ของคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเท่ากับ 0.610 และรากที่สองของ AVE มีค่าเท่ากับ 0.781 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์กับตัวแปร ๆ ได้แก่ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความ

จงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.629, 0.610, 0.460 และ 0.512 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่เหลือก็ได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรแฝงทุกตัวมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ในอีกมุมมองหนึ่ง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์กับความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ค่า AVE ของ 2 ตัวแปรจะมี 2 ค่า คือ 0.781 และ 0.700 ซึ่งแต่ละค่ามากกว่าค่าความแปรปรวนร่วมของตัวแปรทั้งสอง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.395 เมื่อพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่เหลือก็ได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรแฝงทุกตัวมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

ความเชื่อถือได้ (Reliability) ของตัวแปรแฝงสามารถตรวจสอบได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ซึ่งควรจะมีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ (Hair et al, 2010) และสามารถตรวจสอบได้โดยใช้ค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability) หรือดัชนี CR ซึ่งควรจะมีค่ามากกว่า 0.60 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ (Fornell & Larcker, 1981) ผลจากการตรวจสอบพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าอยู่ระหว่าง 0.720 - 0.920 และดัชนี CR มีค่าอยู่ระหว่าง 0.790 - 0.910 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเชื่อถือได้ของตัวแปรสังเกต โดยใช้ดัชนี R-squared หรือ R^2 ซึ่งอธิบายให้ทราบว่าตัวแปรสังเกตแต่ละตัวมีความแปรปรวนร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละเท่าใด ดัชนี R^2 ควรมีค่ามากกว่า 0.50 จึงจะยอมรับได้ว่าตัวแปรสังเกตมีความแปรปรวนร่วมกับตัวแปรแฝงมากเพียงพอ (Hair et al., 1998; Sharma, 1996) จากการตรวจสอบพบว่า ดัชนี R^2 ของตัวแปรสังเกตทั้ง 16 ตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 0.609 - 0.831 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่สามารถยอมรับได้ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรที่มีอยู่ในโมเดลสมการเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องภายในและเชื่อถือได้ จึงมีความเหมาะสมที่จะนำตัวแปรเหล่านี้ไปวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง

CMIN = 5.475, df = 2, P = 0.065, CMIN/df = 2.738, GFI = 0.994, AGFI = 0.963, NFI = 0.996,
CFI = 0.997, RMR = 0.002, RMSEA = 0.071

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

ในการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลองเชิงโครงสร้าง (Model Fit) โดยการตรวจสอบความแตกต่างกันระหว่างความสัมพันธ์อันแท้จริงของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกับความสัมพันธ์ของข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในแบบจำลอง สมมติฐานว่าระหว่างแบบจำลองกับความสอดคล้องกันระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สมมติฐานทางเลือกระบุว่าไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การไม่มีนัยสำคัญของสถิติไคสแควร์แสดงว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างสมบูรณ์ ในการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง Diamantopoulos & Siguaw (2000) ได้ระบุเกณฑ์มาตรฐานไว้ดังนี้ สถิติไคสแควร์ (CMIN) ต้องไม่มีนัยสำคัญ (P-value > 0.05) ดัชนี CMIN/df ควรมีค่า < 5 ดัชนี GFI, AGFI, NFI และ

CFI ควรมีค่า ≥ 0.90 ดัชนี RMSEA และ RMR ควรมีค่า < 0.08 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสถิติ และดัชนีต่าง ๆ มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทุกค่า กล่าวคือ สถิติไคสแควร์ไม่นัยสำคัญ ($P\text{-value} = 0.065$), ดัชนี CMIN/df = 2.738 มีค่า < 5 , ดัชนี GFI = 0.994, AGFI = 0.963, NFI = 0.996 และ CFI=0.997 มีค่า ≥ 0.90 , ดัชนี RMR = 0.002 และ ดัชนี RMSEA = 0.071 มีค่า < 0.08 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าแบบจำลองมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างสมบูรณ์

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง

สมมติฐานการวิจัย	Paths	Unstandardized coefficient	S.E.	T-Statistic	P-value	ผลการทดสอบ
H1	ESQ $\rightarrow$ ESA	0.784	0.052	15.077***	0.000	สนับสนุน
H2	ESQ $\rightarrow$ ETR	0.835	0.058	14.396***	0.000	สนับสนุน
H3	ESQ $\rightarrow$ ELO	0.548	0.089	6.157***	0.000	สนับสนุน
H4	ESA $\rightarrow$ ELO	0.157	0.071	2.211**	0.027	สนับสนุน
H5	ETR $\rightarrow$ RI	0.175	0.025	7.000***	0.000	สนับสนุน
H6	ELO $\rightarrow$ RI	0.740	0.024	30.833***	0.000	สนับสนุน

หมายเหตุ : 1) *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (T-statistic ≥ 2.58)

2) ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (T-statistic ≥ 1.96)

จากภาพที่ 2 และจากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างพบว่าเส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติมี จำนวน 6 เส้นทาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ($\beta = 0.784$, T-statistic = 15.077) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ($\beta = 0.835$, T-statistic = 14.396) และมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ($\beta = 0.548$, T-statistic = 6.157) ส่วนความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ($\beta = 0.157$, T-statistic = 2.211) ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ($\beta = 0.175$, T-statistic = 7.000) และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ($\beta = 0.740$, T-statistic = 30.833)

ตารางที่ 5 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลกระทบบต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรอิสระ			
			ESQ	ESA	ETR	ELO
ESA	0.395	DE	0.784	-	-	-
		IE	-	-	-	-
		TE	0.784	-	-	-
ETR	0.372	DE	0.835	-	-	-
		IE	-	-	-	-
		TE	0.835	-	-	-
ELO	0.222	DE	0.548	0.157	-	-
		IE	0.124	-	-	-
		TE	0.672	0.157	-	-
RI	0.877	DE	-	-	0.740	0.175

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรอิสระ			
			ESQ	ESA	ETR	ELO
		IE	0.643	0.116	-	-
		TE	0.643	0.116	0.740	0.175

หมายเหตุ: DE = Direct Effect (อิทธิพลทางตรง), IE= Indirect Effect (อิทธิพลทางอ้อม), TE= Total Effect (อิทธิพลรวม)

จากตารางที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.784 และมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R²) เท่ากับ 0.395 ซึ่งหมายความว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์สามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ได้ร้อยละ 39.5 ค่า R² เป็นดัชนีที่ใช้วัดขนาดผลกระทบของตัวแปรอิสระ (Effect size) ซึ่ง Hair et al. (2010) ได้กำหนดเกณฑ์ในการตีความไว้ดังนี้ 0.25 หมายถึง มีผลกระทบระดับน้อย (Small Effect), 0.50 หมายถึง มีผลกระทบระดับปานกลาง (Medium Effect) และ 0.75 หมายถึง มีผลกระทบระดับมาก (Large Effect) เนื่องจาก R² มีค่าเท่ากับ 0.395 จึงตีความได้ว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ในระดับน้อย

คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.835 และมีค่า R² เท่ากับ 0.372 กล่าวคือ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์สามารถอธิบายความแปรปรวนของความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ได้ร้อยละ 37.2 และสามารถตีความได้ว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ในระดับน้อย

คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ และความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.548 และ 0.157 ตามลำดับ และมีค่า R² เท่ากับ 0.222 กล่าวคือ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์และความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์สามารถอธิบายความแปรปรวนของความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ได้ร้อยละ 22.2 และสามารถตีความได้ว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์และความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ในระดับน้อย

ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.740 นอกจากนี้ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.175

นอกจากนี้ ผลการวิจัยค้นพบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ด้วยการส่งผลกระทบผ่านความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.643 และจะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ด้วยการส่งผลกระทบผ่านความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.116

กล่าวโดยสรุป ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ และความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่า R² เท่ากับ 0.877 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทั้ง 4 คือ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ สามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจซื้อซ้ำได้ร้อยละ 87.7 และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตีความขนาดผลกระทบที่ Hair et al. (2010) ได้กำหนดไว้ สามารถตีความได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถอธิบายผลการศึกษาดังนี้

1. คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก ผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รับรู้ว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีความง่ายต่อการใช้งาน สามารถค้นหาและซื้อสินค้าที่ต้องการได้รวดเร็ว ทำธุรกรรมได้ง่าย และผู้ใช้งานสามารถเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา รวมถึงแอปพลิเคชันไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งานกับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับคำยินยอมจากผู้ใช้งาน ทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในข้อมูลและข้อเสนอที่ได้รับจากการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ และคิดว่าการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถตอบสนองความคาดหวังได้ แสดงให้เห็นว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในด้านประสิทธิภาพของการใช้งาน ด้านความพร้อมของระบบ ด้านการทำให้บรรลุเป้าหมาย และด้านความเป็นส่วนตัวและด้านความปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saodin & Sunarti (2019) ที่พบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยของ สุชาติ ไตรภพสกุล (2561) ที่พบว่า คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้าในการซื้อสินค้าผ่านทางเว็บไซต์ นั่นคือ ถ้าเว็บไซต์ออนไลน์มีคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมมากขึ้น ความพึงพอใจของลูกค้าจะมากขึ้น

2. คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รับรู้ว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีความถูกต้องทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นว่าผู้ขายดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม และรักษาสัญญาตามที่ได้โฆษณาไว้ รวมถึงผู้ขายสินค้าใส่ใจในความต้องการของลูกค้า แสดงให้เห็นว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Purnamasari & Suryandari (2023) ที่พบว่า คุณภาพบริการทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลเชิงบวก และมีนัยสำคัญต่อความไว้วางใจทางอิเล็กทรอนิกส์ แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่ดีมากขึ้น ยิ่งทำให้ลูกค้ารู้สึกไว้วางใจทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นเท่านั้น และงานวิจัยของ Shanti, Astuti & Harsono (2022) ที่พบว่าคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างต่อความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ โดยลูกค้าจะพิจารณาคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่มีให้ และนำไปสู่การเพิ่มความไว้วางใจทางอิเล็กทรอนิกส์

3. คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รับรู้ว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีความง่ายต่อการใช้งาน สามารถค้นหา ตอบสนอง คำสั่งซื้อได้อย่างรวดเร็ว ทำธุรกรรมได้ง่าย และระบบมีความพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งานกับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับคำยินยอมจากผู้ใช้งาน ทำให้ลูกค้าแนะนำให้เพื่อนและญาติซื้อสินค้าโอท็อปจากแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นทางเลือกอันดับแรก รวมถึงให้ข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับซื้อสินค้าโอท็อปให้กับผู้อื่น และเมื่อร้านค้าสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ มีการจัดกิจกรรมพิเศษเฉพาะลูกค้าที่เป็นสมาชิก ลูกค้ายินดีที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นอย่างไม่ลังเล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทะ จันเสนา (2562) ที่พบว่า คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์

4. ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ มีความมั่นใจว่าการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นช่องทางการเลือกซื้อที่เหมาะสม และมีทัศนคติว่าการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยทำในสิ่งต่าง ๆ ได้ทันสมัย รวมถึงลูกค้ามีประสบการณ์ที่มีความพึงพอใจในสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้ลูกค้าเกิดความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการแนะนำบอกต่อผู้อื่น และด้านการเป็นสมาชิกของแพลตฟอร์มออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wandoko et al. (2023) ที่พบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ของร้านค้าออนไลน์ของอินโดนีเซียในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และงานวิจัยของ สุตาภทร คงเกิด (2559) ที่พบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อร้านค้าทางเว็บไซต์ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ลูกค้าก็จะเกิดความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ตามมา

5. ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ เนื่องจาก ผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รับรู้ว่าข้อมูลที่น่าเสนอบนแพลตฟอร์มออนไลน์มีความถูกต้อง ลูกค้าเชื่อมั่นว่าผู้ขายสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์มีจริยธรรม มีความซื่อตรง และรักษาสัญญาตามที่ได้โฆษณาไว้ รวมถึงผู้ขายสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ใส่ใจในความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้าเต็มใจจะซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์อีกครั้ง แสดงให้เห็นว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ด้านการนำเสนอข้อมูลที่ร้านค้ามอบให้ด้านการทำธุรกรรมที่ปลอดภัย และด้านการให้ข้อตกลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำด้านความเต็มใจซื้อซ้ำ ด้านความเป็นไปได้ในการซื้อซ้ำ ด้านการซื้อซ้ำปริมาณมากขึ้น และด้านการซื้อซ้ำสินค้าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saodin & Sunarti (2019) ที่พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบต่อความตั้งใจในการซื้อซ้ำทางออนไลน์ หากลูกค้ามีความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์สูง ก็นำไปสู่การตั้งใจซื้อซ้ำทางออนไลน์ที่สูงด้วยเช่นกัน และงานวิจัยของ Shanti, Astuti & Harsono (2022) ที่พบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการซื้อซ้ำออนไลน์ แสดงให้เห็นว่าลูกค้าให้ความสนใจกับความไว้วางใจทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อนที่จะตัดสินใจซื้อซ้ำสินค้าออนไลน์

6. ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ มีความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ในการแนะนำบอกต่อ การให้ข้อคิดเห็นเชิงบวกให้กับผู้อื่น และการเป็นสมาชิกของแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้ลูกค้ามีความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Emamdin, Singh & Fah (2020) ที่พบว่า ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความตั้งใจกลับมาซื้อสินค้าซ้ำ โดยความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวทำนายเชิงบวก และมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการซื้อซ้ำออนไลน์ และงานวิจัยของ Saglam & Jarrar (2021) ที่พบว่า ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมการซื้อซ้ำในอนาคต ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจจึงควรให้ความสำคัญ และพัฒนาแนวคิดเรื่องความจงรักภักดีทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากลูกค้าเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น

7. คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบทางอ้อมเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ซึ่งส่งผ่านความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก การที่ลูกค้ารับรู้ข้อมูลที่น่าเสนอบนแพลตฟอร์มออนไลน์มีความถูกต้อง ลูกค้าเชื่อมั่นว่าผู้ขายสินค้าโอท็อปมีจริยธรรม ความซื่อตรง และรักษาสัญญาตามที่ได้โฆษณาไว้ ผู้ขายสินค้าใส่ใจในความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในข้อมูลและข้อเสนอที่ได้รับจากการซื้อสินค้า และคิดว่าการซื้อสินค้าสามารถตอบสนองความคาดหวังได้ นำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ด้านการนำเสนอข้อมูลที่ร้านค้ามอบให้ ด้านการทำธุรกรรมที่ปลอดภัย รวมถึงเกิดความรู้สึกแนะนำบอกต่อ การให้ข้อคิดเห็นเชิงบวกให้กับผู้อื่น และด้านการเป็นสมาชิกของแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่งผลทำให้เกิดความตั้งใจซื้อซ้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Purnamasari & Suryandari (2023) ที่พบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจในการซื้อซ้ำอิเล็กทรอนิกส์มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีตัวแปรสื่อกลางคือ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ และความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบ่งชี้ว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อซ้ำของลูกค้าในอนาคต และงานวิจัยของ ฉันทะ จันทะเสนา (2562) ที่พบว่าคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการซื้อซ้ำระดับต่ำ แต่ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวได้ว่าคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดกำเนิดหรือมีอิทธิพลต่อปัจจัยที่มาก่อนการซื้อซ้ำอื่น ๆ ทั้งความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ จนทำให้ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการซื้อซ้ำอย่างสูงด้วย

8. ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบทางอ้อมเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ซึ่งส่งผ่านความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก ลูกค้ามีความพึงพอใจในข้อมูล และข้อเสนอที่ได้รับ และการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถตอบสนองความคาดหวังได้ นำไปสู่ความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ สอดคล้องกับ ฉันทะ จันทะเสนา (2562) ที่พบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างสมบูรณ์ต่อการตั้งใจซื้อซ้ำ

สรุป

สรุปและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบทงอ้อมเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ซึ่งส่งผลผ่านความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น ผู้ประกอบการโอท็อป ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ด้วยการยกระดับคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ด้านประสิทธิภาพของการใช้งาน ด้านความพร้อมของระบบ ด้านการทำให้บรรลุเป้าหมาย และด้านความเป็นส่วนตัวและด้านความปลอดภัย โดยการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้ประกอบการ ได้แก่ เว็บไซต์ Facebook Line และ Instagram ให้มีความง่ายต่อการใช้งาน สามารถค้นหาและซื้อสินค้าที่ต้องการได้รวดเร็ว ทำธุรกรรมได้ง่าย สามารถแสดงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีการจัดเรียงข้อมูลที่เหมาะสม ผู้ใช้งานสามารถเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา รวมถึงแอปพลิเคชันที่ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งานกับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับคำยินยอมจากผู้ใช้งาน และมีการรักษาความปลอดภัยและปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งาน ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

2. ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากการที่ลูกค้ารับรู้ว่าการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง เป็นช่องทางการเลือกซื้อที่เหมาะสม และการมีทัศนคติที่ดีต่อการซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงมีการสร้างประสบการณ์ในการซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงบวก ดังนั้น ผู้ประกอบการโอท็อป ควรให้ความสำคัญการสร้างความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ โดยการสร้างความรู้สึกที่ดีและประสบการณ์เชิงบวกต่อการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ให้ลูกค้าพึงพอใจในข้อเสนอและสินค้าโอท็อปที่ซื้อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงทำให้ลูกค้าเกิดการรับรู้ว่าการซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังได้ ซึ่งไปสู่ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ และความตั้งใจซื้อซ้ำในที่สุด

3. ผลการศึกษาพบว่า ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ดังนั้น ผู้ประกอบการสินค้าโอท็อปควรนำเสนอข้อมูลสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ให้มีความถูกต้อง เป็นจริง และเชื่อถือได้ รวมถึงมีระบบความปลอดภัยที่สามารถรักษาข้อมูล และความเป็นส่วนตัวได้ ทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นว่าผู้ขายสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม มีความซื่อตรง และรักษาสัญญาตามที่ได้โฆษณาไว้ และผู้ขายสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ควรปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้ ใส่ใจในความต้องการของลูกค้าเพื่อรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งจะก่อให้เกิดความตั้งใจซื้อซ้ำสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

4. ผลการศึกษาพบว่า ความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ดังนั้น ผู้ประกอบการสินค้าโอท็อปจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการมีระบบสมาชิกของแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีส่วนลดพิเศษให้กับสมาชิก มีการแจ้งให้กับลูกค้าที่เป็นสมาชิกทราบถึงสินค้าโอท็อปที่มาใหม่ก่อนเสมอ และมีการจัดกิจกรรมพิเศษเฉพาะลูกค้าที่เป็นสมาชิก เพื่อนำไปสู่การแนะนำบอกต่อให้ผู้อื่นซื้อสินค้าโอท็อปจากแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นทางเลือกอันดับแรก รวมถึงการแนะนำให้ข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ให้กับผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาโดยเพิ่มปัจจัยเหตุอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้การพยากรณ์ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งตัวแปรอิสระที่ศึกษาสามารถพยากรณ์ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคมีความถูกต้องแม่นยำเท่ากับร้อยละ 87.7

2. ควรมีการศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางอื่น ๆ ในการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโอท็อปผ่านช่องทางออนไลน์ เนื่องจากปัจจุบันพบว่ายอดขายสินค้าโอท็อปผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้ประกอบการโอท็อปยังมีสัดส่วนที่น้อยอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายผ่านช่องทางออฟไลน์

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

ผลจากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้ซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยพบว่า คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยเหตุที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรนี้จะส่งผลกระทบต่อความตั้งใจซื้อซ้ำโดยที่ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งผลกระทบทางตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ ส่วนความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์จะส่งผลกระทบทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำโดยส่งผลกระทบผ่านความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความจริงว่า ถ้าผู้ประกอบการต้องการให้ลูกค้ามีความพึงพอใจ มีความไว้วางใจ มีความจงรักภักดี และมีความตั้งใจซื้อซ้ำ ผู้ประกอบการจะต้องเริ่มต้นด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการสามารถจะเข้าไปแทรกแซงเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้ามีความตั้งใจซื้อซ้ำเพิ่มขึ้นได้โดยการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม และนำมาปฏิบัติเพื่อทำให้ลูกค้ามีความไว้วางใจ และมีความจงรักภักดี เนื่องจากตัวแปรทั้งสองนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ การแทรกแซงด้วยการกำหนดกลยุทธ์เพื่อทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ผู้ประกอบการสามารถกระทำได้ เพราะว่า เมื่อลูกค้ามีความพึงพอใจก็จะมี ความจงรักภักดี และมีความตั้งใจซื้อซ้ำ การมีความตั้งใจซื้อซ้ำของลูกค้าจะทำให้ผู้ประกอบการโอท็อปและชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น และรุนแรงในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคดิจิทัลที่ผู้ประกอบการสามารถขายสินค้าแบบไร้พรมแดน

องค์ความรู้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ก็คือ ผู้ประกอบการโอท็อปและผู้ประกอบการแพลตฟอร์มออนไลน์เกิดการเรียนรู้ว่าในการทำให้ลูกค้ามีความตั้งใจซื้อซ้ำนั้น กลยุทธ์ใดที่จะได้ผลซ้ำและกลยุทธ์ใดที่จะได้ผลเร็ว สามารถพิจารณาได้จากตัวแปรที่ส่งผลกระทบทางตรง ตัวแปรที่ส่งผลกระทบทางอ้อม และตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาปรากฏการณ์นี้ในระบบ กล่าวคือ ตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในแบบจำลองทั้ง 4 ตัวแปรคือ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ ความพึงพอใจอิเล็กทรอนิกส์ ความไว้วางใจอิเล็กทรอนิกส์ และความจงรักภักดีอิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และมีบทบาทร่วมกันในการทำให้ลูกค้ามีความตั้งใจซื้อซ้ำ การขาดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งย่อมจะให้เกิดการลดลงของอำนาจในการพยากรณ์ความตั้งใจซื้อซ้ำ กล่าวคือขนาดผลกระทบของตัวแปรอิสระที่มีต่อความตั้งใจซื้อซ้ำจะลดลง ซึ่งสามารถวัดได้จากค่า R^2 ที่ลดลงจากการตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งออกไป ดังนั้น กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรจึงควรกำหนดขึ้น และนำไปปฏิบัติควบคู่กันอย่างสมดุล จึงจะทำให้เกิดผลกระทบในระดับมากต่อความตั้งใจซื้อซ้ำ รวมทั้งทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อซ้ำ และซื้อในปริมาณที่มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าโอท็อปบนแพลตฟอร์มออนไลน์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และได้นำมาอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาชุมชน. (2564). แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2562-2565. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://cep.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/108/2020/06/OTOPActionPlan62.pdf>. (วันที่ค้นข้อมูล: 5 กันยายน 2566)
- _____. (2567). ประเภทของผลิตภัณฑ์โอท็อป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://cep.cdd.go.th/otop-data/ผลิตภัณฑ์-otop>. (วันที่ค้นข้อมูล: 12 กันยายน 2566)
- _____. (2567). รายงานการจำหน่ายสินค้าตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปีงบประมาณ 2566. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://logi.cdd.go.th/otop/cdd_report/otop_r10.php?&year=2566&org_group=0. (วันที่ค้นข้อมูล: 12 กันยายน 2566)
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). พฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.etda.or.th/getattachment/78750426-4a58-4c36-85d3-d1c11c3db1f3/IUB-65-Final.pdf.aspx>. (วันที่ค้นข้อมูล: 6 กันยายน 2566)
- กรีน เน็ตเวิร์ค. (2565). พช. -ปณท. -ป.บัน วิสาหกิจเพื่อสังคม ชูแพลตฟอร์ม Jubjaai.com เชื่อมสินค้า OTOP ช่วยชุมชน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.greennetworkthailand.com/jubjaai-สินค้า-otop/>. (วันที่ค้นข้อมูล: 10 กันยายน 2566)
- เกศสิริ ปันธุระ. (2556). การรับรู้คุณค่าและการตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคต่อสินค้าอาหารโอท็อป. *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*, 5(3), 201-230.
- เขมรัตน์ บุญหล่อสุวรรณ. (2563). การศึกษาประสบการณ์การใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุนการสอนของครู. (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ฉันทะ จันทะเสนา. (2562). ตัวแปรที่มาก่อนของการตั้งใจซื้อซ้ำในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย. *วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*, 11(1), 34-64.
- ปิวนิชา พุทธเกิด. (2565). อิทธิพลของคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์และความไว้วางใจต่อความตั้งใจซื้อซ้ำของการซื้อสินค้าออนไลน์ในประเทศไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 14(3), 145-158.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18, 375-396.
- ปิยพงษ์ สัจจาพิทักษ์. (2560). อิทธิพลของการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ที่มีต่อความไว้วางใจของผู้บริโภคในตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของสินค้าโอท็อป. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปณณวีร์ วีระพงษ์. (2565). คุณภาพการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน กรณีศึกษา : Grab Food. (สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โพสต์ทูเดย์. (2566). “ไทยดีเวอร์” แพลตฟอร์มออนไลน์ใหม่ ชื้อขายสินค้า OTOP/SME. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.posttoday.com/general-news/698852>. (วันที่ค้นข้อมูล: 10 กันยายน 2566)
- ภณิชา รุ่งรัชพันธ์. (2563). การรับรู้คุณภาพบริการ ความพึงพอใจและความไว้วางใจที่ส่งผลต่อความภักดี ในการซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน Shopee. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลัดดาวัลย์ โชคถาวร, กาญจนา สุคันธสิริกุล และสรียา วิจิตรเสถียร. (2563). การพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุ ความตั้งใจซื้อซ้ำของผู้บริโภค จากการซื้อสินค้าผ่านร้านค้าปลีกออนไลน์. *วารสาร มทร.อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 108-127.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13, 2566-2570*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue. (วันที่ค้นข้อมูล: 7 กันยายน 2566)
- สุชาติ ไตรภพสกุล. (2561). แบบจำลองสมการโครงสร้างคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่อความพึงพอใจและความตั้งใจซื้อซ้ำของลูกค้า: กรณีศึกษาการซื้อสินค้าผ่านทางเว็บไซต์. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 40(158), 24-52 .
- สุตาภัทร คงเกิด. (2559). *การพัฒนาแบบจำลองของความภักดีอิเล็กทรอนิกส์ในการซื้อสินค้าทางเว็บไซต์*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุริยา สนุก. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการซื้อสินค้าประเภทสินค้าตกแต่งบ้านออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม E-Marketplac. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไอรินย์ สมบูรณ์. (2560). แบบจำลองความตั้งใจกลับมาซื้อสินค้าของลูกค้า: การศึกษาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบ B2C ในประเทศไทย. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒและพัฒน์ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(18), 258-276.
- Arya, S. & Srivastava, S. (2015). Effects of User's Primary Need on Relationship between E-Loyalty and its Antecedents. *Indian Institute of Management Calcutta*, 42(4), 419-449.
- Bulut, Z. A. (2015). Determinants of Repurchase Intention in Online Shopping: a Turkish Consumer's Perspective. *International Journal of Business and Social Science*, 6(10), 55-63.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. A. (2000). *Introducing LISREL*. London: Sage Publications.
- Emamdin, M., Singh, J. S. K., & Fah, J. S. K. (2020). Role of E-trust, E-loyalty, and E-satisfaction on Online Buying Behavior among Millennials in Kuala Lumpur, Malaysia. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 12(3), 1-16.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (1998). *Multivariate Data Analysis*. (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- _____. (2010). *Multivariate Data Analysis*. (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Kurup, A.J. & Jain, P. (2018). Effect of E-Loyalty Cues on Repurchase Behavioral Intentions Among Online Shoppers. *Indian Journal of Marketing*, 48(11), 1-7.
- Miao, M., Tariq J., Zaman, S. I., Khan S., Hanif, N. A. & Javed, M. K. (2021). The Influence of E-Customer Satisfaction, E-Trust and Perceived Value on Consumer's Repurchase Intention in B2C E-Commerce Segment. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 34(10), 2184-2206.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. & Malhotra, A. (2005). ESQUAL: A Multiple Item Scale for Assessing Electronic Service Quality. *Journal of Service Research*, 7(3), 213-233.
- Purnamasari, I., & Suryandari, R. T. (2023). Effect of E-Service Quality on E-Repurchase Intention in Indonesia Online Shopping: E-Satisfaction and E-Trust as Mediation Variables. *European Journal of Business and Management Research*, 8(1), 155-161.

- Roy, S. K. & Butaney, G. T. (2014). Customer's Relative Loyalty: an Empirical Examination. *Journal of Strategic Marketing*, 22(3), 206-221.
- Saglam, M. & Jarrar, M. (2021). The Effects of E-Satisfaction, E-Brand Loyalty and E-Trust Levels on Consumer Behavioral Intentions: A Study on Online Shoppers in Turkey. *Journal of International Trade, Logistics and Law*, 7(2), 30-43.
- Saodin & Sunarti, S. A. Z. (2019). The Influence of E-Service Quality toward E-Satisfaction, E-Trust, E-Word of Mouth and Online Repurchase Intention: A Study on The Consumers of The Three-Star Hotels in Lampung. *RJOAS*, 9(93), 27-38.
- Schober, P., Boer, C., & Schwarte, L. A. (2018). Correlation Coefficients: Appropriate Use and Interpretation. *Anesthesia & Analgesia*, 126(5), 1763-1768
- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2016). *A beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. (4th ed.). New York:Routledge.
- Shafiee, M. M. & Bazirgan, N. A. (2018). Behavioral Customer Loyalty in Online Shopping: The Role of E-Service Quality and E-Recovery. *Journal of theoretical and applied electronic commerce research*, 13(1), 26-38.
- Shanti Nugrahani, D., Astuti, W., & Harsono, H. (2022). The Role Of E-Trust As Mediation Effect Of E-Service Quality on Online Purchase Intention at Consumer SMEs Culinary Sector in Special Region of Yogyakarta. *PENANOMICS: International Journal of Economics*, 1(3), 289-300.
- Sharma, S. (1996). *Applied Multivariate Techniques*. John Wiley and Sons Inc., New York.
- Singh, S. (2017). Examining Factors Influencing Customer Loyalty and Repurchase Intentions in Online Shopping: An Indian Perspective. *IMR (Indira Management Review)*, 11(2), 76-87.
- Stevens, J. (2009). *Applied Multivariate Statistics or the Social Sciences*. (5th ed.). Hillsdale, NJ:Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Wandoko, W., Haryanto, B. & Panggati, I. D. (2023). The Influence of E-Trust and E-Satisfaction on Customer E-Loyalty toward Online Shop in E-Marketplace during Pandemic Covid-19. *E3S Web of Conferences*, 388, 1-9.

อิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร

Influences Quality of life the Happiness of the Elderly Bangkok area

กิงแก้ว พรอภิรัชสกุล^{1*} และประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์²
Kingkeaw Pornapiraksakul^{1*} and Prasert Sitthijirapat²

¹สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²สาขาวิชาการบริหารและการจัดการสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹Digital Marketing Program Faculty of Business Administration, Sripatum University

²Business Administration Program in Modern Administration and Management Faculty
of Business Administration, Sripatum University

*Corresponding author E-mail: kingkeaw.po@spu.ac.th

Received: February 15, 2024; Revised: April 26, 2024; Accepted: April 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบระดับความสุขของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตลอดจนเพื่อศึกษาอิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่มีต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุสัญชาติไทย ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 384 คน จากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความสุข การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยการรวบรวมแบบประเมินความสุขที่รับมาทั้งหมด นำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ANOVA สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ด้านความสุขของผู้สูงอายุในภาพรวม พบว่า ผู้สูงอายุ มีความสุขอยู่ในระดับน้อยกว่าคนทั่วไปตามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ด้านการเปรียบเทียบระดับความสุขของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันผู้สูงอายุมีความสุขต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ความสุขผู้สูงอายุ, เขตกรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this study were to study the level of Quality of Life of the elderly. Bangkok area and to compare the level of happiness of senior citizens in Bangkok area as well as to study the influence of the level of Quality of Life that has an effect on the happiness level of the elderly Bangkok area. The sample group is the Elderly Thai nationality aged 60 years and over who are members of the Bangkok Elderly Association, totaling 384 people. From the sample schedule, the research instrument was a happiness assessment. Data analysis and processing by collecting all happiness assessments received. Used to process and analyze data. Using statistical packages for research Statistics used in data analysis in this study include frequency, percentage,

mean, standard deviation, and ANOVA. The statistical significance used in the analysis was set at the 0.05 level.

The results of the research found that the quality of life of the elderly Bangkok area at a high level in terms of overall happiness of the elderly, it was found that the elderly were less happy than the general population according to the Thai Happiness Index. In terms of happiness of the elderly, it was found that the level of happiness of the elderly people. In comparing the level of happiness of the elderly in Bangkok classified by personal factors, it was found that the personal factors are different and the elderly have different happiness levels.

Keywords: Quality of Life, Happiness The Elderly, Bangkok area

บทนำ

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีมิติหลายอย่างและมีผลต่อความสมบูรณ์ของชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ นี่คือนางปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ He (2023) ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า คุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย (1) สุขภาพร่างกาย: สุขภาพที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญของคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ การดูแลสุขภาพ, การออกกำลังกาย, การบำบัดทางกายภาพ, การรักษาโรค, และการตรวจสุขภาพประจำปีมีผลต่อความเพลิดเพลินและความกระปรี้กระเปร่าของชีวิต (2) สุขภาพจิต: การดูแลสุขภาพจิตมีความสำคัญเช่นกัน การมีความสุข, การสนุกสนาน และการมีกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุขและมีความมั่นใจในชีวิต (3) ความเชื่อมั่นและความอิสระ: ความสามารถที่จะทำกิจกรรมที่ต้องการ การรับผิดชอบตนเอง และความอิสระที่มีทั้งทางทรัพยากรและการตัดสินใจทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความคุ้มค่าในชีวิตของตนเอง (4) ความสัมพันธ์และการเชื่อมต่อ: การเคลื่อนไหวในสังคมและการมีความสัมพันธ์ทางสังคมมีผลในคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. ความสัมพันธ์ทางสังคม การมีเพื่อน และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีสามารถช่วยเพิ่มความสุขและคุณค่าในชีวิต (5) การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง: การไม่หยุดเรียนรู้และพัฒนาตนเองทั้งทางจิตและปัจจัยทางสังคม ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าชีวิตยังมีความหมายและท้าทาย และ (6) การมีเป้าหมาย: การมีเป้าหมายในชีวิตช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต, ทำให้ชีวิตมีความหมายและการเตรียมตนเพื่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิต.

นอกจากนี้ Padmaja et al. (2023) ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจึงเกิดขึ้นจากการรวมกันของปัจจัยทั้งหลายนี้และสามารถมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความต้องการของแต่ละบุคคล ได้แก่ (1) การมีกิจกรรมที่สนใจ: การทำกิจกรรมที่สนใจช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกสดชื่นและมีความสุขในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้กิจกรรมที่สามารถทำร่วมกับผู้อื่น เช่น การเข้าร่วมกลุ่มกีฬากลุ่มกิจกรรมทางสังคม ช่วยสร้างเครือข่ายสังคมและเสริมสร้างความเชื่อมั่น (2) การรักษาความปลอดภัย: การมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมั่นใจและมีความสุขในการดำเนินชีวิตนอกจากนี้การรักษาความปลอดภัยในการเดินทางป้องกันอุบัติเหตุและการดูแลสุขภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุมีผลต่อความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ (3) การมีการดูแลสุขภาพมิติ: การรับการดูแลสุขภาพทางทัศนศาสตร์ ทางกายภาพ และทางจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ การตรวจสุขภาพประจำปี การปรึกษาจิตแพทย์และการได้รับการดูแลจากทีมที่มีความเชี่ยวชาญช่วยให้ประสบการณ์การดูแลที่ครอบคลุม (4) การมีความเข้าใจและการช่วยเหลือ: การมีการสื่อสารที่ดีกับครอบครัว ผู้ดูแล และทีมงานทางการแพทย์เป็นสิ่งสำคัญการรับความเข้าใจและการช่วยเหลือทั้งในด้านทางร่างกายและจิตใจช่วยเสริมสร้างความสุขและความมั่นคงในชีวิตประจำวัน (5) การมีการวางแผนการเงิน: การวางแผนการเงินเป็นส่วนสำคัญในการให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงและปลอดภัย การกำหนดแผนการเงินที่เหมาะสมช่วยให้พวกเขาสามารถจัดการค่าใช้จ่ายทุกวัน รวมถึงการดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ (6) การมีความเชื่อมโยงกับชุมชน: การมีการเชื่อมโยงกับชุมชนช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม. การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การทำงานอาสาสมัคร หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนช่วยสร้างความสุขและ

ความรู้สึกว่ามีความสำคัญ นอกจากนี้ Jiang et al. (2023) ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จึงมีหลายปัจจัยที่ต้องพิจารณา และการบูรณาการทั้งหลายนี้ช่วยให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่มีความสุข กระปรี้กระเปร่า และมีคุณภาพ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความสุขส่วนตัวของพวกเขา มีลักษณะที่หลากหลายและขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความต้องการของแต่ละบุคคล ได้แก่ (1) การรักษาสุขภาพที่ดี: การรักษาสุขภาพที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีผลต่อความสุข ผู้สูงอายุที่สามารถดูแลสุขภาพของตนเองอย่างเหมาะสมมักมีความพึงพอใจและความสุขทางร่างกาย (2) การมีความสัมพันธ์ที่ดี: ความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และคนรอบข้างมีผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกได้รับความรักและความเข้าใจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุข (3) การมีกิจกรรมที่สนใจ: การทำกิจกรรมที่สนใจช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกสดชื่นและมีความสุข การทำสิ่งที่ทำให้รู้สึกถึงความสำเร็จและความพึงพอใจมีผลต่อคุณภาพชีวิต การรับรู้และการนำเสนอความรู้สึก: การมีการรับรู้และการนำเสนอความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและโลกรอบข้างช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงคุณค่าและความหมายในชีวิต (4) การมีชุมชนและเครือข่ายสังคม: การมีการเชื่อมโยงกับชุมชนและการมีเครือข่ายสังคมช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกไม่เหงาและมีการสนับสนุนจากสังคม (5) การมีความเข้าใจและการพึงพอใจในตนเอง: การมีความเข้าใจในตนเองและการพึงพอใจในความคิดตนเองช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมั่นใจและมีความสุข (6) การมีเป้าหมายในชีวิต: การมีเป้าหมายที่ชัดเจนช่วยให้ผู้สูงอายุมีทิศทางในชีวิตและมีความมุ่งมั่นในการตั้งเป้าหมายและความสำเร็จ (7) การมีความอิสระ: การรักษาความอิสระในการตัดสินใจและการดำเนินชีวิตช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีพื้นที่ส่วนตัวและความเสรี (8) การมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ: การวางแผนการเงินและการมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมั่นคงและสามารถดูแลตนเองได้ และ (9) การมีการดูแลที่เหมาะสม: การได้รับการดูแลที่เหมาะสมทั้งทางทัศนศาสตร์และจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกดูแลและสนับสนุน

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อค้นพบเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงอิทธิพลที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร อีกทั้งสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อส่งเสริมความสุขในชีวิตผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร ในเชิงรุกต่อเนื่อง ประสานภาคี บริการชุมชน/ท้องถิ่น ภาควิชาการสุขภาพ ภาควิชาการสังคม และบูรณาการดูแลแบบองค์รวม ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความสุขให้ผู้สูงอายุในเขตต่าง ๆ ในประเทศไทยได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสุขของผู้สูงวัยเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่มีต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

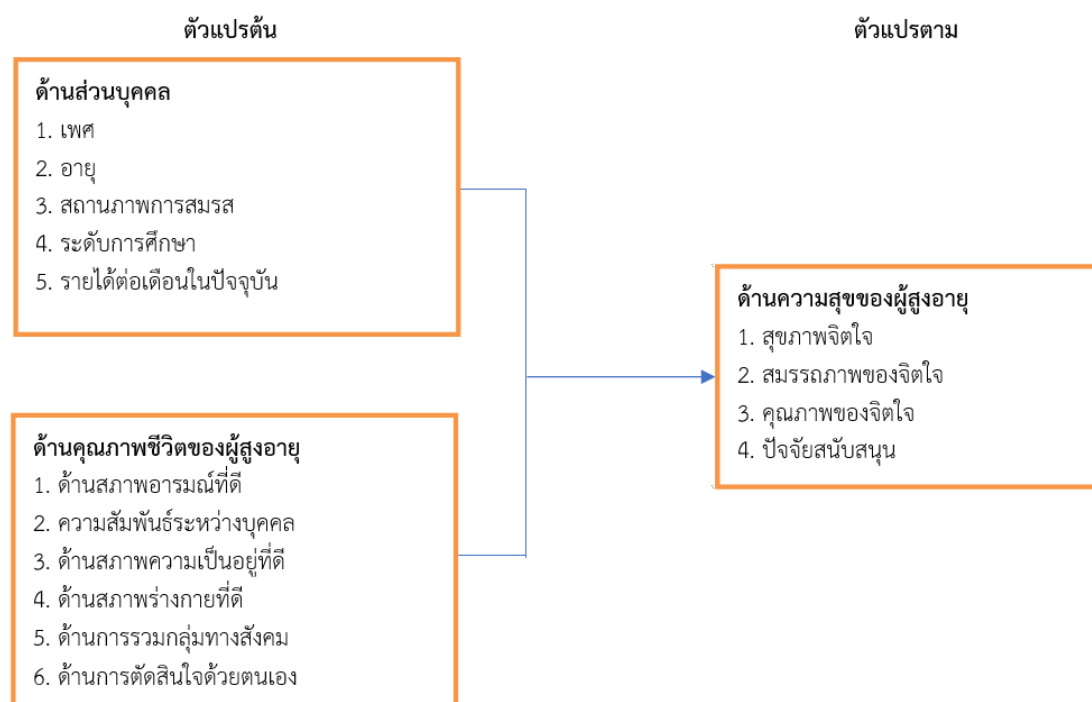
1. ตัวแปรด้านส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน

2. ตัวแปรด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี ของ Schalock (2004) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (3) ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี (4) ด้านสภาพร่างกายที่ดี (5) ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม และ (6) ด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง

ตัวแปรตาม ได้แก่

ตัวแปรด้านความสุขของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความสุขที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความสุขของกรมสุขภาพจิต 15 ข้อ ฉบับใหม่ (TMHI-15) ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) สุขภาพจิตใจ (2) สมรรถภาพของจิตใจ (3) คุณภาพของจิตใจ และ (4) ปัจจัยสนับสนุน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร” ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีความเกี่ยวข้อง สามารถนำมาพัฒนาเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ครั้งนี้ใช้วิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เฉพาะผู้สูงอายุ สัญชาติไทย ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและมีถิ่นอาศัยอยู่ในประเทศไทย เขต กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 1,081,753 คน (National Static Office, 2023)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เฉพาะผู้สูงอายุสัญชาติไทย ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ทั้งสิ้น จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความสุขของกรมสุขภาพจิต 15 ข้อ ฉบับใหม่ (TMHI-15) ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2550

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความสุขของกรมสุขภาพจิต 15 ข้อ ฉบับใหม่ (TMHI-15) ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2550 เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ส่วน ข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรทุกตัวได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม ดังนั้นเนื้อหาในแบบสอบถามจะครอบคลุมแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว เพื่อให้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับด้านส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับด้านความสุขของผู้สูงอายุ

โดยแต่ละข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธี Likert Scale มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร โดยทางชมรมผู้สูงอายุ จะมีการจัดกิจกรรมสำหรับสมาชิกทุกเดือน แต่ทั้งนี้ มีผู้สูงอายุเข้าร่วมจำนวนน้อยมาก จึงทำให้ยากต่อการเก็บข้อมูล ให้ครบตามจำนวน ดังนั้นผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล โดยเดินทางไปตามวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในวันพระ ซึ่งมีผู้สูงอายุเดินทางมาร่วมทำบุญจำนวนมากและใช้วิธีอ่านแบบประเมินความสุข ให้ผู้สูงอายุฟังและให้ผู้สูงอายุเลือกตอบตามความคิดเห็นของตนเอง จนได้แบบประเมินความสุข ครบตามจำนวน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในปัจจุบัน และค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับแรงสนับสนุนทางสังคม และความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร

2. ใช้การวิเคราะห์หาความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในปัจจุบัน ถ้าหากพบความแตกต่างกันจะดำเนินการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe's Method โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้สำหรับวิเคราะห์อิทธิพลที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร โดยค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 384 ฉบับ เพื่อดำเนินการหาค่าสถิติพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=384)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	190	49.50
หญิง	194	50.50
อายุ		
60-65 ปี	195	50.70
66-70 ปี	102	26.60

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
71-75 ปี	38	9.90
76 ปีขึ้นไป	49	12.80
สถานภาพการสมรส		
โสด	103	26.80
สมรส	168	43.80
หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่	113	29.40
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น	113	29.40
มัธยมต้น	100	26.00
มัธยมปลาย	102	26.60
ปริญญาตรีขึ้นไป	69	18.00
รายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	135	35.20
5,001-10,000 บาท	78	20.30
10,001-15,000 บาท	66	17.02
มากกว่า 15,001 บาทขึ้นไป	105	27.30

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปมีดังนี้

1. เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 ตามลำดับ
2. อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 60-65 ปี มีจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 66-70 ปี มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ช่วงอายุมากกว่า 76 ปีขึ้นไป มีจำนวน 49 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.80 และช่วงอายุ 71-75 ปี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ตามลำดับ
3. สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 รองลงมาคือ สถานภาพหย่า/หม้าย/แยกกันอยู่ มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 และสถานภาพโสด มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ตามลำดับ
4. ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีจำนวน 113 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.40 รองลงมาคือ ระดับมัธยมปลาย มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ระดับมัธยมต้น มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 และระดับปริญญาตรี ขึ้นไป มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ตามลำดับ
5. รายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 รองลงมาคือ รายได้มากกว่า มากกว่า 15,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 รายได้ 5,001-10,000 บาท มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 และ รายได้ 10,001-15,000 บาท มีจำนวน 66 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.20 ตามลำดับ

1.2 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เขต กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวม

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี	3.28	0.27	ปานกลาง	3
ด้านสภาพร่างกายที่ดี	3.52	0.39	มาก	1
ด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง	3.15	0.34	ปานกลาง	6
ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม	3.25	0.46	ปานกลาง	4
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.33	0.36	ปานกลาง	2
ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี	3.24	0.37	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	3.29	0.23	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสภาพร่างกายที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี และด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง ตามลำดับ

1.3 ความสุขของผู้สูงอายุ เขต กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 คะแนนความสุขของผู้สูงอายุในภาพรวม และรายชื่อ

ความสุขของผู้สูงอายุ	คะแนน	ลำดับที่
1. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต	2.08	3
2. ท่านรู้สึกสบายใจ	2.03	5
3. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	1.91	6
4. ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง	0.77	14
5. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์	0.72	15
6. ท่านสามารถทำใจยอมรับได้สำหรับปัญหาที่ยากจะแก้ไข (เมื่อมีปัญหา	1.57	10
7. ท่านมั่นใจว่าจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น	1.52	11
8. ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต	1.72	8
9. ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์	1.45	12
10. ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา	1.75	7
11. ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเมื่อมีโอกาส	1.67	9
12. ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง	0.93	13
13. ท่านรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว	2.17	2
14. หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดี	2.07	4
15. สมาชิกในครอบครัว มีความรักและผูกพันต่อกัน	2.28	1
รวม	24.61	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้สูงอายุ มีความสุขอยู่ในระดับน้อย โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ ผู้วิจัยใช้ ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย (Thai Happiness Indicators: TH-15) มีคะแนนเต็ม 45 คะแนน เมื่อผู้ตอบได้ประเมินตนเอง และรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

คะแนน 33-45 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (Good)

คะแนน 27-32 คะแนน หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (Fair)

คะแนน 26 คะแนนหรือน้อยกว่า หมายถึง มีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป (Poor)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สมาชิกในครอบครัว มีความรักและผูกพันต่อกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดี ท่านรู้สึกสบายใจ ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ท่านสามารถทำใจยอมรับได้สำหรับปัญหาที่ยากจะแก้ไข เมื่อมีปัญหา ท่านมั่นใจว่าจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง และท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขต กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

2.1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ แตกต่างกันผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ

ความสุขของผู้สูงอายุ	ชาย (n=190)		หญิง (n=194)		t	Sig.	ผลการทดสอบ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ในภาพรวม	3.07	0.67	2.90	0.68	2.462	0.014*	แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นเพศชาย ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = 0.67) มีความคิดเห็นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ สูงกว่า เพศหญิง ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 0.68) กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ($t = 2.462$, Sig. = 0.014) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ แตกต่างกันผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ

ความสุขของผู้สูงอายุ	60-65 ปี (n=195)		66-70 ปี (n=102)		71-75 ปี (n=38)		มากกว่า 75 ปี (n=49)	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ในภาพรวม	2.94	0.63	3.05	0.76	2.93	0.60	3.10	0.72

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีอายุมากกว่า 75 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = 0.72) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุ 66-70 ปี ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.76) ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-65 ปี ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.63) และผู้สูงอายุที่มีอายุ 71-75 ปี ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway-ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การทดสอบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ

ความสุขของผู้สูงอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
	ระหว่างกลุ่ม	1.697	3	0.566	1.222	0.301	ไม่แตกต่าง
ในภาพรวม	ภายในกลุ่ม	175.837	380	0.463			
	รวม	177.534	383				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข โดยรวมแตกต่างกัน ($F = 1.222$, Sig. = 0.301) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.3 ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความสุขของผู้สูงอายุ	ต่ำกว่ามัธยม (n=113)		มัธยมต้น (n=100)		มัธยมปลาย (n=102)		ป.ตรีขึ้นไป (n=69)	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ในภาพรวม	2.99	0.69	2.77	0.50	2.88	0.56	3.45	0.81

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.81) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข สูงกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยม ($\bar{x} = 2.99$, S.D. = 0.69) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.56) และผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway-ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การทดสอบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ

ความสุขของผู้สูงอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ในภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	21.261	3	7.087	17.233*	0.000	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	156.274	380	0.411			
	รวม	177.534	383				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ โดยรวมแตกต่างกัน ($F = 17.233$, $Sig. = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) ได้ผลการทดสอบปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) จำแนกตามระดับการศึกษา

ความสุขของผู้สูงอายุ	ระดับการศึกษา	ต่ำกว่า ม.	ม.ต้น	ม.ปลาย	ป.ตรีขึ้นไป
ในภาพรวม	ต่ำกว่ามัธยม	-	0.22461	0.11423	0.46462*
	มัธยมต้น	-	-	0.11038	0.68924*
	มัธยมปลาย	-	-	-	0.57886*
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า มีจำนวน 3 คู่ที่ต่างกัน คือ การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป (0.46462) ระดับมัธยมต้นกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป (0.68924) และระดับมัธยมปลายกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป (0.57886) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ความสุขของผู้สูงอายุ	โสด (n=103)		สมรส (n=168)		หย่า/หม้าย/แยกกัน (n=113)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ในภาพรวม	2.84	0.57	3.05	0.71	3.02	0.69

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีสถานภาพสมรส ($\bar{X} = 3.05$, $S.D. = 0.71$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีสถานภาพหย่า/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{X} = 3.02$, $S.D. = 0.69$) และผู้สูงอายุที่มีสถานภาพโสด ($\bar{X} = 2.84$, $S.D. = 0.57$) ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway-ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การทดสอบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ความสุขของผู้สูงอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ในภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.147	3	1.574	3.438*	0.033	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	174.387	380	0.458			
	รวม	177.534	383				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขโดยรวมแตกต่างกัน ($F = 3.438$, $Sig. = 0.033$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) ได้ผลการทดสอบปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ความสุขของผู้สูงอายุ	สถานภาพการสมรส	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย/แยก
ในภาพรวม	โสด	-	0.21641*	0.17852
	สมรส	-	-	0.03789
	หย่า/หม้าย/แยกกัน	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 พบว่า มีจำนวน 1 คู่ที่แตกต่างกัน คือ สถานภาพโสดกับสถานภาพสมรส (0.21641) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความสุขของผู้สูงอายุ	ต่ำกว่า 5000 (n=135)		5001-10000 (n=78)		10001-15000 (n=66)		มากกว่า 15001 (n=105)	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ในภาพรวม	3.06	0.75	3.07	0.66	3.00	0.70	2.82	0.55

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ($\bar{x} = 3.07$, $S.D. = 0.66$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข สูงกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x} = 3.06$, $S.D. = 0.75$) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.00$, $S.D. = 0.70$) และผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,001 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 2.82$, $S.D. = 0.55$) ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway-ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การทดสอบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความสุขของผู้สูงอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ในภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.070	3	1.357	2.972*	0.032	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	173.464	380	0.456			
	รวม	177.534	383				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้สูงอายุ ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ โดยรวมแตกต่างกัน ($F = 2.972$, $Sig. = 0.032$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) ได้ผลการทดสอบปรากฏผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความสุขของผู้สูงอายุ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 5000	5001-10000	10001-15000	15001ขึ้นไป
ในภาพรวม	ต่ำกว่า 5000	-	0.00368	0.05964	0.23866*
	5001-10000	-	-	0.06333	0.24234*
	10001-15000	-	-	-	0.17902
	15001ขึ้นไป	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่า มีจำนวน 2 คู่ที่แตกต่างกัน คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5000 บาท กับระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป (0.23866) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001-10,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป (0.24234) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการ ENTER ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ ดังกล่าวปรากฏผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณของคุณภาพชีวิต ที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ

ตัวแปร เกณฑ์	ตัวพยากรณ์	b	β	t	R	R ²	F	SE _{est}	Sig.
ความสุข ของ ผู้สูงอายุ	a = -0.446			-2.444*					
	tqe1	0.406	0.288	4.207*					
	tqe2	0.070	0.055	0.893					
	tqe3	0.284	0.223	3.620*	0.752	0.566	54.158*	±0.45398	0.000
	tqe4	0.113	0.097	1.439					
	tqe5	-0.200	-0.162	-2.696*					
	tqe6	0.455	0.343	6.095*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 สามารถอธิบายได้ว่า ระบบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีอิทธิพลต่อความสุขของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก โดยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี (tqe1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (tqe2) ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี (tqe3) ด้านสภาพร่างกายที่ดี (tqe4) ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม (tqe5) และด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง (tqe6) มีอิทธิพลต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร (THP) อยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ 0.752 ($R = 0.752$) หรือมีอำนาจในการทำนายได้ร้อยละ 56.60 ($R^2 = 0.566$) มีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.45398 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 ค่า โดยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง (tqe6) มีอิทธิพลสูงสุด ($\beta = 0.343$) รองลงมาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี (tqe1) ($\beta = 0.288$) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี (tqe3) ($\beta = 0.223$) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม (tqe5) ($\beta = -0.162$)

อภิปรายผล

ภาพรวมจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสุขของผู้สูงอายุ ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุ มีความสุขอยู่ในระดับน้อยกว่าคนทั่วไปตามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย และคุณภาพชีวิตมีอิทธิพลต่อความสุขของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Amornnimit et al. (2022) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสุขในชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวมระดับความสุขของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง และ ในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในชุมชน พบว่า ตัวแปรพื้นที่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และสุขภาพ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับคะแนนความสุขที่แตกต่างกัน อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwon (2019) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวขึ้นอยู่กับเพศ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวตามเพศ ผู้เข้าร่วมการศึกษาค้นนี้เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังจำนวน 959 คน จากทั้งหมด 22,948 คนการศึกษาในการสำรวจการตรวจสุขภาพและโภชนาการแห่งชาติเกาหลี วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางอายุ ระดับการศึกษา และจำนวนของปริมาณแคลอรี สถานะทางเศรษฐกิจ การปรากฏตัวของโรคข้ออักเสบ การปรากฏตัวของกิจกรรมที่จำกัด สถานะสุขภาพส่วนตัวมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในผู้ชาย มีอำนาจอธิบาย 50.5% ($p < .001$) การปรากฏตัวของอาการปวดหลังอัตรานัยภาวะสุขภาพ ความคิดฆ่าตัวตายมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของสตรี โดยมีอำนาจอธิบาย ร้อยละ 41.4 ($p < .001$) ดังนั้น เพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังจึงจำเป็นต้องจัดให้มีการแทรกแซงที่เหมาะสมขึ้นอยู่ กับเพศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thiratanachaiyakul (2021) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดปทุมธานี จังหวัด

นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิต ของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ด้านความสุขของผู้สูงอายุ ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุ มีความสุขอยู่ในระดับน้อยกว่าคนทั่วไปตามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย

สรุป

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามรายชื่อได้ดังนี้

1. ผลศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและระดับความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความสุขของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย
2. ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขของผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันความสุขของผู้สูงอายุแตกต่างกัน
3. ผลการศึกษาอิทธิพลของระดับคุณภาพชีวิตที่มีต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีอิทธิพลต่อความสุขของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อค้นพบเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงอิทธิพลที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร อีกทั้งสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อส่งเสริมความสุขในชีวิต ผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร ในเชิงรุกต่อเนื่อง ประสานภาคี บริการชุมชน/ท้องถิ่น ภาควิชาการสุขภาพ ภาควิชาการสังคม และบูรณาการดูแลแบบองค์รวม ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความสุขให้ผู้สูงอายุในเขตต่าง ๆ ในประเทศไทยได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยารัตน์ ชีระธนชัยกุล ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่องานวิจัย และขอขอบพระคุณ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่สนับสนุนส่งเสริมการทำวิจัย จนสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี มา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- Amornnimit, U., Sansuk, N. S. & Rangseeprom, T. (2022). The Study of Elderly Life Happiness. Rajamangala University of Technology Tawan-ok. *Social Science Journal*, 11(1), 116-127.
- He, L. (2023). Behavioral Training with Nursing Intervention Improves Postoperative Rehabilitation and Nutritional Status of Elderly Patients with Benign Prostatic Hyperplasia. *Current Topics in Nutraceutical Research*, 21(4), 478-485.
- Jiang, J., Shi, X., Zhang, Y., & Wu, Y. (2023). Comprehensive Nutritional Nursing Intervention in Elderly Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease. *Current Topics in Nutraceutical Research*, 21(3), 277-283.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kwon, M. (2019). Factors Influencing Quality of Life Elderly Who Live Alone, Depending on Gender. *Journal of Digital Convergence*, 17(1), 365-373.
- National Static Office. (2023). Statistics of the elderly. [Online]. Available from: <http://www.dop.go.th/th/know/1>.

- Padmaja, G., Pande, R., & Kaur, P. (2023). Women, aging, health and quality of life: A framework for action and policy formulations. *Asia Pacific Journal of Health Management*, 18(2), 164-175.
- Schalock, R. L. (2004). The concept of quality of life: what we know and do not know. *Journal of intellectual disability research*, 48(3), 203-216.
- Thiratanachaiyakul, K. (2021). The influence of quality of life on happiness of elderly people in Bangkok. *J Bus Adm Assoc Priv High Educ Inst Thai*, 10(1), 30-48.

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก
อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

Creative Tourism Model by Creating a Learning Base Based on
The Sufficiency Economy Philosophy : A Case Study of Moo 6
Community Bangnokkhawak Sub-District, Bangkhontee District,
Samut Songkhram Province

พงษ์ศักดิ์ เจริญงามเสมอ, พรรณี โรจนเบญจกุล*, ทิพย์วารินทร์ เบญจนิรัตน์, จตุพร อุ่นประเสริฐสุข,
ศศิเพ็ญ ครุฑขังทอง, รุ่งตะวัน เมืองมูล และจิรวรรณ สุตสวาท

Pongsak Jareanngamsamear, Phannee Rojanabenjakun*, Tipvarin Benjanirat, Jatuporn Ounprasertsuk,
Sasipen Krutchangthong, Roongtawan Muangmoon and Jirawat Sudsawat
วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตสมุทรสงคราม

College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University, Samut Songkram Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: phannee.ro@ssru.ac.th

Received: September 27, 2023; Revised: February 27, 2024; Accepted: June 13, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักท่องเที่ยว 2) เพื่อยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือ ชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินการวิจัยโดยสร้างฐานการเรียนรู้ 5 ฐาน คือ (1) ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (2) ฐานการเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์ (3) ฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืช (4) ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ และ (5) ฐานการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและ/หรือสัตว์ ต่อด้วยการยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน โดยจัดสนทนากลุ่มและถอดบทเรียนการพัฒนาฐานเรียนรู้ทางการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน การทำชาจากดอกมะลิ และพัฒนาการทำเพชบุ๊กกิ้งเพื่อความสามารถในการแข่งขัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สามารถสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน โดยใช้รูปแบบการบรรยายตามฐานต่าง ๆ ให้ความรู้เรื่องเกษตรผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถบริหารจัดการได้โดยมีเครือข่ายชุมชน มีระดับความพึงพอใจ 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาเครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในด้านสีกลิ่นของผลิตภัณฑ์จากดอกมะลิมากที่สุด ผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชนได้เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน และ 3) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ มีการจัดสร้างเพชบุ๊กกิ้งเป็นรูป “ฐานการเรียนรู้เกษตรผสมผสาน” มีความทันสมัยน่าสนใจ และทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับมาก และการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการท่องเที่ยว, ฐานการเรียนรู้การเกษตร, เครื่องดื่มสมุนไพรดอกมะลิ, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The research aims to: 1) establish a tourism model that incorporates agricultural learning for tourists; 2) enhance products to generate sustainable income and add value; and 3) strengthen competitive capabilities to support the emerging market of this century. The sample group was Community Village No. 6, Bang Nok Khawaek Subdistrict, Bang Khonthi District, Samut Songkhram Province. Conduct research by creating five learning bases: (1) Sufficiency Economy Learning Base; (2) Animal Breeding Learning Base; (3) Plant Cultivation Learning Base; (4) Learning Base Know how to make organic fertilizer, and (5) have a learning base for processing products from plants and/or animals. Continue by upgrading products to create added value and sustainable income. By organizing group discussions and extracting lessons from developing an agricultural learning base for community agritourism, making tea from jasmine flowers, and developing a Facebook page for competitiveness.

The results of the research found that: 1) the community is able to create a learning-based tourism model for tourist attractions according to the community's philosophy of sufficiency economy. Using various lecture formats to provide knowledge about integrated agriculture according to the sufficiency economy principles. Can be managed with a community network. Has a satisfaction level of 4.80, the highest level. 2) upgrading products to create added value and sustainable income. It is the development of herbal drinks from jasmine flowers to support creative tourism. Consumers are most satisfied with the color of jasmine products. Community products can reflect the community's identity, creating added value and generating sustainable income. sustainability, and 3) developing competitive capabilities to support the modern market. A Facebook page has been created. "Integrated Agriculture Learning Base" is modern and interesting. and thus increase the income of the research participants. Service users are satisfied at a high level. and competition to support the new-era market at the highest level.

Keywords: Creative Tourism Model, The agricultural knowledge base, Herbal jasmine beverage, The Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาการแข่งขันอย่างรุนแรงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ในด้านการอยู่ดีมีสุข มีรายได้ที่เกิดในส่วนต่าง ๆ การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยมีการออกแบบสร้างระบบนิเวศทางนวัตกรรม และการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รองรับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่กำลังเข้ามาแทนที่เทคโนโลยีเดิม (Disruptive Technology) (วิสาขณูช บานไม่รู้โรย, ทวีศักดิ์ กิจจจร และวินัย หอมสมบัติ, 2565) และการต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพดี ขึ้นอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) และเศรษฐกิจ แบ่งปัน (Sharing Economy) (Mont et al., 2020) ในการแข่งขันนั้นสิ่งสำคัญต้องมีรายรับหรือรายได้เข้ามาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างต่อเนื่องคือด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักในการได้มาซึ่งรายได้ ความสุข ความบันเทิง ความรู้ นักท่องเที่ยวพยายามสรรหาสถานที่ที่ได้ท่องเที่ยวและทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา เพราะการได้ท่องเที่ยวเป็นการเปิดโลกกว้าง ได้เรียนรู้ ได้สร้างความสุขทั้งความสุขทางใจ และความสุขทางกาย การที่จะท่องเที่ยวให้ได้ครบองค์ประกอบนั้น ทั้งภาครัฐ

และเอกชนพยายามสรรสร้างแหล่งที่สนองความต้องการให้กับนักท่องเที่ยวกันอย่างมากมาย แต่สิ่งที่จะเกิดความยั่งยืนนั้นจะต้องอาศัยการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย (Kent, 2013) สิ่งสำคัญคือสถานที่แต่ละภาคส่วนได้เตรียมให้กับนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ เนื่องจากมีความสะดวกสบายในด้านสาธารณูปโภค ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากต่างแย่งกันเที่ยว แย่งกันบริโภค สิ่งที่ตามคือทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม มีปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา ดังนั้นภาครัฐบาลจึงมีนโยบายในการท่องเที่ยวเมืองรองในทุกภาคของประเทศ เพื่อให้เกิดการกระจายการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งทางด้านวัฒนธรรมประเพณี ความเป็นวังเก่า สถานที่ที่เป็นประวัติศาสตร์ หรือการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เรียนรู้ธรรมชาติที่เป็นทั้งด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านการเกษตรที่ไร้สารพิษ ซึ่งการท่องเที่ยวลักษณะนี้จะกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดที่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางที่ใกล้กรุงเทพมหานคร ที่ผู้คนนิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทั้งการท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ และแบบการมาพักผ่อนธรรมชาติ ซึ่งเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งนิยม ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดร่มหุบ ดอนหอยหลอด เป็นต้น ซึ่งนอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงดงามทางธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบสร้างสรรค์ได้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องใช้การประชาสัมพันธ์ทางการตลาดเข้ามามีส่วนช่วยให้เกิดความสามารถของคนในชุมชนและรองรับได้ในอนาคต ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากชุมชน เป็นการสร้างรากฐานที่ดีให้กับชุมชน โดยการสร้างรายได้ขึ้นมาจากการท่องเที่ยวในชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่จะนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวจะต้องเป็นจุดเด่นและมีเรื่องเล่าที่ทำให้ผู้ที่นักท่องเที่ยวสนใจ จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ในชุมชนหมู่ 6 ที่เป็นต้นแบบคือมะลิ มะลิเป็นรายได้หลักของชุมชนที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนทุกวัน แต่สิ่งที่ปัญหาเกิดขึ้นจากผลผลิตที่มีทุกวันคือดอกมะลิจะบานเร็วถ้าเก็บไม่ทัน และร่วงทิ้ง ทำให้ชุมชนเสียรายได้จากการร่วงของดอกมะลิ

จากการที่จังหวัดสมุทรสงครามมีแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับได้นั้น การมีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ การมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นของชุมชน สิ่งที่จะเป็นการตอบโต้ได้ก็คือการที่จะให้นักท่องเที่ยวทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีรูปแบบของการเป็นชุมชนที่มีความสร้างสรรค์ในหลายรูปแบบ สิ่งนั้นคือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เป็นการประชาสัมพันธ์ และเป็นส่วนหนึ่งของการตลาดยุคใหม่ พร้อมทั้งการนำเสนอในด้านของเทคโนโลยีที่ช่วยในการปรับปรุงและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ ทั้งการตลาดที่เป็นแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ เพื่อให้สิ่งที่ชุมชนมีแล้วนำเสนอให้กับโลกภายนอกได้ทราบถึงบริบทของชุมชนในเชิงสร้างสรรค์ (Berg, 2009)

ดังนั้นสิ่งที่คณะผู้วิจัยเล็งเห็นคือการกลับไปสู่สภาพแวดล้อมซึ่งเป็นฐานรากของชุมชนและนำการบริหารจัดการเข้าไปบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ (Hunter, 1995) ได้แก่ 1) การสร้างฐานเรียนรู้เชิงปฏิบัติการรูปแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (บางเดี่ยว กันธิสา และฤาเดช เกิดวิชัย, 2558) เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ชุมชนพัฒนาตนเองเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนโดยน้อมนำองค์ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาลที่ 9) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโดยทำการเพาะเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูกพืช ทำปุ๋ยอินทรีย์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ได้จากพืชและ/หรือสัตว์ และจัดทำฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561) ฐานการเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์ ฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืช ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ และฐานการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและ/หรือสัตว์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้มาเรียนรู้และสามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบการเกษตรผสมผสานมากยิ่งขึ้น (Gowdy & Pearlmuter, 1993) 2) การยกระดับผลิตภัณฑ์ที่เป็นของชุมชน ทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจเพราะเกิดการเดินทาง ดังนั้นการที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของชุมชนมีความโดดเด่น ทันสมัยในหลายรูปแบบ (Wisansing, & Vongvisitsin, 2019) ทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์วิถีชีวิตชุมชนสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น ผลผลิตในชุมชนที่เป็นผลมาจากฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืชนั้น คณะผู้วิจัยนำผลผลิตจากมะลิมาเป็นสินค้าที่เพิ่มมูลค่าโดยการนำดอกมะลิที่บานแล้วมาทำชาดอกมะลิ ที่สามารถใช้ชงดื่มได้ และการนำชาดอกมะลิประชาสัมพันธ์ให้กับผู้บริโภคได้รับทราบผ่านช่องทางของการตลาดยุคใหม่เป็นการนำเสนอสินค้าของชุมชนให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้มากขึ้น และ 3) การนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เป็นการประชาสัมพันธ์ และเป็นส่วนหนึ่งของการตลาดยุคใหม่ (Wisansing & Vongvisitsin, 2019) พร้อมทั้งการนำเสนอในด้านของเทคโนโลยีที่ช่วยในการปรับปรุงและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ ทั้งการตลาดที่เป็นแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ เพื่อให้สิ่งที่ชุมชนมีแล้วนำเสนอให้กับโลกภายนอกได้ทราบถึงบริบทของชุมชนในเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักท่องเที่ยว
2. เพื่อยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
3. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คือการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักท่องเที่ยว ส่วนที่ 2 คือ การยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน และส่วนที่ 3 คือพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่

ส่วนที่ 1 การสร้างฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน ประกอบด้วย 5 ฐานคือ 1) ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 2) ฐานการเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์ 3) ฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืช 4) ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ และ 5) ฐานการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืช และ/หรือสัตว์

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ขอบเขตด้านพื้นที่ ณ หมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวนนักท่องเที่ยว 30 ราย คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ชุด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) แบบสังเกตการณ์ สร้างฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน โดยการร่างแบบฐานการเรียนรู้จำนวน 5 ฐาน 3) แนวคำถามคำถามปลายเปิด ในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) 4) แบบสอบถาม เป็นการสอบถามความต้องการในการพัฒนาฐานเรียนรู้ทางการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีการตรวจสอบและปรับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.65 และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.7

ส่วนที่ 2 การยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิ และ 3) ความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิ

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบางนกแขวก จำนวน 30 ราย คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิ และ 3) ความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิ มีการตรวจสอบและปรับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.79 และได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.87

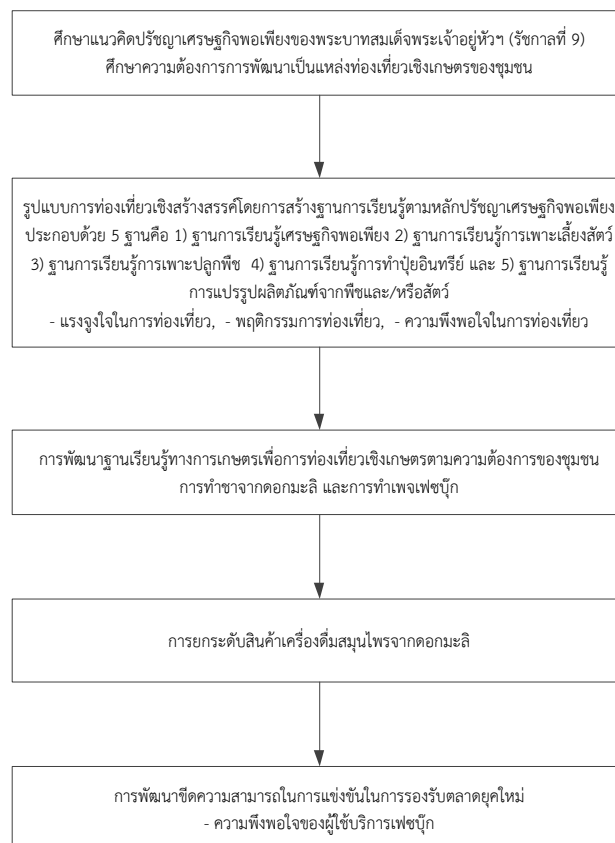
ส่วนที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ ศึกษาในด้านความพึงพอใจ

ของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ใช้เฟซบุ๊กที่มีความที่มีความสนใจในฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 385 ราย คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถาม 4 ตอนตามฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้
1) การนำเสนอข้อมูลผ่านเพจเฟซบุ๊ก 2) กิจกรรมของเพจเฟซบุ๊ก 3) การนำเสนอคอนเทนต์ภายในเพจ และ 4) ความพึงพอใจต่อผู้ดูแลเพจเฟซบุ๊ก มีการตรวจสอบและปรับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.75 และได้ค่าหาความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.8

สถิติที่ใช้คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งหมดสรุปผล ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การให้คะแนนและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ใช้วัดระดับเป็นข้อมูลมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักของ Likert Scale (Likert, 1967) จากขอบเขตการวิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง:
กรณีศึกษา ชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 วัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักท่องเที่ยว 2) เพื่อยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ โดยผลการวิจัยมีดังนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักท่องเที่ยว

1.1 การสร้างฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน ประกอบด้วย 5 ฐาน พบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ“การสร้างฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน”

สร้างฐานการเรียนรู้	ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ฐานที่ 1 ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	- เป็นการนำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรผสมผสานมาบรรยายประกอบกับโปสเตอร์ให้กลับมาทบทวนเนื้อหาได้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปต่อยอดได้ โดยมีเนื้อหาหลักโดยสรุป คือ เศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เกษตรผสมผสาน เป็นรูปแบบหนึ่งใน 5 แบบของเกษตรยั่งยืน ซึ่งรูปแบบเกษตรยั่งยืน 5 แบบ คือ วนเกษตร เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ และ เกษตรธรรมชาติ การทำเกษตรผสมผสานสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทำกินขนาดเล็ก เพื่อลดความเสี่ยงจากการผลิต ลดการพึ่งพิงเงินทุน ปัจจัยการผลิต และอาหารจากภายนอก เศษพืชและมูลสัตว์ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากกิจกรรมการผลิต ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในไร่นา และทำให้ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมแต่ละชนิดจะต้องเกื้อประโยชน์ต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การผสมผสานโดยยึดพืชเป็นหลัก รายได้จากพืชได้แก่มะลิจะเป็นรายได้หลักของครัวเรือน ส่วนรายได้จากกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ไก่ไข่
ฐานที่ 2 ฐานการเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์	- นำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงไก่แบบอินทรีย์เพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นไข่ไก่อารมณ์ดี อธิบายเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงไก่ด้วยอาหารจากธรรมชาติโดยใช้รำ ปลายข้าว ข้าวเปลือก หยวกกล้วย เป็นต้น เมื่อยามไก่เจ็บป่วยต้องดูแลรักษาโดยใช้ยาที่ได้จากพืชสมุนไพรต่าง ๆ ไม่ใช่ยาที่เป็นสารเคมี หรือสารสังเคราะห์ใด ๆ พื้นกรงจะใช้แกรบและขุยมะพร้าวหมั่นคอยดูแลรักษาความสะอาดเปลี่ยนพื้นให้แห้งอยู่เสมอและพื้นกรงไก่ที่กำจัดแล้วสามารถนำไปเป็นปุ๋ยสำหรับการปลูกพืชได้อีกด้วยและมีการเปิดเพลงให้ฟังเพื่อลดความเครียด สาธิตวิธีการเก็บไข่ไก่ตลอดจนให้นักท่องเที่ยวทดลองให้อาหารไก่และเก็บไข่ไก่ด้วยตนเอง
ฐานที่ 3 ฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืช	- นำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกต้นมะลิ สาธิตวิธีปลูกการปลูกโดยใช้ขุยมะพร้าวกลวง ยาว และลึก ด้านละ 30x30x30 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกแห้ง 3-5 กำมือ นำกิ่งพันธุ์มะลิปลูกลงในหลุมแล้วรดน้ำให้ชุ่ม รดน้ำทุกวันจนรากงอกให้เห็นรากสีขาว พูนโคนที่ก้นหลุมปลูก วางให้รากต้นกล้า
ฐานที่ 4 ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์	- นำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยไข่หรือฮอร์โมนไข่ จะช่วยเร่งการเจริญเติบโต เร่งดอก เร่งผลได้ดี <u>ส่วนผสม</u> ในการทำปุ๋ยไข่หรือฮอร์โมนไข่ ประกอบด้วย ไข่ไก่ 5 ฟอง นมเปรี้ยว 1 ซ้อนโต๊ะ น้ำตาลทรายแดง 1 ซ้อนโต๊ะ <u>วิธีทำ</u> นำไข่ไก่ 5 ฟอง ตีให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน (เปลือกไข่เก็บไว้นำมาบดให้ละเอียดไปใช้ใส่เป็นปุ๋ยให้พืชได้) จากนั้นใส่นมเปรี้ยว 1 ซ้อนโต๊ะ และน้ำตาลทรายแดง 1 ซ้อนโต๊ะ คนให้ส่วนผสมทั้งหมดละลายและเข้ากันดี จากนั้นนำไปใส่ขวดปิดเขย่าให้เข้ากันอีกครั้ง และตั้งไว้ในที่ร่ม 3 วัน คลายฝาหลวมไม่ปิดแน่นเพราะกระบวนการหมักอาจทำให้เกิดแก๊ส ถ้าปิดฝาแน่นอาจทำให้ขวดระเบิดได้ เมื่อครบ 3 วัน สามารถนำไปใช้ใส่ต้นไม้ได้โดยใช้อัตราส่วน ปุ๋ยไข่ 2 ซ้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 20 ลิตร รดผักหรือต้นไม้ทุก ๆ 7 วัน

สร้างฐานการเรียนรู้	ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ฐานที่ 5 ฐานการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและ/หรือสัตว์	- นำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารจากผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตร โดยการสาธิตและให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำด้วยตนเอง เช่น การทำไข่เจียวขอม การทำขนมจากไข่ไก่ เช่น สังขยาฟักทอง ทองหยิบ ทองหยอด และ การทำน้ำสมุนไพร เป็นต้น ในฐานนี้เจ้าของกิจการมีความคิดเห็นว่าจะทำอะไรขึ้นอยู่กับการต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก วิธีการทำน้ำสมุนไพรอัญชัน 2 แบบ คือ ผสมมะนาวและไม่ผสมมะนาว ส่วนผสมในการทำน้ำสมุนไพรอัญชัน ดอกอัญชัน 10 ดอก น้ำตาล ครึ่งถ้วย น้ำเปล่า 1.5 ลิตร มะนาว 1-2 ผล วิธีทำ 1. ล้างดอกอัญชันในน้ำเปล่าให้สะอาด 2. ต้มหม้อต้มน้ำให้เดือด พอน้ำเดือดใส่ดอกอัญชันลงไปต้มจนได้สีตามต้องการปิดเตา 3. ใช้กระชอนกรองเอาแต่น้ำใส่น้ำตาลลงไปคนน้ำตาลให้ละลายเข้ากัน 4. สูตรผสมมะนาวใส่มะนาวรสชาติดตามชอบแล้วพักไว้ให้เย็น ใส่น้ำแข็งหรือแช่เย็นพร้อมดื่ม

1.2 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า แรงจูงใจภายนอกมีค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจ 3.98 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสวยงาม เป็นธรรมชาติของสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 4.30 ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ อธิปไตยมิตร ความเป็นมิตร มีค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจภายใน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจ 4.18 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านศึกษาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ย 4.30 ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาวิธีการเลี้ยงสัตว์/ปลูกพืชผัก/การทำปุ๋ยใช้ และซื้อสินค้าทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับแรงจูงใจ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง		
1. แรงจูงใจภายนอก					
1.1 ความสวยงาม เป็นธรรมชาติของสถานที่	2.5	1.2	0.6	4.30	มากที่สุด
1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0.5	2.8	0.6	3.90	มาก
1.3 การเดินทางสะดวก	0.5	1.6	1.5	3.60	มาก
1.4 ความเหมาะสม คุ่มค่าของค่าใช้จ่าย	0.5	2.8	0.6	3.90	มาก
1.5 อธิปไตยมิตร ความเป็นมิตร	2.0	1.6	0.6	4.20	มาก
1.6 การโฆษณา ประชาสัมพันธ์	1.5	1.6	0.9	4.00	มาก
รวม	1.25	1.93	0.80	3.98	มาก
2. แรงจูงใจภายใน					
2.1 พักผ่อนหย่อนใจ	2.0	1.6	0.6	4.20	มาก
2.2 ศึกษาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	1.5	2.8	0.0	4.30	มากที่สุด
2.3 เยี่ยมเยือนญาติมิตร	1.5	2.0	0.6	4.10	มาก
2.4 สัมผัสธรรมชาติ	1.5	2.0	0.6	4.10	มาก
2.5 ศึกษาวิธีการเลี้ยงสัตว์/ปลูกพืชผัก/การทำปุ๋ยใช้	2.0	1.6	0.6	4.20	มาก
2.6 ซื้อสินค้าทางการเกษตร	1.5	2.4	0.3	4.20	มาก
รวม	1.67	2.07	0.46	4.18	มาก

1.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลของพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจึงเป็นครั้งแรก ร้อยละ 60 รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งนี้ จากช่องทางเพื่อนและญาติ ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่เดินทางมากับคณะ ร้อยละ 50 ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 6 คน เดินทางมาวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) กิจกรรมที่ท่านสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ศึกษาการแปรรูปผลผลิต ร้อยละ 90 รองลงมาคือ ศึกษาการทำปุ๋ยไข่ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประมาณ 500 บาท ร้อยละ 30 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	แปลผล (อันดับ)
1. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือไม่			
เคย	6	60	1
ไม่เคย	4	40	2
2. การมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในครั้งนี้เป็นครั้งที่เท่าใด			
ครั้งแรก	4	40	1
ครั้งที่ 2	3	30	2
ครั้งที่ 4	1	10	4
มากกว่า 5 ครั้ง	2	20	3
3. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งนี้ จากช่องทางใด			
เพื่อน/ญาติ	5	50	1
อินเทอร์เน็ต	3	30	2
เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว	2	20	3
4. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวกับผู้ใด			
มากับคณะทำงาน	5	50	1
มากับเพื่อนบ้าน/คนรู้จัก	4	40	2
มาคนเดียว	1	10	3
5. จำนวนสมาชิกที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในครั้งนี้			
1 – 3 คน	1	10	3
4 – 6 คน	4	40	2
มากกว่า 6 คน	5	50	1
6. ส่วนใหญ่ท่านท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องในโอกาสใด			
วันปกติ (จันทร์-ศุกร์)	5	50	1
วันหยุดสุดสัปดาห์	3	30	2
วันหยุดนักขัตฤกษ์	2	20	3

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	แปลผล (อันดับ)
7. กิจกรรมที่ท่านสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
ศึกษาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	5	50	4
ศึกษาการปลูกพืช/ผัก	6	60	3
ศึกษาการเลี้ยงไก่อินทรีย์	6	60	3
ศึกษาการทำปุ๋ยไข่	7	70	2
ศึกษาการแปรรูปผลผลิต	9	90	1
อื่น ๆ (ระบุ) ชื่อผลิตภัณฑ์			
8. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในครั้งนี้			
200 บาท	2	20	2
300 บาท	1	10	3
500 บาท	3	30	1
800 บาท	2	20	2
1,000 บาท	2	20	2

1.4 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.23 ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ด้านเจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.90 ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และคำแนะนำอย่างเหมาะสม และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้บริการเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 4.50 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง		
1. ความสะอาดของสถานที่	1.0	1.2	1.5	3.70	มาก
2. สภาพแวดล้อมมีความร่มรื่น เป็นธรรมชาติ	1.0	2.8	0.3	4.10	มาก
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	2.8	0.0	4.30	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และคำแนะนำอย่างเหมาะสม	3	1.2	0.3	4.50	มากที่สุด
5. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้บริการเพียงพอ	3.5	0.4	0.6	4.50	มากที่สุด
6. เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่นักท่องเที่ยว	4.0	0.8	0.0	4.80	มากที่สุด
7. ความปลอดภัยของสถานที่	1.5	2.0	0.6	4.10	มาก
8. ความปลอดภัยจากอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	2.0	1.2	0.9	4.10	มาก
9. ความปลอดภัยในการเดินทาง	1.5	2.4	0.3	4.20	มาก
10. เส้นทางในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	2.5	1.6	0.3	4.40	มากที่สุด
11. ห้องสุขา สะอาด เหมาะสม เพียงพอ	2.0	1.6	0.6	4.20	มาก
12. สถานที่รับรอง เหมาะสม เพียงพอ	2.0	1.6	0.6	4.20	มาก
13. สถานที่จอดรถ เหมาะสม เพียงพอ	2.5	0.4	1.2	4.10	มาก
14. ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.6	0.9	4.00	มาก
รวม	2.11	1.54	0.58	4.23	มากที่สุด

2. ยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

พบว่า ผลการพัฒนาเครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านผลิตภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ และความพึงพอใจของผู้บริโภคในด้านบรรจุภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิอยู่ในระดับมาก โดยที่สี่ส่วนของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ตามตาราง ที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ (n=30)

ผลิตภัณฑ์	Mean	SD.	แปลผล	อันดับ
รสชาติของผลิตภัณฑ์	4.81	0.35	มากที่สุด	3
สีสันทของผลิตภัณฑ์	4.85	0.48	มากที่สุด	1
กลิ่นของผลิตภัณฑ์	4.83	0.42	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยรวม	4.83	0.41	มากที่สุด	

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ด้านมีความเหมาะสมเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.85 รองลงมาคือ ด้านความสะดวกในการเก็บรักษา ค่าเฉลี่ย 4.84 ด้านรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.83 ด้านสีสันทของบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.79 ด้านลักษณะของฉลากและบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.78 และด้านตราผลิตภัณฑ์ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.77 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ (n=30)

บรรจุภัณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ลักษณะของฉลาก ตราและบรรจุภัณฑ์	4.78	0.30	มากที่สุด
สีสันทของบรรจุภัณฑ์	4.79	0.45	มากที่สุด
รูปแบบบรรจุภัณฑ์	4.83	0.48	มากที่สุด
เหมาะสมเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน	4.85	0.49	มากที่สุด
ความสะดวกในการเก็บรักษา	4.84	0.47	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.43	มากที่สุด

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่

พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.93 โดยการนำเสนอข้อมูลผ่านเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับความพึงพอใจเท่ากับมากที่สุด 4.27 ตามด้วยผู้ดูแลเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสาน เท่ากับ 4.13 ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การนำเสนอข้อมูลผ่านเพจเฟซบุ๊ก	4.27	0.78	มากที่สุด
กิจกรรมของเพจเฟซบุ๊ก	3.81	0.84	มาก
การนำเสนอคอนเทนต์ภายในเพจ	3.50	1.04	มาก

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊ก เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความพึงพอใจต่อผู้ดูแลเพจเฟซบุ๊ก	4.13	0.81	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.52	มาก

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม” ประกอบด้วย 5 ฐาน ๆ ละประมาณ 20-30 นาที คือ 1) ฐานการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) ฐานการเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์ 3) ฐานการเรียนรู้การเพาะปลูกพืช 4) ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ และ 5) ฐานการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและ/หรือสัตว์ โดยด้านฐานการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบการบรรยายและสาธิตโดยเจ้าของสถานที่ผู้ดำเนินการและทีมงาน ในฐานต่าง ๆ จำนวน 5 ฐาน ๆ ละประมาณ 20-30 นาที ได้แก่ฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเกษตรกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ฐานการปลูกมะลิ ฐานการเลี้ยงไก่ไข่ ฐานการทำปุ๋ยไข่ และฐานสาธิตการแปรรูปผลผลิตต่าง ๆ เช่น น้ำสมุนไพร ขนมหากไข่ไก่ เป็นต้น รวมเวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยจะประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนนำเสนอ กิจกรรม สถานที่ในการวิจัยคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ “สวนเกษตรผสมผสานครูสมศรี” ซึ่งปลูกพืชผักนานา ชนิด มีการเลี้ยงสัตว์ มีการแปรรูปทางการเกษตร น้ำสมุนไพร ในด้านการให้ความรู้เรื่องเกษตรผสมผสาน และการทำการเกษตรโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถบริหารจัดการได้โดยมีเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ ชมรมแม่บ้าน ให้ความช่วยเหลือ และภาคีเครือข่ายภาครัฐเอกชนสนับสนุน และด้านความพึงพอใจในเรื่องเจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเอาใจใส่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และคำแนะนำอย่างเหมาะสม และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้บริการเพียงพอ ด้านการพัฒนาเครื่องต้มสมุนไพร จากดอกมะลิเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิของผู้บริโภคด้านสีกลิ่นของผลิตภัณฑ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.85 รองลงมาคือ ด้านกลิ่นของผลิตภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.83 และด้านรสชาติของผลิตภัณฑ์น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.81 และความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านบรรจุภัณฑ์เครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ด้านมีความเหมาะสมเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.85 รองลงมาคือ ด้านความสะดวกในการเก็บรักษา ค่าเฉลี่ย 4.84 ด้านรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.83 ด้านสีกลิ่นของบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.79 ด้านลักษณะของฉลากและบรรจุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.78 และด้านตราผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.77 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Fung Rong (2565) ที่ทำวิจัยเรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ชาดอกไม้อัตลักษณ์แห่งขุนนาง ได้กล่าวว่าชาดอกไม้หลากหลายชนิดถูกบรรจุเป็นซองใส่แบบง่ายไม่มีเอกลักษณ์และความงาม ในการออกแบบทำให้ผู้วิจัยต้องการปรับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ให้ทันสมัยมีเอกลักษณ์และความงาม เพื่อเพิ่มมูลค่ามากขึ้น และสอดคล้องกับ ปวยลหวง บุญเจริญ และณัฐริกา กงสะกู (2565) ที่วิจัยเรื่องการออกแบบของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมในการออกแบบของที่ระลึกในระดับมาก ในด้านของสรรพคุณของดอกมะลิ ดอกมะลียังมีสรรพคุณบำรุงจิตใจให้ชุ่มชื้น และมงคล วงษ์พูล และคณะ (2565) ได้การพัฒนาชาเขียวมะลิผสมมะตาด (*Dillenia indica* Linn.) และสารทดแทนความหวาน เพื่อเป็นแนวทางการผลิตเป็นชาพร้อมดื่ม สินค้าชุมชนชาวมอญ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ได้ชาเขียวกลั่นมะลิผสมมะตาดมีสีเหลืองอ่อนรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อยสามารถนำไปพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนมอญต่อไปได้ในอนาคต

ด้านพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ พบว่า จากการสัมภาษณ์เพื่อจัดสร้างเพจเฟซบุ๊กจากรูปแบบเดิมมาเป็นรูป “ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มีความทันสมัย สามารถดึงดูดให้ผู้สนใจเข้ามาเข้าเยี่ยมชมได้มาก จากการแสดงเพจรูปแบบเดิม และทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีรายได้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กเกษตรผสมผสาน พบว่า ผู้ใช้บริการอยู่ในเพจเฟซบุ๊กเกษตรผสมผสาน อยู่ในระดับดีมาก การแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ พบว่า ด้านการแข่งขันเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสานโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักท่องเที่ยว 2) เพื่อยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน และ 3) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่

ผลการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า ด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับมาก มีแรงจูงใจภายในเกี่ยวกับการศึกษาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) และกิจกรรมที่สนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับมากที่สุด

ผลการยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้าง รายได้ช่วง 5,000 – 10,000 บาท ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิอยู่ในระดับมาก โดยที่สี่ส่วนของผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ด้านมีความเหมาะสมเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนมากที่สุด

ผลการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสาน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสานโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยการนำเสนอข้อมูลผ่านเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสานมีระดับความพึงพอใจเท่ากับมากที่สุด ตามด้วยผู้ดูแลเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย 1) การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงฐานการเรียนรู้ด้านการเกษตรผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยว ด้านแรงจูงใจภายในโดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจภายนอก มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก ด้านพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และกิจกรรมที่สนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 90.00 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน 500 บาท ร้อยละ 30 ส่วนด้านระดับของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรวมมีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การยกระดับสินค้าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิในด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.83 ระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรจากดอกมะลิในด้านบรรจุภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.81 ระดับมากที่สุด และ 3) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพจเฟซบุ๊กฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม นั้น เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้ชุมชนในการสร้างฐานการเรียนรู้ด้านการเกษตรผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยว 5 ฐาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละฐานพร้อมกับมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ เป็นการนำภูมิปัญญาและตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบริหารจัดการ

ทำให้เกิดการต่อยอด แปรรูปสินค้าของชุมชนจริง ๆ คือเครื่องต้มสมุนไพรจากดอกมะลิ ที่เป็นผลิตภัณฑ์หลักในการจัดการ และนำผลิตภัณฑ์ชุมชนทำการประชาสัมพันธ์เพื่อบูรณาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นงานวิจัยที่ศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างชุมชนหมู่ 6 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม และผู้ร่วมวิจัยในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://esc.doae.go.th/wp-content/uploads/2018/11/.pdf>. (วันที่ค้นข้อมูล: 26 กุมภาพันธ์ 2564).
- บางเดี่ยว กันธิสา และฤดาเดช เกติวิชัย. (2558). *การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านเกษตรก้าวหน้า หมู่ที่ 14 ต.ชัยสนุ่น อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.journal.grad.sru.ac.th/downloads/journal/7-1/14.pdf>. (วันที่ค้นข้อมูล: 20 มีนาคม 2564).
- ปอยหลวง บุญเจริญ และณัฐริกา กงสะกุ. (2565). การออกแบบของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาบ้านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*, 5(4), 46-57.
- มงคล วงษ์พูล, สวรรธ วรรณพราหมณ์ และมนัญญา คำชีระพิทักษ์. (2565). การพัฒนาชาเขียวมะลิสมมติ (Dillenia indica Linn.) และสารทดแทนความหวาน เพื่อเป็นแนวทางการผลิตเป็นชาพร้อมดื่ม สินค้าชุมชนชาวมอญ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนาวลัยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 17(1), 100-110.
- วิสาขณูช บานไม่รู้โรย, ทวีศักดิ์ กิจขจร และวินัย หอมสมบัติ. (2565). ผลของภาวะผู้นำที่เน้นความรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนผ่านปัจจัยองค์ประกอบของนวัตกรรมองค์กร: หลักฐานจากอุตสาหกรรม New S-curve ของประเทศไทย. *Asia Pacific Management Review*, 27(3), 200-209.
- Berg, G. (2009). Plant-microbe interactions promoting plant growth and health: perspectives for controlled use of microorganisms in agriculture. *Applied microbiology and biotechnology*, 84, 11-18.
- Fung Rong. (2565). *การออกแบบบรรจุภัณฑ์ชาดอกไม้: ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกอัตลักษณ์แห่งขุนนาง. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/59920395.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล: 20 มีนาคม 2566).
- Gowdy, E. A., & Pearlmutter, S. (1993). Economic self-sufficiency: It's not just money. *Affilia*, 8(4), 368-387.

- Hunter, C., & Green, H. (1995). *Tourism and the environment: A sustainable relationship?*. Routledge.
- Kent, M. L. (2013). Using social media dialogically: Public relations role in reviving democracy. *Public relations review*, 39(4), 337-345.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale", *Reading in Attitude Theory and Measurement*. P.90-95. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- Mont, O., Palgan, Y. V., Bradley, K., & Zvolnska, L. (2020). A decade of the sharing economy: Concepts, users, business and governance perspectives. *Journal of cleaner production*, 269, 122215.
- Wisansing, J. J., & Vongvisitsin, T. B. (2019). 10 Local impacts of creative tourism initiatives. *A research agenda for creative tourism*, 122.

การศึกษาการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแชโดอิ่ง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
The Study of English Word Stress Using the Shadowing
Technique of Students
at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

กุสุมา นະสานี และพรเพญ ไพศาลศุภนิมิต*

Kusuma Nasanee and Pornpen Paisarnsupnimit*

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Department of English, Faculty of Humanities and Societies, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: pornpen@aru.ac.th

Received: March 4, 2024; Revised: June 13, 2024; Accepted: June 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคแชโดอิ่ง 2) ศึกษาความพึงพอใจ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบการออกเสียง 30 คำ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีทักษะการออกเสียงเน้นหนักก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคแชโดอิ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนฝึกมีค่าเท่ากับ 12.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.83 และคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกมีค่าเท่ากับ 22.07 คิดเป็นร้อยละ 73.57

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกออกเสียงอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.58 พบว่าประเด็นการเรียนรู้เสียงในภาษาอังกฤษ ทำให้กล้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือประเด็นนักศึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกครั้ง ส่วนประเด็นนักศึกษารู้สึกสนุกสนานกับการฝึกออกเสียง และรู้สึกภูมิใจที่สามารถฝึกออกเสียงได้ตามกำหนดเวลาทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

งานวิจัยสรุปได้ว่าแชโดอิ่งเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียง และนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการฝึกด้วยเทคนิคแชโดอิ่งเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: การออกเสียง, เสียงเน้นหนัก, เทคนิคแชโดอิ่ง

Abstract

This study aims to 1) compare pronunciation skills in English word stress before and after practicing with the shadowing technique and 2) study their satisfaction towards learning through this technique. Selected by purposive sampling, the sample consisted of 28 undergraduates. The research instruments were a pronunciation test on word stress, with a list of 30 words, and a questionnaire of satisfaction. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings revealed that students had different pronunciation skills in English word stress before and after practicing with the shadowing technique at a statistically significant level of .05.

The mean score prior to training was 12.25, indicating 40.83% proficiency, whereas that after training rose to 22.07, denoting 73.57% proficiency.

The overall student satisfaction towards learning word stress through the shadowing technique was found at the highest level ($\bar{X} = 4.58$). When separately considered, the aspect with the highest mean was “Learning English sounds increases confidence in using English”, followed by “Students carry out the activities themselves every time”, while two aspects sharing the same mean were “Students enjoy practicing English pronunciation” and “Being able to practice pronunciation on a regular basis makes students proud.”

It can be concluded that not only the shadowing technique was an effective tool for developing English pronunciation skills, but it also yielded the highest level of satisfaction from students concerning pronunciation practice.

Keywords: Pronunciation, Word Stress, Shadowing Technique

บทนำ

ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารในยุคปัจจุบัน อันเนื่องมาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และเป็นภาษาที่สองของประชากรจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นภาษาราชการของหลาย ๆ ประเทศ ดังนั้นการที่จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ ผู้พูดจำเป็นต้องออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามหลักของเจ้าของภาษา เพื่อให้การติดต่อสื่อสารเป็นการถ่ายทอดความคิดให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน นันทนิตย์ บุตรปาละ (2563, น. 1) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษว่ามีความสำคัญในฐานะที่เป็นภาษากลางของโลกและมีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูด เป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดเนื่องจากเป็นทักษะที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความรู้ในภาษาอย่างชัดเจน เป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ตามในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนไทยยังมีประสิทธิภาพไม่ด้นัก ปัญหาที่พบได้อย่างหนึ่งคือ ผู้เรียนขาดทักษะการออกเสียงที่ถูกต้อง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการเน้นเสียงหนักเบาต่างจากภาษาไทย ปิณฑิตา วิสเทัญ (2552) กล่าวว่าภาษาอังกฤษเป็น Stress-timed language คือ จะออกเสียงเน้นหนักเฉพาะพยางค์ในคำ (Word stress) ส่วนพยางค์ที่ไม่เน้นเสียงหนักจะมีการลดเสียงสระและพูดรวบรัดเหมือนพูดอยู่ในลำคอ ส่วนภาษาไทยจัดว่าเป็น Syllable-timed language คือ เป็นภาษาที่ออกเสียงเน้นหนักเท่ากันทุกพยางค์ในคำ ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ใช้หลักการเดียวกันในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งยังไม่ค่อยถูกต้องนัก กล่าวคือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการลงเสียงหนักเบาที่คำ แต่ภาษาไทยจะเน้นทุกคำ แตกต่างกันที่วรรณยุกต์เท่านั้น จึงเป็นเรื่องยากสำหรับคนไทยในการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการออกเสียงเน้นหนัก ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะบางคำถ้าเราลงเสียงหนักผิดที่ จะกลายเป็นอีกความหมายหนึ่งเลย (อัมพร พิมพิสาร, 2562, อ้างถึงใน ลฎาภา คิมอิง และคณะ, 2565, น. 88) เช่น คำว่า “record” ถ้าเป็นคำนาม แปลว่า ข้อความที่บันทึกไว้จะต้องลงเสียงเน้นหนักที่พยางค์แรก /re kɔːd/ แต่ถ้าเป็นกริยาแปลว่า จดบันทึก ต้องลงเสียงเน้นหนักที่พยางค์ที่สอง /re 'kɔːd/ นอกจากนี้ Onnicha Geeratayaporn (2010) ศึกษาเรื่อง Word Stress Problems: A Case Study of Thai Undergraduate Students at Sripatum University majoring in English Business Communication ผลจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษ สาเหตุหนึ่งของปัญหา คือ การลงเสียงเน้นหนักในคำไม่ถูกต้อง เนื่องจากระบบการลงเสียงเน้นหนักของภาษาไทย และภาษาอังกฤษมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาข้างต้นทำให้เห็นถึงปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งงานวิจัยจำนวนมากกล่าวถึงการแก้ไขปัญหานี้ หนึ่งในวิธีการฝึกที่เชื่อว่ามีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิธีการฝึกซ้ำหรือการฝึกฟังและ

พูดตาม เป็นพื้นฐานของการฝึกสำเนียง โดยฝึกพูดเสียงที่ได้ยินซ้ำในทันทีเพื่อให้ออกเสียงได้ถูกต้อง มีผู้ให้นิยามแชโดว์ (Shadowing) ไว้ดังนี้ “Shadowing is an act or a task of listening in which the learner tracks the heard speech and repeats it as exactly as possible while listening attentively to the incoming information.” (Tamai, 1997 อ้างถึงใน ทศนีย์ เมธาพิสิฐ, 2558)

มีงานวิจัยที่ศึกษาประโยชน์ของเทคนิคแชโดว์ต่อผู้เรียนภาษา อาทิ งานวิจัยของจิรัชยา จิวส์ดา และคณะ (2559) ศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแชโดว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของ ยุพกา พุกขิม่า (2558) พบว่าหลังฝึกแชโดว์เพื่อเน้นการออกเสียงสูงต่ำในคำศัพท์ ผู้เรียนชาวไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงกล่าวได้ว่า การฝึกด้วยเทคนิคแชโดว์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ Toda (2011) อ้างอิงใน ธนพร ศรีวุฒิพงศ์ (2559) พบว่าแชโดว์เป็นเทคนิคที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางและเป็นเทคนิคที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จด้านการออกเสียงในภาษาญี่ปุ่น และมีประสิทธิผลต่อการพัฒนาทักษะการพูด อีกทั้งทศนีย์ เมธาพิสิฐ (2553) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการฝึกแชโดว์เพื่อการปรับปรุงการออกเสียงคำยืมในภาษาญี่ปุ่น พบว่าเทคนิคนี้สามารถแก้ไขการออกเสียงคำยืมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยได้ในระดับหนึ่ง

อีกทั้งเจ้าของภาษาก็เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการฝึกออกเสียงด้วยวิธีการเลียนแบบ บุญเลิศ วงศ์พรม (2559) ได้กล่าวถึง คริสโตเฟอร์ ไรท์ ซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษและพิธีกรดำเนินรายการคริสเตลิเวอร์ ที่ได้ให้ข้อคิดว่า “การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นการเลียนแบบ (imitation) โดยการสังเกตจากการออกเสียง จากนั้นจึงเลียนแบบการออกเสียงให้เหมือนเจ้าของภาษาให้มากที่สุด” Foote & Mc Donough (2017) กล่าวว่าเทคนิคแชโดว์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงในทุก ๆ แง่มุมของการเรียนภาษา แต่งานวิจัยที่ศึกษาเทคนิคนี้กับผู้เรียนภาษาอังกฤษยังมีไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้เทคนิคแชโดว์กับการออกเสียงเน้นหนัก (stress) ในคำภาษาอังกฤษกับนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ซึ่งเป็นวิชาที่นักศึกษาทุกสาขาวิชาต้องลงทะเบียน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากทุกคณะในมหาวิทยาลัยและมีความหลากหลาย พร้อมทั้งสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้เทคนิคในการฝึกออกเสียงด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคแชโดว์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแชโดว์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
งานวิจัยกึ่งทดลอง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 185 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 28 คน โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยมีเกณฑ์ 3 ข้อในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566
2. เป็นนักศึกษาที่มาจากหลากหลายคณะ
3. เป็นนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเป็นกิจกรรมระยะยาวที่อยู่นอกเหนือเวลาเรียน

3.1 แบบทดสอบความถูกต้องในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นรายการคำภาษาอังกฤษจำนวน 30 คำ ที่จัดอยู่ในมาตรฐาน CEFR ระดับ B1 ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาต้องสอบผ่าน จึงจะจบการศึกษาได้ โดยแบ่งเป็นคำจำนวน 2 พยางค์ 10 คำ คือ today freezing collar extreme himself concert parade balloon dessert และ problem คำ 3 พยางค์ 10 คำ คือ interesting discover temperature experience magazine manager decision employee industry และ excellent ส่วนคำ 4 พยางค์ 10 คำ คือ environment unfortunate application responsible independent photographer especially analysis appreciate และ adorable ซึ่งทั้ง 30 คำนี้เป็นคำศัพท์ที่คัดจากการปรากฏบ่อยในแบบเรียนของวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 2 ท่าน และอาจารย์เจ้าของภาษา 1 ท่าน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยพิจารณาความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) และได้มีการปรับแก้ตามคำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ที่สุด ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.98

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกการออกเสียงเน้นหนักโดยใช้เทคนิคแซโดอิง เป็นแบบมาตรประเมินค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ โดยมีตัวเลือกอยู่ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย
5	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	ระดับความพึงพอใจมาก
3	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	ระดับความพึงพอใจน้อย
1	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลความว่า มากที่สุด
- เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลความว่า มาก
- เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลความว่า ปานกลาง
- เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลความว่า น้อย
- เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 0.50 - 1.49 แปลความว่า น้อยที่สุด

แบบทดสอบนี้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความพึงพอใจต่อการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดฝึกทักษะโฟนิกส์ออนไลน์ ของ กิ่งก้อ พิสุทธิ และกัลยรัตน์ ขาวันติ (2561) และหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.97 เพื่อนำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นัดนักศึกษาเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย และกฎเกณฑ์การเข้าร่วมเก็บข้อมูล

4.2 จัดทดสอบ Pre-Test แก่นักศึกษาจำนวน 28 คน ด้วยการบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงเน้นหนักคำภาษาอังกฤษ จำนวน 30 คำ เพื่อนำมาตรวจให้คะแนน คำที่ออกเสียงเน้นหนักในตำแหน่งที่ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน คำที่ออกเสียงเน้นหนักในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

4.3 ฝึกนักศึกษาออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษ โดยเป็นคำศัพท์ที่จัดอยู่ในมาตรฐาน CEFR ระดับ B1 ซึ่งเป็นระดับเดียวกันกับ Pre-Test โดยใช้สื่อที่เป็นเสียงจากเจ้าของภาษาจำนวน 150 คำ เป็นระยะเวลา

5 วันติดต่อกัน การฝึกในวันแรกมีการชี้แจงเรื่องหลักการเบื้องต้นของเสียงเน้นหนักในภาษาอังกฤษ พร้อมฝึกออกเสียง 30 คำแรก ส่วนในวันที่สองถึงวันที่ห้าเริ่มต้นด้วยการทวนคำศัพท์เดิม และฝึกคำศัพท์ใหม่เพิ่มอีก 30 คำ จนกระทั่งครบ 150 คำในวันสุดท้าย

การฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 4.3.1 ฝึกฟังอย่างเดียว
- 4.3.2 ฝึกฟังพร้อมขยับปากตาม
- 4.3.3 ฝึกฟังและออกเสียงตาม
- 4.3.4 ออกเสียงพร้อมกับเสียงของเจ้าของภาษา

4.4 หลังจากการฝึกเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำการทดสอบ Post-Test ด้วยการบันทึกเสียงอ่านจำนวน 30 คำ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน โดยคัดเลือกมาจาก 150 คำที่ใช้ในการฝึก จากนั้นตรวจให้คะแนน คำที่ออกเสียงเน้นหนักในตำแหน่งที่ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน คำที่ออกเสียงเน้นหนักในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

4.5 นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง จำนวน 20 ข้อ ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ กักก่อ พิสุทธิ และกัลยรัตน์ ชาววันดี (2561)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้น ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษและคะแนนความพึงพอใจต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติและแปลผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนฝึกและหลังฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิง ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนฝึกและหลังฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิง

คนที่	Pretest		Posttest		ค่าร้อยละที่เพิ่มขึ้นหลังฝึก
	จำนวนคำที่ถูกต้อง	ร้อยละ	จำนวนคำที่ถูกต้อง	ร้อยละ	
1	11	36.67	14	46.67	10.00
2	22	73.33	29	96.67	23.33
3	12	40.00	25	83.33	43.33
4	11	36.67	19	63.33	26.67
5	18	60.00	21	70.00	10.00
6	19	63.33	25	83.33	20.00
7	16	53.33	16	53.33	0.00
8	8	26.67	15	50.00	23.33
9	7	23.33	17	56.67	33.33
10	14	46.67	25	83.33	36.67
11	3	10.00	13	43.33	33.33
12	15	50.00	26	86.67	36.67
13	9	30.00	16	53.33	23.33

คนที่	Pretest		Posttest		ค่าร้อยละที่เพิ่มขึ้นหลังฝึก
	จำนวนคำที่ถูกต้อง	ร้อยละ	จำนวนคำที่ถูกต้อง	ร้อยละ	
14	8	26.67	17	56.67	30.00
15	18	60.00	25	83.33	23.33
16	14	46.67	28	93.33	46.67
17	12	40.00	21	70.00	30.00
18	7	23.33	19	63.33	40.00
19	6	20.00	21	70.00	50.00
20	13	43.33	23	76.67	33.33
21	19	63.33	29	96.67	33.33
22	11	36.67	20	66.67	30.00
23	19	63.33	30	100.00	36.67
24	6	20.00	23	76.67	56.67
25	5	16.67	19	63.33	46.67
26	12	40.00	26	86.67	46.67
27	15	50.00	29	96.67	46.67
28	13	43.33	27	90.00	46.67
$\bar{X}$	12.25	40.83	22.07	73.57	32.74

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมคะแนนการออกเสียงเน้นหนักหลังฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิงเพิ่มขึ้นจากก่อนฝึก โดยก่อนฝึกมีคะแนนความถูกต้อง ร้อยละ 40.83 ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังฝึกคิดเป็นร้อยละ 73.57 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.74

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนฝึกและหลังฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิง ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการออกเสียงเน้นหนักก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิง

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	df	P
Pretest	28	12.25	4.93	13.08	27	< .001
Posttest	28	22.07	5.06			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่ฝึกการออกเสียงเน้นหนักด้วยเทคนิคแซโดอิง มีคะแนนหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 22.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.06 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.93

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ฉันรู้สึกสนุกสนานกับการฝึกออกเสียง	4.78	0.48	มากที่สุด
2	ฉันคิดว่าความรู้ที่ได้จากการฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงมีประโยชน์ต่อฉันมาก	4.62	0.36	มากที่สุด
3	ในขณะที่ฝึกออกเสียง ฉันคิดว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว	4.51	0.45	มากที่สุด
4	ทุกครั้งที่เราฝึกออกเสียง ฉันรู้สึกเป็นการเรียนรู้ที่ท้าทาย	4.58	0.50	มากที่สุด
5	ฉันเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกครั้ง	4.82	0.42	มากที่สุด
6	ฉันรู้สึกภูมิใจที่สามารถฝึกออกเสียงได้ตามกำหนดเวลาทุกครั้ง	4.78	0.53	มากที่สุด
7	การเรียนรู้เสียงในภาษาอังกฤษ ทำให้ฉันกล้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	4.86	0.44	มากที่สุด
8	การฝึกออกเสียงในช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้ฉันเรียนรู้ได้สะดวก	4.34	0.60	มาก
9	ความรู้เกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.53	มากที่สุด
10	การฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง	4.63	0.46	มากที่สุด
11	ฉันคิดว่าการออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ทำความเข้าใจได้ง่าย	4.44	0.42	มาก
12	ฉันชอบการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ	4.28	0.40	มาก
13	เทคนิคแซโดอิงมีประโยชน์เพราะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.48	มากที่สุด
14	ฉันคิดว่าแซโดอิงไม่น่าเบื่อ	4.33	0.52	มาก
15	ฉันสามารถออกเสียงเน้นหนักได้ตามเวลาที่กำหนด	4.46	0.39	มาก
16	การฝึกผ่านเทคนิคแซโดอิงไม่ซับซ้อน	4.50	0.46	มากที่สุด
17	ทุกครั้งที่มีการนำเสนองานหรือออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ฉันมั่นใจในคำตอบที่ตอบครูมากขึ้น	4.72	0.45	มากที่สุด
18	ฉันตื่นเต้นเมื่อครูให้ออกไปทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	4.66	0.58	มากที่สุด
19	หลังฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงแล้ว ฉันรู้สึกภูมิใจมากที่ฉันเข้าใจเรื่องเสียงเน้นหนักในภาษาอังกฤษมากขึ้น	4.68	0.44	มากที่สุด
20	เพื่อน ๆ ให้กำลังใจฉันในช่วงการฝึกออกเสียงเน้นหนัก	4.50	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.58	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อฝึกออกเสียงเน้นหนักคำภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแซโดอิงอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.47 เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าประเด็น “การเรียนรู้เสียงในภาษาอังกฤษ ทำให้ฉันกล้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มากที่สุด เท่ากับ 4.86 รองลงมา คือประเด็น “ฉันเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกครั้ง” มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

เท่ากับ 4.82 ส่วนประเด็น “ฉันรู้สึกสนุกสนานกับการฝึกออกเสียง” และ “ฉันรู้สึกภูมิใจที่สามารถฝึกออกเสียงได้ตามกำหนดเวลาทุกครั้ง” มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากันคือ 4.78

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคนี้ พร้อมทั้งศึกษาความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอีกประเด็นคือนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคดังกล่าวนี้ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

จากการวิจัยพบว่าคะแนนการออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษหลังการฝึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาสูงขึ้นเกือบทุกคน โดยค่าเฉลี่ยความถูกต้องหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t-test = 13.08) โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนฝึก 12.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.83 และคะแนนเฉลี่ยหลังฝึก 22.07 คิดเป็นร้อยละ 73.57 มีค่าร้อยละของคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังฝึกออกเสียงมากถึง 32.74 ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่าแซโดอิงเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้เสียงเน้นหนักของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดเชิงทฤษฎีที่สนับสนุนการฝึกแซโดอิงเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษา กล่าวคือ ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญาของ Baddeley (1974, อ้างถึงใน ทศนีย์ เมธพิสิฐ, 2558) ซึ่งกล่าวว่า ในสมองของมนุษย์จะมีศูนย์กลางในการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งมีพื้นที่ช่วงระยะความจำ (working memory) และส่วนที่สำคัญสำหรับการฝึกแซโดอิงคือการประมวลผลเกี่ยวกับเสียงหรือสารสนเทศทางภาษาพูดที่เรียกว่า ห่วงหน่วยเสียง (phonological loop) ซึ่งมีความจำช่วงระยะทำงานเพียง 2-3 วินาที

ดังนั้นแซโดอิงถือเป็นเทคนิคการพัฒนาทักษะการพูดอย่างหนึ่ง อันเกิดจากกลไกการแปลงเสียงพูดตามหลังเสียงที่ได้ยินทันทีให้เหมือนมากที่สุดประหนึ่งเป็น “เงา” นั่นเอง การฝึกพูดด้วยเทคนิคนี้จึงทำให้เราจัดการข้อมูลและประมวลผลสิ่งต่าง ๆ ในหัวสมองเราได้อย่างรวดเร็ว แปลงเสียงออกมาได้ทันทีแบบอัตโนมัติ สมองของเราทำงานตอบสนองทันทีกับจำนวนข้อมูลที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ ช่วงระหว่างการฝึกผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าหลังจากนักศึกษาฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงทุกวัน นักศึกษาสังเกตเห็นจุดบกพร่องของตนเอง และแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ในวันที่ 4 และวันที่ 5 ของการฝึก ผู้เรียนมีสำเนียงที่ดีขึ้น คล้ายกับเจ้าของภาษามากขึ้น และมีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ผลงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับจิรัชยา จั้วสีดาและคณะ (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดโดยใช้เทคนิคแซโดอิง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแซโดอิงมีความสามารถในการฟังและการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ Yavari & Shafiee (2019). ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแซโดอิงต่อความคล่องในการพูดของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และสรุปได้ว่าเทคนิคแซโดอิงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งในงานวิจัยของ Utami & Morganna (2022) ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้เทคนิคแซโดอิง พบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาภาษาได้หลากหลายแง่มุมในภาษาอังกฤษ กล่าวคือ หน่วยเสียง หน่วยเสียงย่อย การเน้นเสียงหนัก จังหวะ การเชื่อมเสียง ทำนองเสียง ด้วยการใช้เทคนิคนี้

นอกจากนี้เทคนิคแซโดอิงยังถูกนำไปใช้ในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอื่นด้วย ดังเช่นงานวิจัยของ ธนพร ศรีวุฒิพงศ์ (2559) ศึกษาประสิทธิผลการฝึกแซโดอิงเพื่อพัฒนาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย พบว่าการฝึกแซโดอิงสามารถพัฒนาการออกเสียงคำยืมภาษาญี่ปุ่นในผู้เรียนชั้นต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง โดยอัตราความถูกต้องจะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังผ่านการฝึกไป 3 ครั้งเมื่อเทียบกับก่อนการฝึก

สำหรับการศึกษาประเด็นความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกออกเสียงเน้นหนักในคำภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแซโดอิงอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.47 โดยนักศึกษามีความเห็นว่ตนเองมีความกล้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รู้สึกสนุกสนานกับการฝึกออกเสียง และภูมิใจที่ตนเองสามารถฝึกได้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชยา จีวสีดา และคณะ (2559) ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดโดยใช้เทคนิคแซโดอิง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลที่ได้คือ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิงอยู่ในระดับมาก

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rosyidi, Paris & Masyudi. (2022) ที่ศึกษาการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการฝึกพูดภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคแซโดอิง โดยศึกษาทั้งหมด 5 ประเด็น ได้แก่ ความน่าสนใจของเทคนิคการสอน (the interesting of the method) แรงจูงใจ (the motivation) ความเข้าใจของผู้เรียน (the students understanding) การจัดการเวลา (the time management) ผลลัพธ์การเรียนรู้ (the learning outcomes) พบว่าทุกประเด็นมีคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นแรงจูงใจ ผู้เรียนเห็นว่าเทคนิคแซโดอิงทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการฝึกพูดอย่างมากที่สุดในระดับร้อยละ 100

นอกจากนี้ ในขณะที่เก็บข้อมูลผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าบรรยากาศในการฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงเป็นไปด้วยความสนุกสนาน มีรอยยิ้มและเสียงหัวเราะเมื่อได้ฝึกด้วยตนเองและเมื่อได้ฟังเพื่อน ๆ ออกเสียง อีกทั้งผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุก ๆ ขั้นตอน ท้ายที่สุดผู้เรียนสามารถแปลงเสียงคำภาษาอังกฤษด้วยความมั่นใจ แสดงให้เห็นว่าการฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างแรงจูงใจเพื่อการเรียนรู้ภาษาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น ๆ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา แซโดอิงเป็นเทคนิคหนึ่งที่สามารถสร้างสิ่งเหล่านี้ได้

1.2 สามารถนำเทคนิคแซโดอิงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับพื้นฐาน หรือในเด็กเล็ก เพื่อให้ผู้เริ่มต้นเรียนรู้ภาษาได้ฝึกเลียนแบบจากต้นแบบที่ถูกต้อง ในบรรยากาศที่สนุกสนานและเอื้อต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่

1.3 การให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการออกเสียงเน้นหนักของคำภาษาอังกฤษก่อนที่จะมีการฝึกพูดด้วยเทคนิค แซโดอิง จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้กับคำศัพท์ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

2. การวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลวิจัยในรูปแบบของข้อมูลทางภาษาที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ระดับประโยค บทความ บทสนทนา เพื่อให้ครอบคลุมการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

2.2 ควรมีการส่งเสริมงานวิจัยเรื่องเทคนิคแซโดอิงกับการฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เนื่องจาก ยังไม่แพร่หลายมากนัก ดังที่ Foote & Mc Donough (2017) กล่าวไว้ว่าถึงแม้ประสิทธิภาพของเทคนิคแซโดอิงอยู่ในระดับสูง แต่การศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคนี้ยังมีไม่มากพอ และควรมีการศึกษาวิจัยในแง่มุมอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น การออกเสียงสระ พยัญชนะ และการใช้ทำนองเสียง

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

ผลงานวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การฝึกออกเสียงด้วยเทคนิคแซโดอิงเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยสร้างแรงจูงใจเพื่อการเรียนรู้ภาษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพราะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เนื่องจากนักศึกษาสามารถเลียนแบบการออกเสียงหลังจากที่ได้ฟังในทันที ซึ่งในครั้งแรก ๆ ของการฝึกอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้แต่หลังจากฝึกไปสักระยะหนึ่งนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตน และแก้ไขจุดบกพร่องได้ด้วยตนเอง การฝึกด้วยเทคนิคแซโดอิงซ้ำ ๆ เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ช่วยลดความเขินอายในการออกเสียง เพิ่มความคุ้นเคยกับสำเนียงของเจ้าของภาษา จนในที่สุดนักศึกษา

สามารถแปลงเสียงภาษาอังกฤษด้วยความมั่นใจในตนเองมากขึ้น มีความคล่องเพิ่มขึ้น มีความคล้อยคลึงกับเจ้าของภาษามากขึ้นเรื่อย ๆ นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการศึกษาค้นคว้า ได้นำทักษะการออกเสียงจากเทคนิคแซโดอิงไปใช้ต่อยอดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กนักเรียนระดับประถมและมัธยมอีกด้วย ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยเน้นฝึกการออกเสียงให้แก่น้อง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 1 การจัดกิจกรรมบริการวิชาการให้ชุมชน โดยการนำเทคนิคแซโดอิงไปประยุกต์จัดกิจกรรมแก่นักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ได้ให้การสนับสนุนแก่อาจารย์เพื่อทำผลงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวณี วิจารณ์ อาจารย์เอกรัตน์ คณาพร และอาจารย์อรอนงค์ นวลเจริญ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่ให้ความร่วมมือเอื้อเฟื้อเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตลอดจนการทดลองใช้เครื่องมือ และทำการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต ให้การศึกษา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้และได้อบรม สั่งสอนผู้วิจัย จนประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตและหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

- ก๊อ กุสุมภ์ และกัลยรัตน์ ขาวนิต. (2561). การพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดฝึกทักษะโฟนิคส์ออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนเต่างอยพัฒนศึกษา(รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิรัชยา จิวส์ดา, ไพสิฐ บริบูรณ์ และวิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดโดยใช้เทคนิคแซโดอิง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 8(21), 143-152.
- ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ. (2553). ประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิงเพื่อปรับปรุงการออกเสียงคำยืมในภาษาญี่ปุ่น. วารสารญี่ปุ่นศึกษา, 27(2), 67-79.
- ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ. (2558). ผลการฝึกแซโดอิงต่อการพัฒนาทักษะการพูด:ด้านความเร็วและความถูกต้อง. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 1(1), 78-89.
- ธนพร ศรีวุฒิพงศ์. (2559). การศึกษาประสิทธิภาพการฝึกแซโดอิงเพื่อพัฒนาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา ภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรรมตะวันออก.
- นันทนิตย์ บุตรपालะ. (2563). การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยโดยใช้สถานการณ์จำลอง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 14(1), 97-108.

- บุญเลิศ วงศ์พรหม. (2559). *ภาษาอังกฤษเด็กไทยไม่ก้าวหน้าปัญหาอยู่ที่ใคร?*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.moe.go.th/moe/th/news/>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 กรกฎาคม 2566).
- ปิ่นพิดา วิสเพ็ญ. (2552). *การออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation)*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/305578>. (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มิถุนายน 2566).
- ยุพกา พุกขิมา. (2558). ประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิ่งต่อการเรียนรู้เสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 32(1), 71-90.
- ลฎาภา คิมอิ่ง, ภัคจิรา ชติยะ, ชลิตตาภรณ์ ดวงดีบ และสินีนารถ สาตร์เวช. (2565). การสอนหลักการออกเสียงเน้นหนักในคำเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงคำภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 10(1), 86-114.
- Foote, J., & Mc Donough, K. (2017). Using Shadowing with Mobile Technology to Improve L2 Pronunciation. *Journal of Second Language Pronunciation*, 3(1), 33–56.
- Onnicha Geeratayaporn. (2010). *Word stress problems: A case study of Thai undergraduate students at Sripatum University majoring in English Business Communication*. (Master's Degree of Arts). Kasetsart University, Graduate School.
- Rosyidi, Ahmad., Paris, Atika. & Masyudi, Masyudi. (2022). Student's Perceptions on Using Shadowing Technique in Learning Speaking. *International Journal of Social Science Research and Review*, 5(1), 129-134.
- Utami, Henny. & Morganna, Ruly. (2022). Improving Students' English Pronunciation Competence by Using Shadowing Technique. *ENGLISH FRANCA : Academic Journal of English Language and Education*, 6(1), 127-150.
- Yavari, F. & Shafiee, S. (2019). Effects of Shadowing and Tracking on Intermediate EFL Learners' Oral Fluency. *International Journal of Instruction*, 12(1), 869-884.

ผลการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของ
ในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Effect of Physical Learning Management Based On The
Concept Of King Rama IX principles Learning Management and
Game Based Learning on Achievement of The Lower Secondary
School Student

วิธวรรณ สีชื่น

Withawat Seechuen

สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Department of Physical Education, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University

Corresponding author E-mail: withawat.see@pcru.ac.th

Received: March 10, 2024; Revised: June 13, 2024; Accepted: June 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 40 คน ดำเนินการจัดการกลุ่มตัวอย่าง เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน กำหนดให้กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติ โดยทำทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 5 ฉบับ ทำการวัดก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า “ที” t – test

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พลศึกษา, หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9, การใช้เกมเป็นฐาน

Abstract

This research aimed to study and compare the effect of Learning Management Based On The Concept Of King Rama IX principles Learning management And Game Based Learning on academic achievement of lower secondary school students. A total of 40 people were selected by a multistage random sampling method. Perform sample management assignment is divided into two groups of 20 people. The experimental group was taught by King Rama IX principles Learning management And Game Based Learning and the control group was learned in a normal way by

doing an experiment for 8 weeks and taking 1 hours each the instrument in the experiment were physical education learning management plans based on King Rama IX principles Learning management And Game Based Learning each the instrument for collecting data was 5 Academic Achievement tests Test were measured before and after 8 weeks. Analysis data by means, standard deviations and t-test.

The research results were found as follows : 1) After the experimental, the mean score of mean scores of physical education learning achievement. higher than before the experiment significant at the .05 level. 2) After the experimental, the scores of physical education learning achievement methods of teaching of the experimental group higher than the control group and was a significant difference at .05

Keywords: Physical Education, King Rama IX principles Learning management, Game Based Learning

บทนำ

พลศึกษาเป็นวิชาที่อาศัยกิจกรรมการเล่นและการออกกำลังกายเป็นสื่อ มีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมให้มนุษย์เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้พลศึกษาเป็นหนึ่งในสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551 ในสาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล โดยมีการกำหนดให้คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใ่ว่าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ โดยนำหลักการของทักษะทางกลไกมาใช้ อย่างปลอดภัย สนุกสนานและปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอตามความถนัดและความสนใจ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามกฎ กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการแข่งขันกีฬาและการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบด้วยความมุ่งมั่นและมีน้ำใจนักกีฬา จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาด้านการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ พลศึกษาเป็นอีกหนึ่งรายวิชาที่มีบทบาทอันสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งเน้นให้พัฒนาผู้เรียนทุกคนมีความสมดุลของชีวิตทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ทักษะพื้นฐานเจตคติ โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญบนพื้นฐานการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ พลศึกษาเป็นหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้บรรจุในหลักสูตรแกนกลางมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในการเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา สร้างเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลซึ่งเป็นกำลังหลักของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ปัจจุบันการศึกษาในประเทศของเรามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ จนละเลยการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลก แนวทางในการพัฒนาการศึกษาเพื่อทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่อยู่ร่วมกันได้ ไม่ใช่แค่เพียงการปรับปรุงหลักสูตร แต่ต้องมีผลไปสู่การปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น นักเรียนทุกคนต้องมีความรัก ความชอบ ความอดทน เพราะต้องลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงให้ความสำคัญด้าน “การพัฒนาคน” ด้วยการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยทรงพัฒนาทางการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบมาโดยตลอด เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2560, น. 69) การศึกษาตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มีหลักหรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาสร้างองค์ความรู้ ความคิดเป็นพื้นฐานของบุคคลและสังคมที่จะพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่รองรับการเปลี่ยนแปลงด้วยหลักบูรณาการ ความรู้ ความคิด เชื่อมโยง และสอดคล้องกับสภาพการณ์ครอบคลุมความรู้ การเรียนรู้ หลักการ ทฤษฎี ทักษะ ปฏิบัติ ความคิด ของเหตุผล รู้เท่าทัน รู้จักตนเอง ควบคุมตนเอง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นพื้นฐานของบุคคล ให้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่แข็งแรงสมบูรณ์

หนึ่งในหลักการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานเพื่อการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประเทศที่ถือเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชา คือ “ระเบิดจากข้างใน” โดยมีความเป็นมาและสาระสำคัญ คือ ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญ หรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาสังคมภายในหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งตัว เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนั้น การระเบิดจากข้างใน เกิดจากความตระหนักในตน ใส่ใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความจริงใจ แน่วแน่ ที่จะทำความเข้าใจ ยอมรับและก้าวข้ามปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อ มีความพร้อมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนา และเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การเชื่อมต่อด้วยความรักความเข้าใจจึงเกิดขึ้นในชั้นเรียน เกิดความรักสามัคคี ความเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับการศึกษาของภัทรพงศ์ รัตนกาญจน์ (2563) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และทฤษฎีพัฒนา ด้านจิตพิสัย ที่ส่งผลต่อเจตคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนน เจตคติต่อวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิวรรธน์ สีขึ้น (2563) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าของการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และแนวคิดระบบพี่เลี้ยง ที่มีต่อเจตคติในการเรียนวิชาการสอนฟุตบอล ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา พบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียน วิชาการสอนฟุตบอล เท่ากับ 4.21 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ที่มีต่อการเรียนวิชาการสอนฟุตบอลสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่า การนำ ทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นหลักในการส่งเสริมความสามารถหลายด้านของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการจัดการ เรียนการสอนของครูและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดของแต่ละบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกและ สามารถตอบสนองความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียนได้

การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสมัยใหม่ส่วนใหญ่แล้วจะเน้นไปที่กิจกรรมและสื่อที่น่าสนใจ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนุกสนานจากการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียน ทำให้เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้นเนื่องจาก นักเรียนมีการลงมือทำกิจกรรมด้วยตัวเอง (Learning by Doing : LbD) ด้วยเหตุนี้เอง จึงได้มีการออกแบบสื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยประยุกต์เอาเกมมาใช้ในการเรียนรู้ โดยมีการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เล่นและ เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน จึงเป็นที่มาของการรู้แบบใช้เกมเป็นฐาน (วรวิทย์ อินทสระ, 2562) ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เป็นส่วน หนึ่งของรูปแบบที่ช่วยพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเป็นการนำจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจมาใช้ โดย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารทางการศึกษาด้วย การเล่นเกมโดยไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ซึ่งเกมการศึกษาเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้นำเอาความสนุกสนานของเกมในรูปแบบใหม่ ๆ ผสมผสานเนื้อหาเข้ากับบทเรียนวิชา ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ประกอบกับการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติการต่าง ๆ ด้วย เกม จึงมีผลทำให้เกิดเป็นความชอบ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้ ทั้งยังทำให้ผู้เรียน เกิดความเพลิดเพลินมีความสุขกับการเรียนรู้และได้รับความรู้ไปด้วย (Karl, 2012) สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์

(2556) ที่กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษา ต้องเป็นกระบวนการที่หลากหลาย ต่อเนื่อง เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกปฏิบัติ การตรวจสอบและการประเมินผล ให้ครอบคลุมทางกิจกรรมสุขภาพทั้งด้านป้องกัน ส่งเสริมและดำรงสุขภาพ โดยการใช้วิธีการเรียนอย่างมีชีวิตชีวาให้ผู้เรียนฝึกความรับผิดชอบ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหาและประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหามีในชีวิตจริง หมั่นฝึกฝนและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพตนเองและความแข็งแรงของร่างกาย เข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการฝึกฝนตนเองตามกฎ กติกา ระเบียบ หลักการวิทยาศาสตร์ ได้แข่งขันและทำงานร่วมกันเป็นทีม ยอมรับว่าตนเองมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะสุขภาพและความปลอดภัยของผู้อื่นด้วย และจากการศึกษาของ นลินี ดวงเนตร (2564) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ย คะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และวิศรุตน์ เอมสมบูรณ์ (2564) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการสืบสอน โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการสืบสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถ ในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการสืบสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน มีการเปลี่ยนแปลงความสามารถ ในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ ในระหว่างเรียน จากระยะแรกที่อยู่ในระดับต่ำ ระดับกลางและ ระดับสูง ร้อยละ 37.5, 60 และ 2.5 ตามลำดับ เป็นความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ ระยะหลังอยู่ในระดับต่ำ ระดับกลางและระดับสูง ร้อยละ 22.5, 17.5 และ 60 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า พลศึกษา การออกกำลังกายและกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในทุกส่วนของร่างกายอย่างต่อเนื่อง และเป็นเวลานานพอที่จะส่งผลต่อการทำงานของสมองในด้านบริหารจัดการ ซึ่งบุคคลที่มีการทำงานของสมองด้านการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ มีความจำที่แม่นยำ สามารถควบคุมอารมณ์ในแต่ละสถานการณ์ได้ดีสามารถ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบและการแก้ไขปัญหาที่เผชิญได้อย่างดี สิ่งนี้เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ (Morin, 2014) ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาเป็นแนวคิดหนึ่งที่สำคัญ ในการช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียน โดยการปรับพฤติกรรมทางปัญญานั้นเป็นการช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภายใน เพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แสดงออกมามีภายนอกในทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยปรับพฤติกรรมให้กับเด็กและเยาวชน ในการควบคุมตนเองได้ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด การรู้จักยับยั้งชั่งใจ การหยุดคิด การฝึกสอนตนเอง รวมทั้งการจัดการกับความวิตกกังวลได้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนัช นรภักดิ์สุนทร และสุนะดิศภักดิ์ (2556) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปนิษฐา เรืองปัญญาภูมิ (2556) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อสุขสมรรถนะของนักเรียนประถมศึกษา โดยดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ ๆ ละ 1 คาบ ๆ ละ 60 นาที ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทย กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามปกติ สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ด้านองค์ประกอบของร่างกายไม่แตกต่างกัน ด้านความอ่อนตัว ด้านความทนทานของกล้ามเนื้อ ด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ด้านความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิตและหัวใจ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันโดยกลุ่มทดลองที่มีกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านมีผลการทดสอบสมรรถภาพที่ดีกว่ากลุ่มควบคุมที่มีกิจกรรมพลศึกษาเป็นปกติ ดังนั้นงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การที่เด็กมีกิจกรรมทางการที่เพิ่มมากขึ้นนั้น เป็นผลดีต่อสุขภาพทางด้านร่างกายของเด็ก อีกทั้งการที่เด็กมีสุขภาพทางกายที่ดี ย่อมส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตที่เป็นไปตามวัยอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนัย รื่นณรงค์ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ นิัยทางการเรียนวิชาพลศึกษา แรงจูงใจในการเรียนวิชาพลศึกษาและบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การสนับสนุนทางการเรียนวิชาพลศึกษาของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในการเรียนวิชาพลศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครูสอนวิชาพลศึกษาและสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จากเหตุผลในข้างต้น ทำให้ทราบถึงความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับวิธีการสอนพลศึกษา ซึ่งครูส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทางด้านร่างกายและด้านทักษะกีฬาเท่านั้น ดังนั้น จึงต้องพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากข้อมูลของปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวในข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งในรายวิชาที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม อันเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป ขณะเดียวกันการนำแนวคิดหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน มีหลักการที่สอดคล้องกับการช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละช่วงชั้นการเรียนการสอนต่อไป จากความสำคัญและความเป็นมาที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้เรียนรู้พลศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกเหนือไปจากนี้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นก็ยังสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐานไปใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษาให้เด็กกลุ่มนี้ให้เกิดการเรียนรู้และออกกำลังกายที่โรงเรียนได้ เพื่อส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรง อันจะนำไปสู่ความพร้อมของร่างกายในทุก ๆ มิติ ให้กับเด็กกลุ่มนี้ ซึ่งจะโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่และกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2565 จากโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จังหวัดพิจิตร จำนวน 1,456 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 2 (สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์) การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling Method) โดยแบ่งเป็นเขตอำเภอ ในจังหวัดพิจิตร แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกอำเภอและโรงเรียน แล้วทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 40 คน (Kerlinger, 1986) ดำเนินการจัดการกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แบบสุ่ม (Random Assignment) 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน (Wiersma, 2000)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง คือ แผนการจัดการรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ได้ผ่านการตรวจโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.78 จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาแบบปกติ กับแผนการจัดการรู้วิชาพลศึกษา ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาแบบปกติ	แผนการจัดการรู้วิชาพลศึกษา ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน
1. ขั้นนำ/การอบอุ่นร่างกาย - เช็กชื่อ ตรวจสอบความพร้อมของนักศึกษา - ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	1. ขั้นเตรียมความพร้อม/พัฒนาสมรรถภาพทางกาย - เช็กชื่อ ตรวจสอบความพร้อมของนักศึกษา - อบอุ่นร่างกาย ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ - ปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาสมรรถภาพทางกาย
2. ขั้นตอนอธิบายและสาธิต - ครูสาธิตทักษะขั้นตอนการปฏิบัติทักษะและให้นักศึกษาปฏิบัติตาม	2. ขั้นตอนอธิบายทักษะ/สร้างแรงจูงใจ - อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติทักษะ - นักเรียนวิเคราะห์หิวเคราะห์การปฏิบัติทักษะของตนเองว่าอยู่ในระดับใด พร้อมกับตั้งเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ
3. ขั้นฝึกหัดทักษะ - ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ทักษะตามรูปแบบที่กำหนดไว้ให้	3. ขั้นทดลองฝึก - แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 - 5 คน - นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง คิดค้นแบบฝึกหัดและสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นมาเอง เป็นกลุ่มโดยผู้สอนสะท้อนข้อมูลกลับให้กับนักศึกษาอย่างสร้างสรรค์ - นักเรียนลงมือทดลองปฏิบัติตามที่กลุ่มตัวเองได้คิดค้นมา
4. ขั้นนำไปใช้ - ให้นักศึกษาเล่นเกมแข่งขันกัน ตามรูปแบบที่ครูกำหนดไว้ให้	4. ขั้นกิจกรรมเกม - จัดกิจกรรมเกม ที่เหมาะสมกับทักษะที่เรียน แล้วให้นักศึกษานำทักษะที่ได้ฝึกออกมาใช้โดยเน้นการปฏิบัติเป็นกลุ่ม - เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แก้ไขสถานการณ์ที่ถูกจัดขึ้นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกครั้ง
5. ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ - สรุปบทเรียนภายในชั่วโมงเรียน	5. ขั้นอภิปรายและสรุป - ร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญของการปฏิบัติทักษะ - สร้างแรงจูงใจ ชื่นชมนักเรียนทุกกลุ่มที่ได้คิดค้นรูปแบบการฝึกขึ้นมาเอง - แต่ละกลุ่มนำแบบฝึกที่ตนเองได้คิดค้นและลงมือปฏิบัติเขียนมาเป็นขั้นตอน

จากตารางที่ 1 การจัดการรู้วิชาพลศึกษา ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เริ่มต้นจากการสำรวจความพร้อมและการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของผู้เรียน ก่อนการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นกระตุ้นให้ตื่นตัวพร้อมที่เรียน ขั้นตอนต่อไปผู้สอนทำการอธิบายและสาธิตวิธีการปฏิบัติทักษะ พร้อมกับสร้างแรงจูงใจโดยการให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสามารถของตนเองและต้องเป้าหมายการพัฒนาทักษะของตนเองไว้ จากนั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4-5 คน ต่อ 1 กลุ่ม แล้วให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง วิเคราะห์ถึงหลักการปฏิบัติทักษะและหาแนวทางในการฝึกโดยผ่านการทำงานกันเป็นกลุ่มในการวางแผนการฝึกทักษะ ซึ่งผู้สอนจะทำหน้าที่สอนข้อมูลให้กับนักเรียนอย่างสร้างสรรค์ให้ได้มาซึ่งวิธีการฝึกทักษะที่ถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนต่อมาผู้สอนนำกิจกรรมเกมที่ออกแบบไว้สอดคล้องกับทักษะที่ได้เรียนมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำทักษะที่ได้ฝึกฝนมาเล่นให้เกิดความสนุกสนาน พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความผิดพลาดและแก้ไขการปฏิบัติในสถานการณ์นั้น ๆ และขั้นสุดท้าย เป็นการสรุปบทเรียนและสร้างองค์ความรู้จากการสรุปรูปแบบการฝึกทักษะของแต่ละกลุ่ม พร้อมกับถ่ายทอดให้เพื่อนในชั้นเรียนเข้าใจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการตรวจโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.78 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.63 ค่าความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.56 – 0.78 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.22 – 0.56 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกีฬา จำนวน 5 รายการ ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบทักษะการเล่นลูกสองมือล่าง (ทดสอบความสามารถในการตั้งบอลตรง) 2) แบบทดสอบทักษะการเล่นลูกสองมือล่าง (ทดสอบความแม่นยำในการส่งลูกสองมือล่าง) 3) แบบทดสอบทักษะการเล่นลูกสองมือบน (ทดสอบความสามารถในการตั้งบอลตรง) 4) แบบทดสอบทักษะการเล่นลูกสองมือบน (ทดสอบความแม่นยำในการส่งลูกสองมือบน) และ 5) แบบทดสอบทักษะการเสิร์ฟ อ้างอิงจาก อรรถิธโรโสภณ (2552) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย จำนวน 4 รายการ ประกอบด้วย 1) นั่งอตัวไปข้างหน้า 2) ดันพื้นประยูกต์ 30 วินาที 3) ลูก-นั่ง 60 วินาที และ 4) ยืนยกเข่าขึ้นลง 3 นาที อ้างอิงจาก กรมพลศึกษา (2562) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการตรวจโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.92 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.71 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ผ่านการตรวจโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.92 ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test)

2. สถิติที่ใช้การในวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของค่าเฉลี่ยคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (Paired Sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ การใช้เกมเป็นฐาน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลศึกษา	ก่อนการทดลอง N = 20		หลังการทดลอง N = 20		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านความรู้	23.10	1.67	24.90	1.46	4.90	0.00*
ด้านทักษะกีฬา						
1. ความสามารถในการตั้งบอลตรง ด้วยการเล่นลูกสองมือล่าง (ครั้ง)	8.00	0.84	9.45	0.68	7.85	0.00*
2. ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือ ล่าง (คะแนน)	18.20	3.85	19.20	3.33	3.45	0.00*
3. ความสามารถในการตั้งบอลตรง ด้วยการเล่นลูกสองมือบน (ครั้ง)	7.85	0.56	8.95	0.89	3.80	0.00*
4. ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือ บน (คะแนน)	17.20	1.54	18.40	3.41	3.27	0.00*
5. ทักษะการเสิร์ฟ	16.95	9.73	18.70	6.53	3.77	0.00*
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.42	0.01	3.59	0.01	4.80	0.00*
ด้านเจตคติ	3.30	0.01	4.02	0.07	12.36	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ การใช้เกมเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกีฬา ประกอบด้วย 1) การตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือล่าง 2) ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือล่าง 3) ความสามารถในการตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือบน 4) ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือบน 5) ทักษะการเสิร์ฟ ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ การใช้เกมเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ การใช้เกมเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ การใช้เกมเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสมรรถภาพทางกาย ก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลศึกษา	ก่อนการทดลอง N = 20		หลังการทดลอง N = 20		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านสมรรถภาพทางกาย						
1. นั่งอตัวไปข้างหน้า (ชม.)	8.35	2.13	10.20	1.54	7.00	0.00*
2. ดันพื้นประยูกต์ 30 วินาที (ครั้ง)	21.05	8.68	22.90	9.99	7.00	0.00*
3. ลูก-นั่ง 60 วินาที (ครั้ง)	26.00	7.16	27.95	9.94	4.39	0.00*
4. ยืนยกเข่าขึ้นลง 3 นาที (ครั้ง)	150.10	237.57	157.05	219.31	5.79	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสมรรถภาพทางกายทุกรายการของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลศึกษา	กลุ่มทดลอง N = 20		กลุ่มควบคุม N = 20		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านความรู้	24.90	1.46	23.5	1.00	4.07	0.00*
ด้านทักษะกีฬา						
1. ความสามารถในการตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือล่าง (ครั้ง)	9.45	0.68	7.90	0.52	9.13	0.00*
2. ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือล่าง (คะแนน)	19.20	3.33	17.95	2.26	5.22	0.00*
3. ความสามารถในการตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือบน (ครั้ง)	8.95	0.89	7.50	0.47	5.25	0.00*
4. ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือบน (คะแนน)	18.40	3.41	16.50	0.68	4.10	0.00*
5. ทักษะการเสิร์ฟ	18.70	6.53	16.45	6.68	4.53	0.00*
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.59	0.01	3.41	0.01	4.57	0.00*
ด้านเจตคติ	4.02	0.07	3.80	0.06	5.21	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกีฬา ประกอบไปด้วย 1) การตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือล่าง 2) ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือล่าง 3) ความสามารถในการตั้งบอลตรงด้วยการเล่นลูกสองมือบน

4) ความแม่นยำในการส่งลูกสองมือบน และ 5) ทักษะการเลิฟ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสมรรถภาพทางกาย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลศึกษา	กลุ่มทดลอง N = 20		กลุ่มควบคุม N = 20		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านสมรรถภาพทางกาย						
1. นั่งอตัวไปข้างหน้า (ชม.)	10.20	1.54	7.90	0.94	9.11	0.00*
2. ดันพื้นประยุกต์ 30 วินาที (ครั้ง)	22.90	9.99	20.05	7.00	8.95	0.00*
3. ลูกนั่ง 60 วินาที (ครั้ง)	27.95	9.94	24.20	8.27	7.72	0.00*
4. ยืนยกเข่าขึ้นลง 3 นาที (ครั้ง)	157.05	219.31	148.35	207.29	6.50	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสมรรถภาพทางกายทุกรายการ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและสมรรถภาพทางกาย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และสมรรถภาพทางกาย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และสมรรถภาพทางกาย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม/พัฒนาสมรรถภาพทางกาย 2) ขั้นที่ 2 ขั้นอธิบายทักษะ/สร้างแรงจูงใจ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองฝึก 4) ขั้นที่ 4 ขั้นกิจกรรมเกม 5) ขั้นที่ 5 ขั้นอภิปรายและสรุป โดยการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เริ่มจากการวิเคราะห์ถึงความสำคัญและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง จากนั้นนำแนวคิดที่ได้ไปลงมือปฏิบัติกิจกรรมการฝึกทักษะ รวมไปถึงการสร้างความสุขสนุกสนานจากการเล่นเกมในแต่ละสัปดาห์ โดยตัวผู้สอนคอยดูแลและให้คำแนะนำ ตลอดจนร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม เกิดความสามัคคีและความรับผิดชอบร่วมกัน ดังที่ วรรคคี เพียรชอบ ได้กล่าวไว้ว่า “...สภาพการณ์ของการจัดการเรียนการสอนพลศึกษานั้นเป็นสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา การมีระเบียบวินัย

การรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบให้มากขึ้นในตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก...” อีกทั้งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและเพิ่มพลังการเรียนรู้ได้มากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนจะมีความพยายามในการปฏิบัติทักษะกีฬาได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เพราะกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงขึ้นได้

ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สอดแทรกวิธีการพัฒนาความสามารถในด้านการกำหนดเป้าหมาย ความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมต่าง ๆ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่พัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกทักษะตามที่ตนเองต้องการ โดยเฉพาะในขั้นที่ 3 ขั้นทดลองฝึก ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะนำเสนอแนวคิดในการออกแบบการฝึกทักษะของตนเองเพื่อให้ได้รับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งทำการทดลองฝึกตามแนวคิดที่ตนเองสร้างขึ้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถให้ทราบระดับความสามารถของตนเองในการฝึกทักษะกีฬานั้น ๆ แล้วสร้างรูปแบบในการฝึกที่เหมาะสมกับตนเองได้ และเมื่อทำการฝึกแล้วก็ต้องทดสอบด้วยกิจกรรมเกมที่กำหนดไว้

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและสมรรถภาพทางกาย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและสมรรถภาพทางกาย หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาแบบปกติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและสมรรถภาพทางกาย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง วิเคราะห์ถึงความสำคัญและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง จากนั้นนำแนวคิดที่ได้ไปลงมือปฏิบัติกิจกรรมการฝึกทักษะ รวมไปถึงการสร้างความสุขสนุกสนานจากการเล่นเกมในแต่ละสัปดาห์ โดยตัวผู้สอนคอยดูแลและให้คำแนะนำ ตลอดจนร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมูลนิธิปิดทองหลังพระ (ห้องสมุดนั้นพัฒนา, 2560, ออนไลน์) ที่ได้กล่าวถึงหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 ข้อที่ 2 เรื่องระเบิดจากข้างใน ไว้ว่า ขั้นตอนแรกทุกสิ่งที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงต้องเกิดจากความคิด ความรู้ ความต้องการ เป็นแรงผลักดันด้วยตนเอง ในการที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จะต้องเริ่มต้นจากตนเองให้มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง มองเห็นประโยชน์ของสิ่งใหม่ ๆ และจะพร้อมสู่การปฏิบัติต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชรพรรณ สีชื่น (2563) ที่ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และแนวคิดระบบพี่เลี้ยง ที่มีต่อเจตคติในการเรียนวิชาการสอนฟุตบอลของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาการสอนฟุตบอล เท่ากับ 4.21 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาการสอนฟุตบอลสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ภัทพงศ์ รัตนกาญจน์ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 และทฤษฎีพัฒนาด้านจิตพิสัยที่ส่งผลต่อเจตคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่าการนำทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นหลักในการส่งเสริมความสามารถหลายด้านของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดของแต่ละบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออก และสามารถตอบสนองความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียนได้

ซึ่งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 5 ด้านดังกล่าว เป็นผลให้กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นสอดคล้องกับงานของ นันทน นรศักดิ์สุนทร และสุนทร ดิงศภักย์ (2556) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับผล

ของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผลการศึกษา พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

1. จากการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 2 (สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์) สามารถระบุได้ว่าการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ได้จริงในปัจจุบัน

2. การจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาด้านความรู้ ทักษะกีฬา คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและสมรรถภาพทางกายได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกต่อการเรียน ซึ่งองค์ประกอบหรือส่วนสำคัญที่จะให้ผู้เรียนสนุกต่อการเรียนได้นั้น คือ ครูผู้สอน ที่จะต้องใช้คำถามหรือเทคนิคกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศในการเรียนให้ผ่อนคลาย ไม่เร่งรีบ มีการเสริมแรงหรือให้รางวัลผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงการจัดการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน กับทักษะกีฬาอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนพลศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาดูแบบอื่น ๆ เพิ่มเติมที่เกิดจากการจัดการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน เช่น ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และการใช้เกมเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม/พัฒนาสมรรถภาพทางกาย 2) ขั้นที่ 2 ขั้นอธิบายทักษะ/สร้างแรงจูงใจ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองฝึก 4) ขั้นที่ 4 ขั้นกิจกรรมเกม 5) ขั้นที่ 5 ขั้นอภิปรายและสรุป ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นแนวทางและทางเลือกให้กับครูพลศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณครูฉวีล โพธิ์ทอง, คุณครูณอม สีนาค, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรเมษฐ์ วงษ์พุทธิชัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เอก สุกใส และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรุตติ์ สุขดี เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษา. (2562). คู่มือแบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของเด็ก เยาวชนและประชาชน ไทย. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). จำนวนนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://web.archive.org/web/20200215203103/http://sis.dla.go.th/reports/report02.jsp>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 พฤษภาคม 2565).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- นลินี ดวงเนตร. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาหลักสูตรและการสอน.
- นันทนัช นรภักดีสุนทร และสุนนะ ติงศรัทีย. (2556). ผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 8(1), 111-124.
- ปนิษฐา เรืองปัญญาวุฒิ. (2556). ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อสุขสมรรถนะของนักเรียนประถมศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ภัทรพงศ์ รัตนกาญจน์. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 และทฤษฎีพัฒนาด้านจิตพิสัยที่มีต่อเจตคติในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 15(1).
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). ปรัชญา หลักการ วิธีการสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางการพลศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรัตน์ อินทสระ. (2562). Game Based Learning The Latest Trend Education 2019 เปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเล่น. เอกสารประกอบการอบรมและปฏิบัติการ “เปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเล่น” [Game Based Learning] หน้า 7.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2556). เป้าหมายของการจัดกิจกรรมทางกายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ, 39(1), 16-39.
- วิธวรรณ สีชื่น. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และแนวคิดระบบที่เลี้ยง ที่มีต่อเจตคติในการเรียนวิชาการสอนฟุตบอลของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา. เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

- วิศรุณณ์ เอสมบูรณ์. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการสืบสอนโดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาหลักสูตรและการสอน.
- ศรัณย์ รื่นณรงค์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2560). ปรัชญาการศึกษาไทยตามพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 (การศึกษาสมบูรณ์). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ห้องสมุดนันทพัฒนา. (2560). หลักการทรงงานเรื่องแรงระเบิดจากข้างใน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.manpattanalibrary.com/>. (วันที่ค้นข้อมูล: 25 กันยายน 2560).
- อรพิมล กิตติธิ์โสภณ. (2552) การสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาวอลเลย์บอล สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สาขาวิชาพลศึกษา.
- Karl M. Kapp. (2012). The Garmification of Learning and instruction. อ้างอิงจาก กิตติพงศ์ ม่วงแก้ว. (2562). “การพัฒนาเกมเพื่อการศึกษา รายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง โครงงานคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร”. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 2(4), 108-119.
- Kerlinger, N.F. (1986). *Foundations of Behavioral Research*. (3rd ed). New York: Holt Rinehard & Winston, Inc..
- Morin, A. (2014). *Understanding executive functioning issues*. USA: UNDERSTOOD.
- Wiersma, William. (2000). *Research Methods In Education*. (7th ed). Boston: Allyn and Bacon.

จริยธรรมการตีพิมพ์ (Publication Ethics)

วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้นเพื่อรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ จึงได้กำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์

1. บทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์นั้นต้องเป็นบทความใหม่ และต้องไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้นิพนธ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคนต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการทำผลงานทางวิชาการนั้นจริง
3. ผู้นิพนธ์ต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในการตีพิมพ์ของตน โดยต้องจัดทำรายการอ้างอิงในท้ายของบทความ และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
4. บทความต้องมีรูปแบบตามที่วารสารกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ
5. ผู้นิพนธ์ต้องไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารราชภัฏเพชรบูรณ์แล้ว
6. บทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในมนุษย์หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยให้แนบหลักฐานการรับรองมาพร้อมกับบทความที่ส่งให้กับกองบรรณาธิการ (ถ้ามี)

บทบาทหน้าที่ของกองบรรณาธิการ

1. พิจารณาและตรวจสอบบทความที่รับมาเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ โดยพิจารณาความสอดคล้องกับขอบเขต ความชัดเจน ความทันสมัย และเป้าหมายของวารสาร
2. ไม่รับการตีพิมพ์บทความที่เคยได้รับการตีพิมพ์จากที่อื่น ๆ มาแล้วโดยเด็ดขาด
3. ใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความเป็นหลัก โดยปราศจากอคติที่มีต่อผู้นิพนธ์และบทความที่พิจารณา
4. ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ ไม่นำบทความหรือวารสารไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
5. ไม่ปิดกั้น ไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาบทความและผลประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ หรือแทรกแซงข้อมูลที่ชี้แจงเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความและผู้นิพนธ์
6. ปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

1. การประเมินบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพบทความเป็นหลัก การพิจารณาบทความอยู่ภายใต้หลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์
2. การประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองได้ทำการประเมิน
3. การประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความที่ได้รับประเมินอย่างแท้จริง

4. หากผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความตรวจสอบพบว่าบทความที่ประเมินเป็นบทความที่คัดลอกผลงานผู้อื่น ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบ
5. ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาที่กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

หลักเกณฑ์และรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

1. การส่งบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ ต้องจัดพิมพ์ตามรูปแบบที่กำหนด และต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ จึงจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ผู้นิพนธ์ต้องส่งไฟล์ต้นฉบับเป็นไฟล์ pdf. และ Microsoft Word ในระบบ ThaiJo (<https://www.tci-thaijo.org/index.php/jpcru/index>)
2. กองบรรณาธิการจะดำเนินการตรวจสอบบทความที่ได้รับว่าอยู่ในขอบเขตของวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพและประโยชน์ทางวิชาการทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในเบื้องต้น และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้นิพนธ์ทราบภายใน 15 วัน
3. กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์การส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาตามที่เห็นสมควร และทำการแก้ไขก่อนตีพิมพ์

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

1. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่จะลงตีพิมพ์เป็นผลงานการค้นคว้าวิจัยอย่างเป็นระบบและมีประโยชน์ต่อการศึกษาหรือการนำไปใช้ประโยชน์
2. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
3. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาจากวารสารอื่น
4. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการต้องไม่ลอกเลียนหรือดัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่นหรือจากบทความอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากการอ้างอิงที่ถูกต้อง
5. ผู้นิพนธ์ต้องเตรียมต้นฉบับตามรูปแบบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด มิเช่นนั้นทางวารสารจะไม่รับตีพิมพ์
6. ผู้นิพนธ์ต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ภายในเวลาที่กำหนด

รูปแบบการเตรียมต้นฉบับ

1. จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word for Windows
2. ต้นฉบับบทความทั้งฉบับต้องใช้แบบอักษร TH SarabunPSK
3. ต้นฉบับต้องมีเนื้อหาที่สมบูรณ์ในฉบับ จัดพิมพ์แบบหน้าเดียวด้วยกระดาษ A4 จำนวน ระหว่าง 10 – 15 หน้า
4. การตั้งค่าน้ำกระดาษ
 - ระยะขอบ บน และ ซ้าย ขนาด 1.5 นิ้ว หรือ 3.81 เซนติเมตร
 - ระยะขอบ ล่าง และ ขวา ขนาด 1 นิ้ว หรือ 2.54 เซนติเมตร
5. การใส่หมายเลขหน้า ให้ใส่ด้านบนขวา โดยใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ
6. บทคัดย่อ กับ Abstract ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ

รายละเอียดการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

บทความวิจัยต้องมีหัวข้อตามลำดับ ต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง (ใช้ตัวอักษรขนาด 20 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. ชื่อ-นามสกุลผู้พิมพ์และคณะ (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ระบุรายละเอียดเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องระบุค่านำหน้านาม และระบุผู้พิมพ์ประสานงาน (Corresponding author) โดยใส่ “*” ไว้หลังตัวเลข กรณีที่มีผู้แต่งเกิน 1 คน

****ตัวอย่างเช่น****

ธรรมณชาติ วันแต่ง^{1*} และกฤษติญา มุลศรี²

Tannachart Wantang^{1*} and Kristiya Moonsri²

3. ที่อยู่ของผู้พิมพ์ (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) โดยระบุสังกัดและสถานที่ติดต่อโดยละเอียดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

****ตัวอย่างเช่น****

^{1*}สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิตและการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

²สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

^{1*}Department of Production Engineering and Management, Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology, Phetchabun Rajabhat University, Muang, Phetchabun, 67000, Thailand

²Department of Business Administration, Faculty of Management Science, Phetchabun Rajabhat University, Muang, Phetchabun, 67000, Thailand

4. อีเมล (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ให้ระบุเฉพาะผู้พิมพ์ประสานงาน (Corresponding author) เท่านั้น

****ตัวอย่างเช่น****

*Corresponding author E-mail: tannachart@gmail.com

5. บทคัดย่อ และ Abstract (ใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) ต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย (กลุ่มตัวอย่างที่ใช้, เครื่องมือที่ใช้, สถิติที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับ) และผลการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ โดยสรุปผลการวิจัยที่กระชับ ชัดเจน และองค์ความรู้ใหม่ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาอย่างต่อเนื่องกัน ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ

6. คำสำคัญ และ Keywords (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษตามลำดับ จำนวน 3 – 5 คำ

****ตัวอย่างเช่น****

คำสำคัญ: ธุรกิจ ครอบครัว การจัดการความรู้

Keywords: Business, Family, Knowledge Management

} ระยะห่างของคำ 2 เคาะ

7. เนื้อหาในบทความ (หัวข้อใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ) ซึ่งประกอบด้วย

7.1 บทนำ แสดงที่มาและความสำคัญของปัญหา เหตุผลที่ศึกษา หัวข้อวิจัยนี้มีความสำคัญมีคุณค่าแก่การศึกษา มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย หรือเกี่ยวข้องกับตัวแปรของการวิจัย เพื่อกล่าวถึงปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

7.2 วัตถุประสงค์ เป็นการบอกเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง

7.3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบไปด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือวิจัย ขอบเขตการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ โดยควรเขียนให้กระชับและเป็นขั้นตอนที่เหมาะสม

7.4 ผลการวิจัย บรรยายผลการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ครบทุกข้ออย่างกระชับ สามารถนำเสนอรูปภาพประกอบ หรือตาราง (ถ้ามี)

7.5 อภิปรายผล กล่าวเน้นถึงการค้นพบที่สำคัญตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานของงานวิจัยและอาจเชื่อมโยงผลการวิจัยอื่น เพื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ค้นคว้าไว้ก่อน

7.6 สรุป สรุปภาพรวมของงานวิจัยอย่างกระชับ ชัดเจน และอาจมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตและแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์

7.7 องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น เขียนสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นและผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

7.8 กิตติกรรมประกาศ กล่าวขอบคุณ บุคคล หน่วยงาน ที่ให้ความช่วยเหลือพอสังเขป ตลอดจนแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุน

7.9 เอกสารอ้างอิง การอ้างอิงต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ อ้างอิงตามแบบ APA 6th Edition เพื่อความสะดวกในการติดตามเอกสารที่ผู้แต่งได้อ้างอิงไว้ และการอ้างอิงควรใช้รูปแบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ

รายละเอียดการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

บทความวิชาการ:

มีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างชัดเจน โดยมีการวิเคราะห์ประเด็น และนำเสนอตามหลักวิชาการ มีการสำรวจวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้นิพนธ์บทความแสดงทัศนะทางวิชาการของตนไว้อย่างชัดเจน มีลำดับเนื้อหาและบทสรุปที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน

บทความวิชาการต้องมีหัวข้อตามลำดับ ต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง (ใช้ตัวอักษรขนาด 20 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. ชื่อ-นามสกุลผู้นิพนธ์และคณะ (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ระบุรายละเอียดเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องระบุคำนำหน้านาม และระบุผู้นิพนธ์ประสานงาน (Corresponding author) โดยใส่ “*” ไว้หลังตัวเลข กรณีที่มีผู้แต่งเกิน 1 คน

****ตัวอย่างเช่น****

ธรรมณชาติ วันแต่ง^{1*} และกฤษติญา มุสศรี²

Tannachart Wantang^{1*} and Kristiya Moonsri²

3. ที่อยู่ของผู้นิพนธ์ (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) โดยระบุสังกัดและสถานที่ติดต่อโดยละเอียดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

****ตัวอย่างเช่น****

^{1*}สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิตและการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

²สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

^{1*}Department of Production Engineering and Management, Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology, Phetchabun Rajabhat University, Muang, Phetchabun, 67000, Thailand

²Department of Business Administration, Faculty of Management Science, Phetchabun Rajabhat University, Muang, Phetchabun, 67000, Thailand

4. อีเมล (ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) ให้ระบุเฉพาะผู้นิพนธ์ประสานงาน (Corresponding author) เท่านั้น

****ตัวอย่างเช่น****

*Corresponding author E-mail: tannachart@gmail.com

5. บทคัดย่อ และ Abstract (ใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สรุปสาระสำคัญของบทความอย่างครบถ้วน และควรมีความยาวไม่เกิน 250 คำ

6. คำสำคัญ และ Keywords (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษตามลำดับ จำนวน 3 – 5 คำ

****ตัวอย่างเช่น****

คำสำคัญ: ธุรกิจ ครอบครัว การจัดการความรู้

Keywords: Business, Family, Knowledge Management

} ระยะห่างของคำ 2 เคาะ

7. บทนำ (หัวข้อใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ) ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล (Rationale) หรือความเป็นมาหรือภูมิหลัง (Background) หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน (Justification) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเขียนบทความว่า ในการเขียนบทความในครั้งนี้ต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบเรื่องอะไรบ้าง กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเห็นว่าควรระบุไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

8. เนื้อหา (Contents) (หัวข้อใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ) นำเสนอเรื่องที่น่าสนใจในวงวิชาการและ/หรือในสังคม มีการวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหา ตามสาขาที่ตนถนัดและชำนาญ การจัดลำดับเนื้อหาสาระควรมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระให้เหมาะสมตามธรรมชาติของเนื้อหาสาระนั้น และมีความต่อเนื่องกัน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระนั้นได้โดยง่าย และการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ต้องเป็นไปอย่างมีหลักการ ทฤษฎี หรือมีหลักฐานอ้างอิงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเป็นเหตุเป็นผลที่น่าเชื่อถือ มีการอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและมุมมองของผู้เขียน

9. สรุปผล (Conclusions) (หัวข้อใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ) บทความทางวิชาการที่ดีควรมีการสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความนั้น ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป

10. เอกสารอ้างอิง (หัวข้อใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ) สำหรับเนื้อความ (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ) การอ้างอิงต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ อ้างอิงตามแบบ APA 6th Edition เพื่อความสะดวกในการติดตามเอกสารที่ผู้แต่งได้อ้างอิงไว้ และการอ้างอิงควรใช้รูปแบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ

การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เรียงลำดับชื่อผู้แต่งจาก ก – ฮ ตามลำดับ (กรณีเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย) แล้วตามด้วยชื่อสกุล ผู้แต่งจาก A – Z (กรณีเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ)

หนังสือภาษาไทย	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป).// /////////สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). <i>สยามอารยณฺสตรึกชาติแบบอารยะ</i> . กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
ผู้แต่ง 2 คน	สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเดิม. (2547). “การสอนแบบ <i>Research-Based Learning</i> ” ในแบบแผนและเครื่องมือวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป	แคทเธีย สุจิตร์จุล, พงษ์เพชร อ่อนม่วง และนุชนาฏ สัตยาภาวี. (2558). <i>ระบบตรวจสอบปรนัยในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์</i> . นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
หนังสือแปล	เคน โมกิ. (2561). <i>อิคิไก ความหมายของการมีชีวิตอยู่</i> . แปลจาก <i>The Little Book of Ikigai</i> . แปลโดย วุฒิชัย ฤทธิชัย ประกรกิจ. กรุงเทพฯ: Move Publishing.
หนังสือภาษาอังกฤษ	
รูปแบบ	ชื่อสกุล, /อักษรย่อชื่อต้น, /อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี).// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// /////////ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป).// เมืองที่พิมพ์: ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.
	Goleman, D. (2000). <i>Working with Emotional Intelligence</i> . New York: Bantam Books.
วารสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปี./วัน/เดือน).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร, /ปีที่หรือเล่ม (ฉบับที่), เลขหน้า.
	กรรณิกา เรืองเดช ขาวสวนศรีเจริญ และไพบุลย์ ขาวสวนศรีเจริญ. (2559, มกราคม-มิถุนายน). ทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมในการป้องกันภาวะเมตาบอลิกซินโดรมของนักศึกษาของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง. <i>วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร</i> , 20(1), 36-38.
งานประชุมวิชาการ	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปี./วัน/เดือน).// ชื่อบทความ.// ใน/ชื่อผู้จัดประชุม/(หน้าที่),// /////////หัวข้อการประชุม: รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม. สถานที่จัดประชุม.
	ศรีเสด็จ กองแกน. (2561, 23 มีนาคม). คุณภาพชีวิตของข้าราชการครูหลังเกษียณอายุราชการในเขตอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. ใน <i>มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Thailand 4.0 นวัตกรรมและการวิจัยเพื่อการพัฒนอย่างยั่งยืน: การประชุมวิชาการระดับชาติ พิบูลสงครามวิจัย ครั้งที่ 4 ประจำปี พ.ศ.2561</i> (น. 458-465). พิษณุโลก.

วิทยานิพนธ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตหรือปริญญาดุษฎี// /////////บัณฑิต).// ชื่อมหาวิทยาลัย, /ชื่อคณะ, /ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.
	ภัคพร กอบพิงตน. (2540). การประเมินคุณภาพการพยาบาลผู้คลอดปกติใน โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหาร การพยาบาล.
รายงานการวิจัย	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่องานวิจัย(รายงานผลการวิจัย).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
	นุชจรี สิงห์พันธ์. (2563). การพัฒนาคุณภาพแก่นตะวัน เพื่อสุขภาพในจังหวัดเพชรบูรณ์ (รายงานผลการวิจัย). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
บทความจากหนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บรรณาธิการ)(ถ้ามี).// /////////ชื่อหนังสือ/(หน้า/เลขหน้า).// เมือง:/ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.
	สมจิต หนูเจริญกุล และประคอง อินทรสมบัติ. (2536). การประเมินผลการพยาบาล ใน มยุรา กาญจนางกูร (บรรณาธิการ). เอกสารการสอนชุดวิชามนต์และ กระบวนการพยาบาล หน่วยที่ 8 – 15. (น. 749 – 781). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
คอลัมน์จากวารสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน.// (ปี./วัน/เดือน).// ชื่อคอลัมน์:/ชื่อเรื่องในคอลัมน์.// ชื่อวารสาร,/ปีที่หรือ// /////////เล่มที่(ฉบับที่),/เลขหน้า.
	วิทยา นาควัชระ. (2544, 26 ตุลาคม). คู่กันเรื่องของชีวิต: ประโยชน์ของการ ท่องเที่ยว. สกุลไทย, 40(2047), 191 – 192.
คอลัมน์จากหนังสือพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ.// (ปี./วัน/เดือน).// ชื่อคอลัมน์:/ชื่อเรื่องในคอลัมน์.// ชื่อหนังสือ,/ /////////หน้า/เลขหน้า.
	นิติภูมิ เนาวรัตน์. (2546, 5 มิถุนายน). เปิดฟ้าส่องโลก : ตัวอย่างการอยู่ร่วมกัน : อียู. ไทยรัฐ, น. 2.
โสตทัศนวัสดุ	
รูปแบบ	ชื่อผู้จัดทำ,/หน้าที่ที่รับผิดชอบ.// (ปีที่จัดทำ).// ชื่อเรื่อง.// [ลักษณะของโสตทัศนวัสดุ].//
	สายหยุด นิยมวิภาต, ผู้บรรยาย. (2537). ประเด็นปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล คลินิก. [เทปโทรทัศน์]. ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (ฐานข้อมูล ซีดี-รอม)	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์/ผลิต,/วัน/เดือน).// ชื่อเรื่อง.// [ประเภทของสื่อ].// /////////รายละเอียดทางการพิมพ์(ถ้ามี).// สารระสังเขปจาก:/แหล่งสารสนเทศ.
	นพรัตน์ เพชรพงษ์. (2545). จำนวนวันนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรงพยาบาลพิจิตร. [ซีดี – รอม]. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการ พยาบาลบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สารระสังเขปจาก: ฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์ไทยแผ่นที่ 3.

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (ฐานข้อมูลออนไลน์)	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์/ผลิต./วัน/เดือน).// ชื่อเรื่อง.// [ประเภทของสื่อ].// รายละเอียด /////////ทางการพิมพ์(ถ้ามี).// เข้าถึงได้จาก:/แหล่งสารสนเทศ.// /////////(วันที่ค้นข้อมูล:วัน/เดือน/ปี).
	พณณา ตั้งวรรณวิทย์. (2556). การพัฒนารูปแบบสร้างความรู้เสริมศักยภาพสุขภาพ พอเพียงในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.tnrr.in.th/2557/?page=result_search&record_id=256367 . (วันที่ค้นข้อมูล: 11 พฤศจิกายน 2557).
	Monchai Tiantong and Panana Tangwannawit. (2556). <i>Development of and Effective Computer-Based Classroom Participatory Action Research System</i> . [Online]. Available from: https://research.pcru.ac.th/rdb/published/index . (accessed: 11 November 2014).

การเขียนอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา

1. (ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง
 เช่น (ธรรม์ณชาติ วันแต่ง, 2565, น. 111-115)
 (Luciano and Gunnar, 2022, pp. 111-115)
 (Haidar, 2022, p. 111)
 กรณีไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน
 เช่น (ธรรม์ณชาติ วันแต่ง, 2565)
2. ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิงอีก
 เช่น ธรรม์ณชาติ วันแต่ง (2565, น. 125) ได้ศึกษาถึง.....
 Tannachart Wantang (2022, p. 125) studied.....
 กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์โดยลงปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บ เช่น
 เช่น ธรรม์ณชาติ วันแต่ง (2565)
3. ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีที่พิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างอิงไว้ในวงเล็บเท่านั้น
 เช่น ในปี 2565 ธรรม์ณชาติ วันแต่ง ได้ให้ความหมายว่า “การออกแบบและสร้างเครื่องคัดแยกขนาดละมุดแบบเพลหาหมุนวางคู่.....” (น. 12)
 In 2022, According to Maximus and Ethan, “the implementation of the Balanced.....” (p. 7)

หมายเหตุ **กรณีที่มีผู้แต่ง 2 คน**
 เช่น ธรรม์ณชาติ วันแต่ง และกฤษฎิยา มูลศรี (2565)
 (ธรรม์ณชาติ วันแต่ง และกฤษฎิยา มูลศรี, 2565, น. 15)
 Luciano and Gunnar (2022)
 (Luciano and Gunnar, 2022, p. 82)

กรณีที่มีผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป
 เช่น ธรรม์ณชาติ วันแต่ง และคณะ (2565)
 (ธรรม์ณชาติ วันแต่ง และคณะ, 2565)
 (Luciano et al., 2022)
 Luciano et al. (2022)

ราชภัฏเพชรบูรณ์

Phetchabun Rajabhat Journal

สถาบันวิจัยและพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000
โทร. 056-717100 E-mail : phetchabun_rajabhat_journal@outlook.com